



ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

จุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

11th year 4th issue (January - March 2021)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (มกราคม - มีนาคม 2564)



6

A More Robust **Russia**
Policy for the **EU**

9

การเสริมสร้างกำลังพล
ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ
สำหรับยุคดิจิทัล

20

สถานการณ์ภายใน
ออสเตรเลีย
และนิวซีแลนด์

ฉากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกลดจนยากที่จะแยกแยะแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งก็กลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ไปจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ ต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศคย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำครับจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org



ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

(Strategic Studies Center Journal)

พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2562

24 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย



จัดพิมพ์โดย

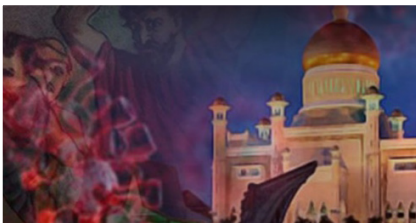
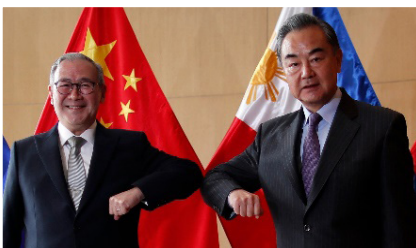
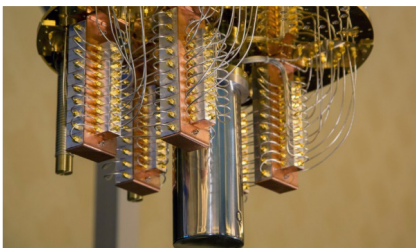
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.อ.ต. ภูมิใจ	เลขสุนทรการ
รองผู้อำนวยการ	: พ.อ. บัณฑิต	บำเรอราช
	: พ.อ. ประเทือง	ปิยะโพธิ์
กองอำนวยการ	: น.อ. สกัญธุ์	สัตยดิษฐ์
	: น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ. สุทัศน์	ครำในเมือง
	: พ.ท. อารังชัย	หนูนภักดิ์
	: พ.ท.หญิง วาทีณี	ติงสมบัติยุทธ
	: ร.ท.หญิง ธาราทิพย์	กัลยาณมิตร
	: ร.ต.หญิง ภิรติชญา	อุไรรัตน์
	: จ.อ.หญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
	: น.ส. ปาณิสรา	เทียนอ่อน
	: น.ส. ปุณณภา	โชติชินเยาว์
	: น.ส. สิริภัทร	เทียมพัฒน์
ศิลปกรรม	: จ.ท. ชาญชัย	วิงวงศ์
	: นางกัญจนิพร	มหาวารกุล
	: น.ส. จิตยา	ก้านบัวแก้ว
	: น.ส. พิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ



หน้า สารบัญ

ส่วนที่ 1 การติดตามงานวิชาการ หน่วยงานคลังสมองที่สำคัญ (Think tank monitor)

1. เกมเดิมพันที่ไม่มีผู้ชนะ: COVID-19 การต่อสู้ระหว่างสหรัฐฯ-จีน และภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4
2. Shadow Capital at Myanmar's Margins: Shwe Kokko New City and its Predecessors 4
3. ความผาสุกโดยปราศจากการเผชิญหน้า คุณค่าของอาเซียน จะดำรงอยู่ท่ามกลางสงครามเย็นครั้งใหม่ได้หรือไม่? 5
4. A More Robust Russia Policy for the EU 6
5. COVID-19 มีผลกระทบต่อ BRI และ Indo-Pacific ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ของพหุภาคีอย่างไร? 6
6. Australia's Pacific Step-up and the Quad 7
7. การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านควอนตัมของสหรัฐฯ 8
8. นโยบายต่างประเทศรัสเซียในปี ค.ศ.2021 8
9. การเสริมสร้างกำลังพลของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ สำหรับยุคดิจิทัล 9

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

1. สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์ 10
2. สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน 11
3. สถานการณ์ภายในประเทศมาเลเซีย 11
4. สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา 12
5. สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) 13
6. สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์ 14
7. สถานการณ์ภายในทะเลจีนใต้ 15
8. สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย 16
9. สถานการณ์การก่อการร้าย 17
10. สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา 18
11. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย 19
12. สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ 20
13. สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย 21
14. สถานการณ์ภายในเกาหลีใต้ 22
15. สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป 23
16. สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง 23
17. สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศ 25
18. สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ 26
19. สถานการณ์ด้านการทหาร 27

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัย และคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 1/2564 29
2. การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2564 29
3. พิธีเปิดการศึกษาหลักสูตรนิตยศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 30
4. การประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2564 31

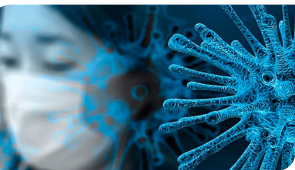


เกมเดิมพันที่ไม่มีผู้ชนะ: COVID-19 การต่อสู้ระหว่างสหรัฐฯ-จีน และภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.น. อังรองชัย ทนุกักดี

สถาปน ISEAS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “เกมเดิมพันที่ไม่มีผู้ชนะ: COVID-19 การต่อสู้ระหว่างสหรัฐฯ-จีน และภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” สรุปได้ดังนี้

การระบาดของ COVID-19 สร้างความคิดเห็นมากมายที่ทำนายถึงผลทางภูมิรัฐศาสตร์จากการระบาดนี้ บางส่วนทำนายว่าจะเกิดสมดุลของการ



มืออิทธิพล จากบทบาทของจีนโดยเฉพาะในอินโด-แปซิฟิก และสหรัฐฯ จะสูญเสียบทบาทนำของโลก บางส่วนมองว่า COVID-19 ไม่ได้เปลี่ยนระเบียบโลกแต่อาจเป็นตัวเร่งกระแสโลก ซึ่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังคงเผชิญพลวัตทาง

ภูมิรัฐศาสตร์ และ COVID-19 ได้เพิ่มความกังวลต่อการยกระดับการต่อสู้ระหว่าง สหรัฐฯ-จีน ในภูมิภาคนี้ และมองว่า “เกมทางภูมิรัฐศาสตร์ยังคงเหมือนเดิม” โดยจีนพยายามใช้ COVID-19 ในการเปลี่ยนแปลงกฎในทะเลจีนใต้ที่ต้องการ ตลอดจนระยะเวลา 4 เดือนของการระบาด (ม.ค.-เม.ย.63) จีนมีกิจกรรมที่เป็นการอ้างสิทธิ์ เช่น การหันเรดาร์ควบคุมการยิงบนเรือรบจีนไปยังเรือรบฟิลิปปินส์ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ) การที่เรือรบจีนจมเรือประมงเวียดนาม และการประกาศจัดตั้งหน่วยงานบนเกาะสแปรตลีย์ และพาราเซล เป็นต้น เช่นเดียวกับสหรัฐฯ ที่ได้เริ่ม “ปฏิบัติการรักษาเสรีในการเดินทาง (freedom of navigation operations: FONOPs)” ถึง 3 ครั้งในพื้นที่ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า COVID-19 ไม่ใช่ “ตัวเปลี่ยนแปลงเกม (Game Changer)” ทางภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตัวเปลี่ยนแปลงเกมที่แท้จริง อาจเป็นการที่จีนได้เคยประกาศถึงการสถาปนา “เขตแสดงตนเพื่อป้องกันภัยทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ)” บนหมู่เกาะสแปรตลีย์ และกิจกรรมที่เป็นการกลับมาอ้างสิทธิ์บนหมู่เกาะปะการังสการ์โบโธ ดังนั้น บทบาทของทั้งสองชาติมหาอำนาจยังคงไม่เปลี่ยน เพียงแต่การระบาดของ COVID-19 บนเรือรบ USS Theodore Roosevelt และบทบาทนำของ

ที่มา : <https://www.iseas.edu.sg/media/op-eds/same-game-no-winners-covid-19-u-s-china-rivalry-and-southeast-asian-geopolitics-op-ed-by-ian-storey-and-malcolm-cook-in-asia-pacific-bulletin/>

Shadow Capital at Myanmar’s Margins: Shwe Kokko New City and its Predecessors

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย นายสิทธิชัย สุกตะตะ

สถาปน ISEAS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “Shadow Capital at Myanmar’s Margins: Shwe Kokko New City and its Predecessors” สรุปได้ดังนี้

ในช่วงต้นปี 2020 เมืองใหม่ชื่อ “Shwe Kokko (ชเวก๊กโก)” ที่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนเมียนมา-ไทย ในเขตรัฐกะเหรี่ยง เริ่มเป็นที่สนใจของนานาชาติในฐานะที่เป็น “ไข่นาหวาน” ที่เกิดใหม่ซึ่งมีเงินลงทุนและมีการเติบโตอย่างรวดเร็วในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมามีการสร้างอาคารพักอาศัยหรูหราขนาดใหญ่ ศูนย์การค้าและที่พักคนงานในพื้นที่ห่างไกลที่เคยเป็นพื้นที่ทำการเกษตร



บริเวณริมแม่น้ำเมย โรงแรม ร้านอาหารจีน โกดังสินค้า และร้านค้าเล็ก ๆ ก็ผุดขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การเกิดขึ้นของอาคารบ่อนคาสิโน บริเวณริมฝั่งแม่น้ำทำให้เห็นได้ชัดว่าเมืองใหม่ยังเป็นศูนย์กลางการพนันอีกด้วย โครงการ “ชเวก๊กโก” ได้รับสิทธิ์ในการใช้ที่ดินจาก “กองกำลังป้องกัน

สหรัฐฯ ในเวทีโลกที่ลดน้อยลง อาจนำมาสู่การตั้งคำถามถึงความมุ่งมั่นของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ ขณะที่จีนกำลังใช้โอกาสจากการระบาดนี้สร้างบทบาทที่ก้าวร้าวมากขึ้น ซึ่งอาจจะกระทบต่อความสำเร็จต่อการจัดทำ “แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ระหว่างอาเซียน-จีน”

เช่นเดียวกับการไม่มีผู้ชนะที่แท้จริงระหว่าง สหรัฐฯ-จีน ในทะเลจีนใต้และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ทั้งสองประเทศต่างแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน จากการแสวงประโยชน์จากการระบาดของ COVID-19 ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ สิ่งนี้ได้สร้างความกังวลต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกี่ยวกับการต่อสู้กันระหว่างสองประเทศดังกล่าวที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น จากรายงานของ ISEAS ซึ่งได้เผยแพร่เมื่อ ม.ค.63 บ่งชี้ว่าได้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับสหรัฐฯ-จีน ที่พยายามสร้างบทบาทในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาตั้งแต่ก่อนการระบาดดังกล่าว โดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านนโยบายในภูมิภาคดังกล่าวที่ได้รับการสำรวจความคิดเห็น ร้อยละ 72 กังวลถึงการเติบโตของอิทธิพลด้านเศรษฐกิจของจีน และร้อยละ 85 กังวลถึงการเติบโตของอิทธิพลเชิงยุทธศาสตร์และการเมือง ขณะที่ผลสำรวจที่มีต่อสหรัฐฯ ดีกว่า จีน แต่แสดงให้เห็นถึงงานที่สหรัฐฯ ควรดำเนินการในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในภูมิภาคดังกล่าว ในการระบาดครั้งนี้ แม้ว่าจีนจะให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคดังกล่าว แต่บทบาทที่ก้าวร้าวในทะเลจีนใต้จะกระทบต่อภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ช่วยเหลือของจีนในภูมิภาคดังกล่าว ขณะที่ สหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับวิกฤตการณ์ระบาดในประเทศ ย่อมทำให้ภาพลักษณ์การให้ความช่วยเหลือต่อภูมิภาคดังกล่าวลดน้อยลงเช่นกัน

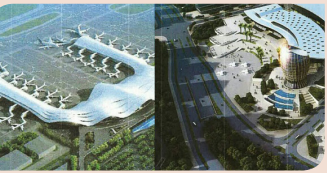


ISEAS สรุปว่า ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังต้องการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อรับมือกับการระบาด และผลกระทบทางสังคม ขณะที่ต้องรับมือกับการต่อสู้ที่มากขึ้นระหว่างสหรัฐฯ-จีน สำหรับประเทศไทย ควรแสดงบทบาทนำในการส่งเสริมให้อาเซียนสามารถพึ่งพาตนเอง และแสวงประโยชน์จากประเทศคู่เจรจา สำหรับกองทัพไทย ควรสร้างความไว้วางใจภายในอาเซียน และประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงอาเซียน

ชายแดนในรัฐกะเหรี่ยง (Border Guard Force: BGF)” ที่เข้าร่วมกับกองทัพเมียนมา ดำเนินการโดยบริษัท Yatai ซึ่งจดทะเบียนในฮ่องกง โดยทางบริษัท Yatai โฆษณาว่า “ชเวก๊กโก” จะเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และเป็นโครงการนำร่อง (Flagship project) ของการริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ด้วยเงินลงทุนมูลค่า 1.5 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ บนพื้นที่ 120 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ Yatai ยังได้วาดภาพแห่งอนาคตโดยโน้มน้าวให้เห็นถึงศักยภาพการเชื่อมต่อระดับโลกด้วยระบบรางจากย่างกุ้งถึงกรุงเทพฯ และแผนการก่อสร้างถนนจากคุนหมิงถึงกรุงเทพฯ พร้อมทั้งเป็นเมืองภาพยนตร์และโทรทัศน์นานาชาติ สนามกอล์ฟ และเทศกาลนานาชาติ โดยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงปีละ 8 แสนคน

การเลือกพื้นที่ Shwe Kokko ในเมียนมาซึ่งเป็นพื้นที่ในการดูแลของ BGF (กะเหรี่ยง) และไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของรัฐบาลเมียนมา นับเป็นความพยายามของรัฐบาลเมียนมาในการรับมือต่อแรงกดดันของจีน โดย ยุคแรกของคาสิโนนอกอาณาเขตจีน ทั้งหมดตั้งอยู่บนพรมแดนของจีนโดยตรง อาคารการตั้งนักท่องเที่ยวชาวจีนข้ามพรมแดนมาเล่นการพนันด้วยตนเองเป็นหลัก ศูนย์กลางคาสิโนเหล่านี้ตั้งอยู่ใกล้กับชายแดนจีนทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนข้ามพรมแดนไปเล่นการพนันได้ในระยะสั้น ๆ ยุคที่สองของคาสิโนนอกอาณาเขตจีน เกิดทั่วเอเชียตะวันออกเฉียง

ออกเสียงได้เป็นส่วนใหญ่ ทั้งในกัมพูชาและ ฟิลิปปินส์ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบที่หละหลวมในประเทศเหล่านี้ และพัฒนาเมืองเล็ก ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อรองรับแรงงานชาวจีนหลายพันคน และให้บริการการพนันออนไลน์ แต่ต่อมาเมื่อ ส.ค.2019 นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ฮุนเซน สั่งห้ามธุรกิจพนันออนไลน์ซึ่งคำสั่งดังกล่าวมีความเป็นไปได้ว่าเนื่องจากแรงกดดันจากจีน ซึ่งจีนได้ส่งตำรวจมาช่วยกัมพูชาในการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้พลเมืองสัญชาติจีนย้ายออกจากเมืองสีหนุวิลล์ราว 10,000 คนในเดือนดังกล่าวพร้อมกับการปิดธุรกิจการพนันออนไลน์ **ยุคที่สามของคาลิโนนอกอาณาเขตจีน** รวมถึงกรณีของ Shwe kokko ก็อยู่ในยุคนี้ เป็นความพยายามของรัฐบาลจีนในปราบปรามการพนันนอกประเทศจาก “ทุนมืด (Shadow Capital)” ที่กำลังหาสถานที่ซ่อนตัวในบริเวณชายขอบของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยหันไปหาพื้นที่ดินแดนปกครองตนเองที่ไม่ติดกับประเทศจีน เมียนมาร์มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินกิจการประเภทนี้ และที่สำคัญที่สุดคือพื้นที่ดังกล่าวขึ้นอยู่กับเขตอำนาจศาลของกลุ่มกะเหรี่ยง



BGF และได้รับอำนาจจากกองทัพเมียนมาในการเจรจาข้อตกลงด้วยตนเอง โครงการยังแสดงให้เห็นถึงช่องโหว่ระหว่างชายแดนไทย-เมียนมา สำหรับแรงงานและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า-ออก และการย้ายเงินลงทุนผ่าน fintech, cryptocurrencies และบัญชีแยกประเภท blockchain เพื่อปกปิดการโอนเงินข้ามเขตแดน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้นในบริเวณ

ที่มา : https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/2020/11/ISEAS_Perspective_2020_136.pdf

ความพสกโดยปราศจากการเผชิญหน้า คุณค่าของอาเซียนจะดำรงอยู่ท่ามกลางสงครามเย็นครั้งใหม่ได้หรือไม่?

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.ท. ธำรงชัย ทนุกาศิ

สถาบัน Valdai Discussion Club ซึ่งเป็น Think Tank ของรัสเซีย ได้อธิบายถึง “ความพสกโดยปราศจากการเผชิญหน้า คุณค่าของอาเซียนจะดำรงอยู่ท่ามกลางสงครามเย็นครั้งใหม่ได้หรือไม่?” สรุปได้ดังนี้

หลังสิ้นสุดสงครามเย็น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นภูมิภาคที่สำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์ และได้รับประโยชน์จากโลกาภิวัตน์ภายใต้ “โลกขั้วเดียว” ช่วงต้นศตวรรษที่ 21 อาเซียนได้แสดงบทบาท “ผู้ประสานงานภูมิภาค” พร้อมทั้งริเริ่มความร่วมมือขึ้นใหม่ตลอดเวลา เช่น อาเซียน+3 และ East Asian Summit เป็นต้น เศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเจริญเติบโตขึ้นอย่างมาก จนกระทั่งจีนได้เข้ามาและกลายเป็นศูนย์กลางอำนาจ ท่ามกลางความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ-จีน หนึ่งในนั้นคือแนวคิด “อินโด-แปซิฟิก” ซึ่งยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ และการเกิดขึ้นของ QUAD เป็นความพยายามควบคุมจีนที่ปฏิเสธ



“ระเบียบโลก” ที่กำหนดโดยชาติตะวันตก อย่างไรก็ตาม อาเซียนเคยเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์สำหรับรัสเซีย ในฐานะผู้เชื่อมต่อและสร้างสมดุลในภูมิภาค แต่ปัจจุบันอาเซียนกำลังสร้างความกังวลให้กับคู่เจรจา เช่นเดียวกับรัสเซียที่มีความกังวลถึงบทบาทของอาเซียน ผ่าน “ความเป็นแกนกลางของอาเซียน” ตลอดจนการเข้าร่วม QUAD+ ของเวียดนาม ซึ่งได้สร้างข้อสงสัยถึงบทบาท เอกภาพ และกลไกที่มีอยู่ของอาเซียน

ในปี 2019 อาเซียนได้กำหนดสถานะในอินโด-แปซิฟิกผ่านวิสัยทัศน์ของตนเอง ที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก ตลอดจนการพัฒนาอย่างสันติที่มีอาเซียนเป็นแกนนำในสถาปัตยกรรมทางเศรษฐกิจและความมั่นคงเพื่อสร้างความมั่นคงและผาสุก จากการพยากรณ์ของ PricewaterhouseCoopers ในปี 2050 อินโดนีเซียจะเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับสี่ของโลก และเป็นสมาชิกอาเซียนเพียงหนึ่ง

ชายแดนอันเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะทำให้พื้นที่ชายขอบเป็นแหล่งรวมของเครือข่ายทุนอาชญากรรมข้ามชาติ

สถาบัน ISEAS ได้สรุปว่า การเติบโตอย่างรวดเร็วของ Shwe kokko และอาจเสื่อมลงในอนาคต เป็นเรื่องของ “ความโลกแบบทุนนิยม” ที่แสวงหาช่องว่างเพื่อขยายและแสวงหาผลประโยชน์ โดยในความเป็นจริงแล้วทุนดังกล่าวเป็นรูปแบบของการสร้างช่องทาง และการรวมระบอบการเมืองและเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นในเขตรอบนอกของประเทศเมียนมา บริบทการไหลเวียนของเงินทุนในภูมิภาคชายแดนจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับ Shwe Kokko อย่างไรก็ตามผลกระทบในแง่ลบที่ตามมาเป็นสิ่งที่อาจปฏิเสธได้คือ การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวและแรงงานต่างชาติ การแย่งยึดและช่วงชิงที่ดิน การก่อสร้างที่ยังยืนและการพัฒนาที่ไม่มีการควบคุม การเอารัดเอาเปรียบแรงงาน และปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการพนันที่เป็นภัยต่อชุมชน อันเนื่องจากการกีดกันและการทำให้ชนกลุ่มน้อยของเมียนมากลายเป็นบุคคลชายขอบอย่างต่อเนื่องในพื้นที่รอบนอก ดังนั้นรูปแบบที่เท่าเทียมกันมากขึ้นของชุมชนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโครงสร้างทางการเมืองที่ช่วยปกป้องการปกครองท้องถิ่นและการรวมเข้าสู่เศรษฐกิจระดับชาติเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการลดช่องว่างของทุนมืด (Shadow Capital) ที่จะแสวงหาประโยชน์ ผู้กำหนดนโยบายควรค้นหาวิธีที่มีการบูรณาการทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สามารถนำรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนมาสู่พื้นที่รอบนอกของเมียนมา

เดียวที่มีส่วนร่วมกับ G20 จึงมีความเป็นไปได้ที่อาเซียนอาจดำเนินแนวทางบางประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับ สหรัฐฯ-จีน แต่ในช่วงช่วงสงครามเย็นที่เกิดขึ้นขณะนี้ ทั้ง สหรัฐฯ-จีน ต่างประสบความล้มเหลวในการสร้างอิทธิพลเหนือภูมิภาคต่าง ๆ นอกจากนี้ ความเชื่อมโยงซึ่งกัน และกันระหว่าง สหรัฐฯ-จีน ได้กลายเป็นการควบคุมกันเองระหว่างสองประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่ออาเซียนในการจัดการความสัมพันธ์กับสองประเทศดังกล่าวได้ โดยแนวคิดใดที่เกี่ยวกับอินโด-แปซิฟิกจะไร้ความหมายหากขาดความร่วมมือจากอาเซียน แต่ด้วยธรรมชาติของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีแนวโน้มที่จะเกิด “ภาวะหลายขั้วที่อสมมาตรและพลวัต (Asymmetric Dynamic Multipolarity)” จึงเป็นเรื่องยากที่จะสร้างอิทธิพลเหนือภูมิภาคนี้ ดังตัวอย่างจากผลสำรวจทัศนคติจาก Pew Research Center พบว่า ประเทศในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่ยอมรับการเข้ามาของ จีน รัสเซีย สหภาพยุโรป และสหรัฐฯ มีเพียงเวียดนามที่ไม่ยอมรับ จีน และสนับสนุนการเข้ามาของรัสเซียและสหรัฐฯ ทั้งนี้ ภาวะดังกล่าวยังเป็นความท้าทายต่อการสร้างเอกภาพของแต่ละประเทศในภูมิภาคนี้เช่นกัน

Valdai Discussion Club สรุปว่า รัสเซียควร “หันกลับสู่ตะวันออก (Pivot to the East)” โดยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ควรเริ่มที่เวียดนาม ขยายความร่วมมือนอกเหนือจากด้านการทหารกับฟิลิปปินส์ และไม่เข้าข้างประเทศใดในอาเซียนในกรณีทะเลจีนใต้ สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนกิจกรรมหรือกลไกเสริมสร้างความเป็นเอกภาพของอาเซียน และการสื่อสารของอาเซียนต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านวิสัยทัศน์ของอาเซียนในอินโด-แปซิฟิก ถึงบทบาทความเป็นแกนกลางของอาเซียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์และสร้างความผาสุกในอินโด-แปซิฟิก สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนกลไก “การสื่อสารในภาวะวิกฤต (Crisis Communication)” และใช้กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน เพื่อเป็นแกนกลางสร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน



ที่มา : <https://valdaiclub.com/a/highlights/prosperity-without-confrontation/>

A More Robust Russia Policy for the EU

เรียบเรียง โดย นางลาอูบุณนา ไชยสินธว

สถาบัน SWP ซึ่งเป็น Think Tank ของเยอรมัน ได้อธิบายถึง “A More Robust Russia Policy for the EU” สรุปได้ดังนี้

ตั้งแต่การแทรกแซงของประเศรัสเซียในยูเครน ต่อกรณีของการคว่ำบาตรดินแดนไครเมียและสงครามที่กระจายอยู่ในภาคตะวันออกของยูเครนในช่วงฤดูใบไม้ผลิปี 2014

ทำให้สหภาพยุโรปอยู่ในสภาวะการดำเนินการจัดการกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อระยะเวลาผ่านไปหกปีจึงเห็นได้ว่าสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเหตุการณ์ด้านอื่นด้วย เช่น การพยายามแทรกแซงละเมิด



อธิปไตยทางการเมืองของรัสเซียในยูเครน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถยอมรับได้จากประเทศตะวันตกในฐานะประเทศเพื่อนบ้าน การกระทำของรัสเซียที่มุ่งหวังจะให้สหภาพยุโรปและประเทศอื่น ๆ อ่อนแอ ดังนั้น สหภาพยุโรปจึงต้องมีความจำเป็นในการปรับนโยบายต่อรัสเซียเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับความสำเร็จที่เกิดขึ้นในนโยบายดังกล่าวคือการที่ประเทศสมาชิกทั้งหมดลงมติคว่ำบาตรรัสเซียในปี 2014 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้นำรัสเซียทบทวนการกระทำในยูเครนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพภายในสหภาพยุโรป ซึ่งรัสเซียได้พยายามหาทางยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรดังกล่าว เช่น ในช่วงวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 รัสเซียได้เสนอให้สหประชาชาติยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรโดยอ้างเหตุผลทางสุขภาพ ต่อมาในเดือนมีนาคม 2016 สหภาพยุโรปได้กำหนดมาตรการคว่ำบาตรขึ้น 5 ประการ ได้แก่ (1) การปฏิบัติตามข้อตกลงกรุงมินสค์อย่างสมบูรณ์ (2) การขยายความสัมพันธ์กับหุ้นส่วนภาคตะวันออก (Eastern Partnership: EaP) และประเทศในเอเชียกลาง (3) การเพิ่มความยืดหยุ่นภายในสหภาพยุโรปต่อภัยคุกคามจากรัสเซีย (4) การมีส่วนร่วมกับรัสเซียในตะวันออกกลางด้านการก่อการร้ายและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (5) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับประชาชนและการสนับสนุนภาคประชาสังคมของชาวรัสเซีย

จากหลักการทั้ง 5 ประการมีเพียงข้อที่ 3 และ 5 ที่ยังมุ่งเน้นความ

ที่มา : <https://www.swp-berlin.org/en/publication/a-more-robust-russia-policy-for-the-eu/>

สัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปกับรัสเซีย ซึ่งก็คือการเพิ่มความยืดหยุ่นของสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิก อีกประการหนึ่งคือความพยายามในการมีปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาสังคมของรัสเซีย สำหรับแนวทางที่มีประสิทธิภาพสามารถดำเนินการผ่านพันธมิตรของประเทศสมาชิกที่มีวัตถุประสงค์คล้ายกันในนโยบายต่อรัสเซีย ได้แก่ การต่อต้านการกระทำที่เฉพาะเจาะจงของรัสเซีย กรณีการบิดเบือนข้อมูล การฟอกเงิน หรือการโจมตีทางไซเบอร์ เช่น การประกาศแนวร่วมของฝรั่งเศส ลัตเวียและลิทัวเนีย



ต่อการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเมืองและการกำหนดเป้าหมายต่อการบิดเบือนข้อมูล รวมไปถึงความร่วมมือของภาคประชาสังคมที่มีต่อกลุ่มนักเคลื่อนไหวในประเทศต่าง ๆ เช่น เยอรมนี โปแลนด์ ฟินแลนด์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับ

องค์กรที่เหมาะสมของชาวรัสเซีย แนวทางต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงแต่สุดท้ายก็ขึ้นอยู่กับแนวคิดของแต่ละประเทศที่อาจนำไปสู่การริเริ่มความคิดสร้างสรรค์อื่น ๆ นอกจากนั้นเยอรมนีและฝรั่งเศสได้ใช้ความพยายามในการประสานงานเพื่อร่วมมือและแสวงหาแนวทางร่วมกันกับสมาชิกในยุโรปตะวันออกเกี่ยวกับนโยบายต่อรัสเซีย โดยทั้งสองประเทศมีความยินดีอย่างยิ่งต่อการเป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ของชาติสมาชิกยุโรปตะวันออกในการเจรจากับรัสเซีย

สถาบัน SWP ได้เสนอว่า ฝรั่งเศสและเยอรมนีควรคำนึงถึงการทำงานร่วมกันโดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือในภาคประชาสังคมของรัสเซีย เนื่องจากการหารือในปีเตอร์สเบิร์กของเยอรมนีและการเจรจา Trianon ของฝรั่งเศสได้ใช้แนวทางที่แตกต่างกันจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งสำหรับการจัดการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว ก่อนกำหนดสัญญาณถึงผู้นำรัสเซียเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อภาคประชาสังคม ประเทศสมาชิกที่บรรจบนโยบายของตนไว้ในแนวทางของสหภาพยุโรปหรือความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้อง จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นหากแนวทางบางส่วนเหล่านี้สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งของนโยบายต่อรัสเซียแทนที่จะทำให้นโยบายอ่อนแอลงและจะทำให้สหภาพยุโรปมีความยืดหยุ่นมากขึ้นหลังจากต้องเผชิญกับการที่ถูกบ่อนทำลายในช่วงที่ผ่านมาจากรัสเซีย

COVID-19 มีผลกระทบต่อ BRI และ Indo-Pacific ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ของพหุภาคีอย่างไร?

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.น. ธำรงชัย นุชนาทิ

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “COVID-19 มีผลกระทบต่อ BRI และ Indo-Pacific ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ของพหุภาคีอย่างไร?” สรุปได้ดังนี้

“ยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิก (Free and Open Indo-Pacific: FOIP)” ของสหรัฐฯ และ “แนวริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI)” ของจีน กำลังถูกปรับปรุงสำหรับโลกหลัง COVID-19 เพียงไม่กี่เดือนจีนกลับมาให้ความสำคัญกับโครงการภายใต้ BRI อีกครั้งผ่าน “เส้นทางสายไหมดิจิทัล (Digital Silk Road: DSR)” และ “เส้นทางสายไหมสุขภาพ (Health Silk Road: HSR)” COVID-19 เป็นตัวเร่งให้โลกเข้าสู่การเป็นดิจิทัล ซึ่งความร่วมมือด้านการค้าอิเล็กทรอนิกส์กำลังตกอยู่ท่ามกลางการต่อสูระหว่างจีน-สหรัฐฯ แม้ว่าจีนจะนำเสนอหนทาง สำหรับการค้าดังกล่าว ตลอดจนเครือข่ายและอุปกรณ์ 5G แต่กลับถูกต่อต้านจากสหรัฐฯ และพันธมิตร จึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อ DSR ไม่ต่างจาก HSR ที่จีนได้ริเริ่ม

ในปี 2015 ในการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และวัคซีน แต่กำลังได้รับเสียงวิจารณ์เชิงลบถึงเจตนาและความโปร่งใสอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ COVID-19 ได้สร้างโอกาสความร่วมมือระหว่าง QUAD ที่ประกอบด้วย



ออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ กับ QUAD Plus ที่ประกอบด้วยนิวซีแลนด์ เกาหลีใต้และเวียดนาม ในด้านการค้า การพัฒนาวัคซีน และเทคโนโลยี ตลอดจนหนทางในการปิดล้อมจีนผ่าน FOIP และกลไกที่มีของ QUAD ที่แม้จะทำให้สมาชิกอย่าง นิวซีแลนด์ และเกาหลีใต้ลำบากใจ แต่ก็ทำให้โลกเห็นภาพการต่อสู้ทางยุทธศาสตร์ที่ทวีความเข้มข้นระหว่างจีน-สหรัฐฯ และความลำบากใจที่นานาประเทศจำต้องเลือกข้าง

การแสวงหาพันธมิตรและขยายมิติความร่วมมือใหม่ ยังคงสำคัญต่อความสำเร็จของทั้ง BRI และ FOIP ซึ่งทั้งจีน-สหรัฐฯ ควรพิจารณาถึงจุดอ่อนของตนเองในการดำเนินยุทธศาสตร์และแนวริเริ่มของตนเองเช่นกัน สำหรับ (1) BRI ประเด็น “การขาดความโปร่งใสและธรรมาภิบาล” ยังคงสร้างปัญหาเชิงภาพลักษณ์ของ BRI และกระทบต่อการสร้างความเชื่อมั่นพหุภาคีขนาดใหญ่ผ่านโครงการทางกายภาพภายใต้ BRI ต่อไป ทั้งยัง

กระทบกับด้านเทคโนโลยีที่เป็นส่วนหนึ่งของ DSR และ HSR ที่ได้สร้างภาพลักษณ์ความไม่ปลอดภัยทางเศรษฐกิจ การทหาร และเทคโนโลยี ซึ่งจีนจำเป็นต้องค้นหาเครื่องมือเฉพาะเพื่อจัดการกับประเด็นดังกล่าว และ (2) FOIP ถึงแม้ว่าจะมีภาพลักษณ์ที่ดีกว่า BRI ในด้านการสร้างความเป็นพหุภาคี แต่ภาพลักษณ์ของความพยายามปิดล้อมจีน เป็นสิ่งที่สหรัฐฯ จำเป็นต้องทำให้เลือนหายไป ซึ่งโลกอาจต้องรอความชัดเจนหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ที่อาจเห็นการทบทวนและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เชิงภูมิรัฐศาสตร์อย่าง FOIP ใหม่ แม้สหรัฐฯ จะย้ำว่า FOIP มิได้หมายถึงการปิดล้อมจีน แต่คำว่า “เสรี (Free)” ของสหรัฐฯ มีนัยถึงการเป็นภูมิภาคที่เคารพในเกียรติของมนุษย์ การแข่งขันในตลาดอย่างยุติธรรม และเสรีจากการครอบงำจากชาติมหาอำนาจ ซึ่งเป็นเรื่องยากสำหรับจีนแม้ว่าจะปรารถนาที่จะเข้าร่วมก็ตาม

RSIS สรุปว่า นานาประเทศยังคงต้องรับมือกับภัยคุกคามของ BRI และ FOIP ที่อาจเกิดข้อพิพาทระหว่างเจ้าของ BRI และ FOIP และประเทศ

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/cms/global-health-security-covid-19-and-its-impacts-bri-and-indo-pacific-geopolitics-of-multilateralism/#.XziCMY2cbfY>

Australia's Pacific Step-up and the Quad

เรียบเรียง โดย นางสาวนิตยา จงกุล

สกอตตี Lowy Institute ซึ่งเป็น Think Tank ของออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “Australia's Pacific Step-up and the Quad” สรุปได้ดังนี้

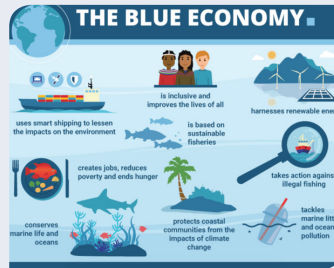
กลุ่มความร่วมมือ 4 ฝ่ายด้านความมั่นคง (Quadrilateral Security Dialogue: Quad) ซึ่งประกอบด้วย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอินเดียมุ่งมั่นที่จะก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันต่อสถาปัตยกรรมความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยความสัมพันธ์แบบทวิภาคีของทั้ง 4 ประเทศนี้ได้เติบโตไปในเชิงบวก ทั้งนี้เป็นผลมาจากวิสัยทัศน์และนโยบายเสรีแบบเปิดกว้างที่มี “จุดประสงค์เดียวกัน (Like-minded)” รวมถึงการเดินเรืออย่างเสรี เปิดกว้าง และเคารพระเบียบระหว่างประเทศ สิ่งหนึ่งที่ออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญ คือ นโยบาย “Pacific Step-up” ซึ่งเป็นนโยบายในการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศในแปซิฟิก ซึ่งนับเป็นหนึ่งใน “นโยบายการต่างประเทศที่มีความเร่งด่วนสูงสุด” (Highest Foreign Policy Priorities) ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคาบเกี่ยวกันระหว่างนโยบาย Step-up และ Quad จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวร้าวของจีนได้นำไปสู่ความร่วมมือที่แข็งแกร่งมากขึ้นในกลุ่มประเทศ Quad ซึ่งรวมตัวกันขึ้นเพื่อที่จะจำกัดการขยายอิทธิพลและ “กั๊กตักหนีสลิน” ที่เกิดขึ้นจาก Belt and Road Initiative (BRI) ของจีน เพราะการให้กู้ยืมก่อให้เกิดความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประเทศที่กำลังพัฒนาและมีเศรษฐกิจที่เปราะบางในหมู่เกาะแปซิฟิก ดังนั้น Quad จึงดำเนินนโยบายด้านการเชื่อมโยง (Connectivity) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิกนอกเหนือจาก BRI โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ

ในการประชุมระดับรัฐมนตรีสหรัฐฯ กับออสเตรเลีย (Australia-U.S. Ministerial Consultations: AUSMIN) เมื่อเดือน ก.ค.2020 ทั้ง 2 ประเทศ ได้ให้คำมั่นว่าจะเพิ่มการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจกับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก โดยสหรัฐฯ สัญญาว่าจะให้ความช่วยเหลือภูมิภาคนี้ผ่านกองทุนฟื้นฟู COVID-19 ของออสเตรเลีย จำนวน 118 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่สหรัฐฯ และออสเตรเลียมุ่งที่จะอุดหนุนกลุ่มประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Island Forum) และกลไกต่าง ๆ โดยออสเตรเลียมีแผนลงทุน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วง 5 ปีข้างหน้าภายใต้กรอบนโยบาย Step-up

ที่สนับสนุนแต่ละฝ่ายได้อย่างง่ายดาย สำหรับจีน ควรเน้นการสร้างความเชื่อมั่น ไม่แบ่งแยกประเทศในภูมิภาค ไม่ข่มขู่และตอบโต้ที่เรียกกันว่า “Wolf Warrior Diplomacy” และการปิดเบือนข้อมูล ผ่าน DSR และ HSR ขณะที่สหรัฐฯ ควรขับเคลื่อน FOIP ที่ไม่จำเป็นต้องทำเพื่อปิดล้อมจีน แต่ควรสนับสนุนโครงการที่เสริมสร้างความเจริญเติบโตของภูมิภาค ด้วยความเคารพต่ออธิปไตยของประเทศในภูมิภาค สำหรับประเทศไทย ควรพิจารณาถึงการตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติจาก BRI และ FOIP เป็นสำคัญ และส่งเสริมให้อาเซียนขับเคลื่อน “มุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on Indo-Pacific)” สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนการใช้และสร้างกิจกรรมผ่านกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงในอินโด-แปซิฟิก เพื่อลดข้อพิพาทและสร้างความเชื่อมั่นร่วมกัน



เพื่อส่งเสริมเป้าหมายด้าน พลังงานหมุนเวียนและความร่วมมือกับโครงการ Asia Enhancing Development and Growth through Energy (Asia Edge) ของสหรัฐฯ ที่มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างตลาดพลังงานที่มีความมั่นคง ยั่งยืน และราคาสมเหตุสมผลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุน เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) นอกจากนี้ทั้ง 2 ประเทศยังวางแผนที่จะลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสำหรับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก โดยสหรัฐฯ ได้จัดตั้งเครือข่ายการค้าเงินงานและความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Transaction and Assistance Network: ITAN) ซึ่งอาจกลายเป็นการร่วมทุนกับนโยบาย Step-up ภายใต้โครงการ Australian Infrastructure Financing Facility for the Pacific (AIFFP) มูลค่า 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ของทั้งสองประเทศ สำหรับญี่ปุ่น ออสเตรเลียได้มีความร่วมมือกับญี่ปุ่นผ่านโครงการ Japan's Expanded Partnership for Quality Infrastructure (EPQI) ซึ่งเป็นการต่อยอดจาก “วิสัยทัศน์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง” (Free and Open Indo-Pacific (FOIP) Vision) ของนายชินโซ อาเบะ ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่น-ออสเตรเลีย (Japan-Australia Economic Partnership: JAEPA) การลงทุนของญี่ปุ่นในออสเตรเลียได้เติบโตขึ้นและสามารถเชื่อมโยงกับนโยบาย Step-up ซึ่งเป็นช่องทางในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันที่เพิ่มมากขึ้นในโครงการต่อ ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ความร่วมมือกับประเทศที่สาม” (vis-à-vis third-country cooperation) เช่น การลงทุนของออสเตรเลีย-ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ในโครงการเคเบิลใต้น้ำของประเทศปาเลาแสดงถึงการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ “Blue Dot Network” ของสหรัฐฯ ส่วนอินเดียได้มีความร่วมมือกับนโยบาย Step-up เข้ากับ “ข้อริเริ่มในอินโด-แปซิฟิกของอินเดีย” (India's Indo-Pacific initiatives) เช่น Project Mausam, Project Sagarmala, Security And Growth for All in the Region (SAGAR) ซึ่งโครงการทั้งหมดที่จัดตั้งขึ้นอยู่ภายใต้ “นโยบายปฏิบัติการตะวันออก (Act East Policy: AEP)” ของอินเดีย ในขณะที่เดียวกันอินเดียได้มีความร่วมมือทางธุรกิจกับญี่ปุ่นผ่าน “ระเบียงแห่งการเติบโตเอเชีย-แอฟริกา (Asia-Africa Growth Corridor: AAGC)” โดยเป็นโครงการที่เชื่อมโยงกับประเทศ



หมู่เกาะแปซิฟิกด้วย นอกจากนี้ออสเตรเลียยังมีความร่วมมือกับฝรั่งเศส ภายใต้ “ความร่วมมือไตรภาคีอินเดีย-ออสเตรเลีย-ฝรั่งเศส” (India-Australia-France Trilateral) ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ซึ่งเน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส โดยเฉพาะในเรื่องของ “ประเด็นร่วม



ของโลกในมิติทางทะเล” (Marine Global Commons) ในขณะเดียวกันอินเดียยังมี “ข้อริเริ่มมหาสมุทรอินโด-แปซิฟิก” (Indo-Pacific Oceans Initiative: IPOI) ที่มุ่งเน้นสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคที่มีอยู่ (Existing Regional Cooperation) นอกจากนี้ยังสามารถเสริมสร้างความร่วมมือกับวิสัย

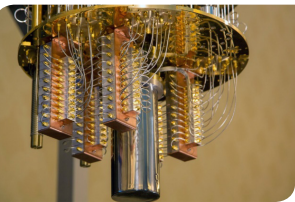
ทัศน์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific (FOIP) Vision) ของญี่ปุ่น รวมถึงยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ

ที่มา : <https://www.lowyinstitute.org/the-interpretor/australia-s-pacific-step-and-quad>

การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านควอนตัมของสหรัฐฯ

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.น. ธำรงชัย นพุนักดี

สถาปน Hudson Institute ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้อธิบายถึง “การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านควอนตัมของสหรัฐฯ” สรุปลงทุนอย่างมหาศาลในเทคโนโลยี “ควอนตัมคอมพิวเตอร์” และ “การสื่อสารบนพื้นฐานควอนตัม (Quantum-based Communications)” ปี 2019 สหรัฐฯ ได้ออก “กฎหมายริเริ่มควอนตัมแห่งชาติ (NQIA)” ที่มีอำนาจให้มากกว่า 1.25 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่ง ปัจจุบันสหรัฐฯ ให้งบดังกล่าวกว่า 1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ กับ “กระทรวงพลังงาน” และ “มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (NSF)” เพื่อจัดตั้ง “สถาบันวิจัยปัญญาประดิษฐ์ และวิทยาศาสตร์ควอนตัม (QIS)” จำนวน 12 แห่งทั่วประเทศ ภายใต้กำกับของ “สำนักงานนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (OSTP) กระทรวงพลังงาน” ทั้งนี้ สหรัฐฯ กำหนดให้กระทรวง



พลังงานเป็น “ศูนย์กลางการวิจัยควอนตัม” นอกสหรัฐฯ และให้งบประมาณแก่ห้องวิจัยแห่งชาติด้านควอนตัมฟิสิกส์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิวเคลียร์ ตลอดจนตั้ง “สถาบันความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสถานะควอนตัมอย่างฉับพลัน (Quantum Leap Challenge Institutes)” 3 แห่ง โดยใช้งบจาก NSF เช่นเดียวกับรัฐสภาและวุฒิสภาสหรัฐฯ กำลังเร่งรัดผ่าน “กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ” ให้ “กระทรวงกลาโหม” ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลที่เกิดจากควอนตัมคอมพิวเตอร์ ซึ่งรวมถึงภัยที่เกิดกับ “ระบบการเข้ารหัสสาธารณะ” ที่ใช้อยู่ ทั้งนี้วุฒิสภาสหรัฐฯ ได้เร่งรัดให้ OSTP พัฒนาแผนเร่งรัดการใช้งบประมาณกับ “เทคโนโลยีอุบัติใหม่” ที่รวมถึง QIS ให้ได้ปีละ 10 ล้านเหรียญสหรัฐฯ จนถึงปี 2025 เช่นเดียวกับจีน ที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีควอนตัมและระบุเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “Made In China 2025” โดย OSTP ได้เตรียมการดำเนินการตามการเร่งรัดดังกล่าวไว้แล้ว ซึ่ง OSTP ได้เน้นย้ำถึง

ที่มา : <https://www.hudson.org/research/16344-america-s-quantum-quest-gets-an-energy-boost>

นโยบายต่างประเทศรัสเซียในปี ค.ศ.2021

เรียบเรียง โดย นางลาอานา เกียนอวอร์

สถาปน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “นโยบายต่างประเทศรัสเซียในปี ค.ศ.2021” สรุปลงทุนได้ดังนี้ นโยบายต่างประเทศของรัสเซียยังคงเปลี่ยนแปลงไม่มากนักจากปี ค.ศ.2020 ที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหภายในประเทศ จากการรายงานของ

(US Indo-Pacific Strategy) และนโยบาย Pacific Step-up ของออสเตรเลีย เพื่อส่งเสริมการจัดการทางทะเลและมี “จุดประสงค์เดียวกัน (Like-minded)”

Lowy Institute สรุปลงทุนว่าโลกหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 มีความต้องการที่จะสร้างห่วงโซ่อุปทานขึ้นมาใหม่และคงไว้ซึ่งกฎระเบียบระหว่างประเทศ สิ่งสำคัญ คือ ความก้าวหน้าที่ต่อเนื่องของความร่วมมือแบบทวีภาคีภายในประเทศ Quad การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการประสานนโยบายเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการโดยสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศ เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนของข้อริเริ่มอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Initiatives) ก่อนการสร้างสถาบันที่มีศักยภาพหรือการดำเนินกิจการด้านการทหาร ซึ่งหมายถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้น ครอบคลุมผลประโยชน์แห่งชาติของแต่ละประเทศนำมาสู่การสร้างโครงสร้างพหุภาคีที่แน่นแฟ้น ดำเนินการเชิงรุก และรองรับอนาคต

การรักษาความปลอดภัยด้านการเข้ารหัส จากการโจมตีทางควอนตัมคอมพิวเตอร์จากจีนหรือประเทศอื่น

แนวทางของ “กระทรวงพลังงานสหรัฐฯ” เพื่อสร้างความสำเร็จในเทคโนโลยีควอนตัม ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับการผลิตเทคโนโลยีควอนตัม ด้วยการได้มาซึ่ง “วงจรรีเลกตรอนิกส์สำหรับการคำนวณทางควอนตัม (Superconducting Quantum Computing)” ฮาร์ดแวร์ที่นำเชื้อถมิซึ่งไม่ได้ผลิตในจีนสำหรับเครื่องมือทางควอนตัม และเครือข่ายควอนตัมที่ป้องกันการถูกแฮค โดยทั้งหมดจะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าของ QIS ตลอดจนพัฒนาให้อุตสาหกรรมควอนตัมของ สหรัฐฯ สร้างประโยชน์ต่อประเทศในเชิงความมั่นคง และสนับสนุนอนาคตทางเศรษฐกิจ และ การเร่งส่งเสริมความร่วมมือด้าน OIS กับประเทศพันธมิตรที่ใกล้ชิด ผ่านการวิจัยและพัฒนาความร่วมมือกันภายใต้ “ศูนย์ QIS” ของ กระทรวงพลังงาน เช่น ส่งเสริมความร่วมมือกับเครือข่ายด้านการข่าว “Five Eyes Intelligence Network” ที่ประกอบด้วย แคนาดา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และร่วมมือกับประเทศที่เชี่ยวชาญการวิจัยควอนตัม ซึ่งรวมถึง การผลิตและการคำนวณควอนตัมอย่างญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อิสราเอล และอินเดีย เป็นต้น ซึ่งความร่วมมือกับประเทศภายใต้ศูนย์ดังกล่าว จะครอบคลุมงานด้าน “การเข้ารหัสควอนตัม (Quantum Cryptography)” จนถึง “วัสดุนาแสงและผสม (Optics to Composite Materials)” ที่ใช้กับควอนตัม



Hudson Institute สรุปลงทุนว่า สหรัฐฯ ควรมีโครงการขนาดใหญ่คล้ายกับ “โครงการแมนฮัตตัน” เพื่อผลักดันให้ สหรัฐฯ กลายเป็นมหาอำนาจทางควอนตัม สำหรับประเทศ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา และสร้างระบบนิเวศที่ส่งเสริมศักยภาพของเทคโนโลยีควอนตัมและสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาจากทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ สำหรับกองทัพไทย ควรเตรียมพร้อมเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีควอนตัม ตลอดจนประเมินภัยคุกคามต่อความมั่นคง และดำเนินการเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภัยที่เกิดจากเทคโนโลยีดังกล่าว

ธนาคารโลกระบุว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศรัสเซียในปี ค.ศ.2020 มีอัตราหดตัวร้อยละ 4 ซึ่งสูงกว่าการคาดการณ์ของก่อนหน้านี้ที่ระบุว่ามีอัตราการหดตัวระหว่างร้อยละ 5.5 ถึงร้อยละ 7 และจากการรายงานผลสำรวจของ Levada ในเดือน พ.ย. แสดงถึงความนิยมในตัวปูตินลดลงจากร้อยละ 68 ลดลงเป็นร้อยละ 65 นอกจากนี้รัฐบาลรัสเซียได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาทางการเมือง มีประเด็นดังนี้ (1) การอนุญาตให้สามารถลงสมัคร

รับเลือกตั้งประธานาธิบดีต่อได้อีก 2 สมัยในปี ค.ศ.2024 และ ค.ศ.2030 (สมัยละ 6 ปี) ซึ่งถ้าหากปูตินได้รับชัยชนะต่อจะหมายถึงปูตินดำรงอยู่ในตำแหน่งจนถึงปี ค.ศ.2063 และ (2) เรื่องเอกสิทธิ์การคุ้มครองทางการเมือง แก่อดีตรัฐมนตรีรัสเซียเป็นการขยายสิทธิ์คุ้มครองไปตลอดชีวิต ไม่จำกัดตามวาระของการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีข้อยกเว้นข้อหาเป็นกบฏต่อแผ่นดิน หรืออาชญากรรมที่ร้ายแรง

การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร หรือ “สภาดุม่า (The State Duma)” ซึ่งมีกำหนดในเดือน ก.ย.2020 พรรค United Russia (UR) ของปูติน กำลังถูกท้าทายอำนาจจากพรรคการเมืองต่าง ๆ และความไม่พอใจของประชาชนในทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการตั้งข้อหาแก่ผู้นำฝ่ายค้านอย่างนาย Alexi Navalny ภายหลังจากการถูกวางยาพิษในเดือน ส.ค.2020 และถูกจับกุมตัวภายหลังการรักษาตัวที่เยอรมนี ส่งผลให้สหภาพยุโรป และสหภาพประชาชาติได้กล่าวหาว่ารัฐบาลรัสเซียมีส่วน



เกี่ยวข้องกับการวางยาพิษ และใช้มาตรการคว่ำบาตรต่อเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัสเซีย ซึ่งรัสเซียได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาดังกล่าวจากชาติตะวันตก และตอบโต้มาตรการคว่ำบาตรเช่นกัน รวมถึงความท้าทายด้านนโยบายต่างประเทศ ได้แก่ (1) สหรัฐฯ และตะวันตก รัสเซียไม่ได้ให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์มากนัก เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีแนวความคิดต่อต้านรัสเซียสำหรับสหรัฐฯ จำเป็นต้องจับตามองแนวทางของฝ่ายบริหารของ Joseph Biden จะมีทิศทางอย่างไรต่อรัสเซีย รวมถึงการเคลื่อนไหวทางการทูตใน

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2021/01/CO21009.pdf>

ประเด็นต่าง ๆ เช่น การต่ออายุสนธิสัญญาลดอาวุธเชิงยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ (New Start Treaty), โครงการวางท่อส่งก๊าซขนาดใหญ่เชื่อมต่อกับรัสเซียและเยอรมนี (Nord Stream 2), สนธิสัญญาแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Proliferation) และตะวันออกกลาง โดยเฉพาะข้อตกลงนิวเคลียร์หรือแผนปฏิบัติการฉบับครอบคลุม (JCPOA) เป็นต้น (2) จีนยังคงเป็นคู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของรัสเซีย ปูตินมีแนวโน้มที่จะไปเยือนประเทศจีนในปี ค.ศ. 2021 หากสถานการณ์ Covid-19 ลดน้อยลง สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นและเชื่อใจของรัสเซียต่อจีน และ (3) รัสเซียและตุรกี-อิหร่าน ยังคงแข่งขันกันมีอิทธิพลในซีเรียและลิเบีย ซึ่งต่างฝ่ายต่างสนับสนุนฝ่ายตรงข้ามในความขัดแย้งนั้น ๆ

RSIS สรุปว่า นโยบายต่างประเทศของรัสเซียในปี ค.ศ.2021 ยังคงอยู่ในรูปแบบของการเคารพความสัมพันธ์กับตัวแสดงหลักอย่างสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป ด้านความสัมพันธ์กับจีนยังคงมีความเข้มแข็ง ในขณะที่ความท้าทายจากประเทศตุรกีและอิหร่านยังคงเป็นประเด็นที่จับตามองส่วนใหญ่ยังคงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกับผลกระทบ Covid-19 ต่อเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพ และบรรยากาศทางการเมือง ดังนั้น การเผชิญแรงกดดันที่เพิ่มมากขึ้นจากความท้าทายภายในประเทศไม่ได้ทำให้ปูตินโน้มเอียงต่อความสำคัญกับนโยบายต่างประเทศที่เข้มแข็งในปี ค.ศ. 2021 และละทิ้งความพยายามในการปกป้องและส่งเสริมความเข้มแข็งของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความยิ่งใหญ่และความสำคัญของสหภาพโซเวียตต่อความมั่นคงของโลกอย่างเช่นในอดีต

การเสริมสร้างกำลังพลของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ สำหรับยุคดิจิทัล

เรียบเรียง โดย นางลลนาภัส ภรกวัดมนจินดา

สถาบัน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “การเสริมสร้างกำลังพลของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ สำหรับยุคดิจิทัล” สรุปได้ดังนี้

การบริหารของ โจ ไบเดน ต้องเผชิญกับการจัดลำดับความสำคัญ ของกระทรวงกลาโหม ทีมผู้นำชุดใหม่จำเป็นต้องกำหนดแนวทางต่อการเปลี่ยนแปลงทางภูมิทัศน์ของโลก กระทรวงกลาโหมยังต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนานและต้องรับมือกับ



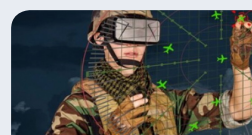
“ภาวะชะงักงันด้านงบประมาณ” ขณะที่ยังคงต้องพัฒนาและจัดหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรับรองความความมั่นคงและปลอดภัยของสหรัฐฯ ในศตวรรษที่ 21

การตอบโต้ภัยต่าง ๆ ดังกล่าวในข้างต้น มีความต้องการบุคลากรทางเทคนิค ที่มีทักษะสูง ครอบคลุมถึงความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง การบริหาร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการมีบทบาทนำในยุคดิจิทัล ถึงแม้ว่ากลาโหมสหรัฐฯ จะมีทุนเดิมในความเป็นผู้นำด้านด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ยังคงมีความพยายามที่จะปรับแนวทางการบริหารบุคคล จากยุคอุตสาหกรรม ด้วยเหตุนี้จึงต้องดิ้นรนในการสรรหาและรักษาบุคลากร “ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ (Science, Technology, Engineering, and Mathematics : STEM) สำหรับองค์กรที่มีความจำเป็นในการแข่งขัน ในขณะที่ความสำเร็จอาจเกิดขึ้นจากหน่วยงานวิจัย และวิศวกรรมของกระทรวงกลาโหม รวมถึงสภาความมั่นคง แต่ความแพร่หลายของระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีที่มีพัฒนาการจะเป็นตัวเร่งให้หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งหมดต้องบูรณาการผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทุกระดับขั้นเข้าไว้ด้วยกัน และกระทรวงกลาโหมต้องมีการจัดการทักษะ ประสบการณ์ และความชอบเพื่อสร้างทีมงานที่ทันสมัย

ข้อมูลจากสำนักงานบริหารงานบุคคลของสหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นว่าถึงแม้สัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญด้าน STEM ของพลเรือนสังกัดกระทรวง

กลาโหมจะสูงกว่าหน่วยงานรัฐบาลกลางทั่วไป แต่ก็ยังมีสัดส่วนที่น้อยกว่าหน่วยงานอื่นที่เน้นงานเทคนิค เช่น กระทรวงพลังงาน และกระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้าน STEM ที่เป็นพลเรือนมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้เป็นผู้บริหารระดับสูงของกลาโหมสหรัฐฯ ส่งผลให้มีผู้นำที่มีประสบการณ์โดยตรงเพียงเล็กน้อยในการจัดการงบประมาณด้านเทคโนโลยี ด้านนโยบาย และสำคัญที่สุดคือ “ด้านกำลังพล” การขาดผู้นำที่เชี่ยวชาญด้าน STEM เป็นปัจจัยให้เกิดการเปลี่ยนงานของกำลังพล ซึ่งกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ จำเป็นต้องรักษาและส่งเสริมกำลังพลผู้เชี่ยวชาญด้าน STEM ในบทบาทการเป็นผู้นำในด้านนี้

CSIS ได้สรุปว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ (STEM) ต้องเข้าใจผู้ใช้ ความต้องการของภารกิจ และบริบทของพื้นที่ปฏิบัติการจำเป็นต้องสร้างทีมที่หลากหลาย อาทิเช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี (Technologist) ผู้ปฏิบัติงาน (Operator) และนักวิเคราะห์ (Analysts) นอกจากนี้ผู้นำกระทรวงกลาโหมยุคใหม่ควรมองหาโอกาสที่จะเพิ่มทักษะให้กับบุคลากร รวมถึงการส่งเสริมในการเรียนรู้ด้านดิจิทัล เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ ข้อมูล และเครือข่ายจะช่วยการทำงานของกระทรวงกลาโหม บุคลากรทุกคนจึงต้องมี “ความชำนาญในระบบดิจิทัล” ซึ่งการที่จะเป็นหน่วยงานที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคได้อย่างแท้จริงนั้น กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องบูรณาการตามแนวทางของแต่ละหน่วยงาน การรวมศูนย์จัดการบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้าน STEM การส่งเสริมให้มีความยืดหยุ่นในอาชีพ และส่งเสริมระบบนิเวศของงานด้านการป้องกันประเทศ ที่จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถหมุนเวียน รักษาทักษะ และประสบการณ์เอาไว้ได้ ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและจัดการองค์กรด้านการป้องกันประเทศทั้งหมด งานที่ทำหายจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านบุคลากร องค์กร และวัฒนธรรมองค์กรครั้งใหญ่ นั่นคือความเร่งด่วนของการบริหารเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายด้านมั่นคงในยุคใหม่



ที่มา : <https://www.csis.org/analysis/cultivating-defense-department-workforce-digital-era>

สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชุภกิต์ เกษตรวิทย์ และ ร.น.หญิง ศิวศิษฐ์ สิริโรจน์บริรักษ์

สถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงของฟิลิปปินส์ หัวง ๕.ค.63 - ก.พ.64 ฟิลิปปินส์ดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศต่อชาติ มหาอำนาจได้อย่างสมดุล โดยจะยังคงให้ความสำคัญกับประเทศมหาอำนาจ อย่างจีน และพันธมิตรเก่าอย่าง สหรัฐฯ มีประเด็นสำคัญสรุปได้ ดังนี้

▶ **สถานการณ์ด้านการเมืองและความมั่นคงของฟิลิปปินส์**

ฟิลิปปินส์ได้รับมอบยุทธโศปกรณ์ทางทหารจากสหรัฐฯ เมื่อ 9 ๕.ค.63 ฟิลิปปินส์ได้รับมอบยุทธโศปกรณ์ทางทหารจากสหรัฐฯ มูลค่า 1,400 ล้านดอลลาร์ (29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนเสริมสร้างการป้องกัน ประเทศและรับมือกับภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย โดยการส่งมอบยุทธโศปกรณ์แก่ฟิลิปปินส์ดังกล่าวมีขึ้น ในห้วงที่ นาย Christopher Miller รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง กลาโหมของสหรัฐฯ อยู่ระหว่างการเยือนภูมิภาคเอเชียระหว่าง 7-8 ๕.ค.63

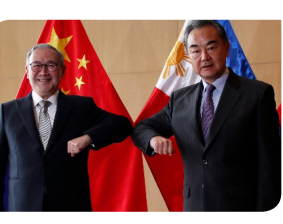
ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์เรียกร้องให้สหรัฐฯ สนับสนุนการจัดหา วัคซีนป้องกันโรค COVID-19 รายงานเมื่อ 9 ๕.ค.63 (The Star: 2563) ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของฟิลิปปินส์ กล่าวว่า จะผลักดันให้มีการ ยกเลิกความตกลงว่าด้วยการเยือนของกองกำลังทหาร (Visiting Forces Agreement: VFA) ระหว่างฟิลิปปินส์กับสหรัฐฯ หากสหรัฐฯ ไม่สนับสนุน การจัดหาวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 อย่างน้อยจำนวน 20 ล้านโดสให้ กับฟิลิปปินส์ สำหรับ VFA เป็นข้อตกลงทางการทหารซึ่งฟิลิปปินส์และ สหรัฐฯ ร่วมลงนามตั้งแต่ปี 2541 เนื้อหาระบุอนุญาตให้สหรัฐฯ เข้ามาฝึก ซ้อมร่วมทางทหารในฟิลิปปินส์ได้ โดยเมื่อ ก.พ.63 ฟิลิปปินส์แจ้งต่อสหรัฐฯ ว่าต้องการยกเลิกข้อตกลงดังกล่าว

กองทัพฟิลิปปินส์ตั้งหน่วยบัญชาการกองพันบนเกาะซูลูเพื่อปราบปรามกลุ่มอาบูไซยาฟ กองทัพฟิลิปปินส์แถลงเมื่อ 9 ม.ค.64 ว่ากองทัพ ฟิลิปปินส์ตั้งหน่วยบัญชาการกองพันแห่งใหม่ที่เมือง Patikul บนเกาะซูลู ซึ่งเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวและฝึกอบรมของ กลุ่มอาบูไซยาฟ กองทัพมีนโยบาย เร่งปราบปรามสมาชิกกลุ่มที่ยังหลงเหลืออยู่ และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ ในพื้นที่ที่มีความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

จีน-ฟิลิปปินส์ลงนามสัญญาก่อสร้างเส้นทางรถไฟบนเกาะลูซอน เมื่อ 16 ม.ค.64 (ซินหัว: 2564) รัฐบาลจีนและฟิลิปปินส์ลงนามในสัญญา ว่าด้วยการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสาย Subic-Clark ในเกาะลูซอนของ ฟิลิปปินส์ มูลค่าการลงทุน 940 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ระยะทาง 71 กม. ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ 42 เดือน เส้นทางรถไฟดังกล่าวเป็นไปตาม ข้อริเริ่ม Build, Build, Build ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน การขนส่ง และเป็นโครงการ G-to-G ที่มีมูลค่าสูงที่สุดระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์ เป้าหมายเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ ลดต้นทุนการขนส่ง รวมถึงส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว โดยรัฐบาลทั้งสองฝ่ายจะหารือ ข้อตกลงเงินกู้ต่อไป

ฟิลิปปินส์และจีนเตรียมยกระดับความร่วมมือด้านต่างๆ หลังวิกฤติ สถานการณ์ COVID-19 ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของฟิลิปปินส์ พบปะนายหวัง อี้ มนตรีแห่งรัฐและ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ของจีน ที่ทำเนียบประธานาธิบดี กรุงมะนิลา เมื่อ 16 ม.ค.64 โดยนายหวัง อี้

กล่าวถึงความเป็นพันธมิตรที่แน่นแฟ้น ปัจจุบัน จีน มีความร่วมมือกับฟิลิปปินส์ทางเศรษฐกิจ การ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในโครงการความร่วมมือ ต่างๆ สำเร็จแล้วถึง 11 โครงการ และมีโครงการ ความร่วมมือ จำนวน 12 โครงการ กำลังอยู่ระหว่าง ดำเนินการ และอีกจำนวน 12 โครงการ อยู่ระหว่าง



การเจรจา นายหวัง อี้ ยืนยันความมุ่งมั่นของจีนในการสนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ และช่วยเหลือในการต่อสู้กับ COVID-19

ชาวฟิลิปปินส์ชุมนุมประท้วงรัฐบาลจีนกรณีออกกฎหมายรักษา ความปลอดภัยชายฝั่งฉบับใหม่ เมื่อ 27 ม.ค.64 ชาวฟิลิปปินส์จำนวน หลายร้อยคนชุมนุมประท้วงใกล้รัฐสภาในกรุงมะนิลา เพื่อต่อต้านจีนกรณี ออกกฎหมายการรักษาความปลอดภัยชายฝั่งฉบับใหม่เมื่อ 22 ม.ค.64 โดย กฎหมายฉบับดังกล่าว อนุญาตให้ จนท.รักษาความปลอดภัยชายฝั่งของ จีนใช้อาวุธและสามารถทำลายเรือต่างชาติที่รุกล้ำเข้าไปในเขตน่านน้ำและ บริเวณเกาะ ซึ่งจีนอ้างกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์และจีนมี ความขัดแย้งกรณีการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนในทะเลจีนใต้มาโดย ตลอด

ฟิลิปปินส์ส่งหนังสือประท้วงจีนกรณีผ่านกฎหมายเพิ่มอำนาจ โจมตีเรือต่างชาติ (Inquirer: 2564) เมื่อ 27 ม.ค.64 กระทรวงการต่าง ประเทศของฟิลิปปินส์ได้ส่งหนังสือประท้วงทางการทูตต่อจีนกรณีจีนผ่าน ร่างกฎหมายเพิ่มอำนาจให้กองกำลังป้องกันชายฝั่งของจีนยิง/โจมตีเรือต่าง ชาติที่รุกล้ำน่านน้ำจีนเนื่องจากเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดสงครามใน ทะเลจีนใต้ ด้านวุฒิสมาชิกฟิลิปปินส์ระบุว่า การผ่านร่างกฎหมายของจีน เป็นภัยคุกคาม ที่มีแนวโน้มขยายตัวและแสดงความกังวลต่อความ ปลอดภัยของชาวประมงฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์และสหรัฐฯ เตรียมทบทวนความ ตกลงทางการทหารร่วมกัน เมื่อ 8 ก.พ.64 นาย ทิโอดโร ลอกซิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง ประเทศของฟิลิปปินส์ ระบุว่า ฟิลิปปินส์และ สหรัฐฯ มีแผนจะหารือทบทวนความตกลงว่าด้วยการเยือนของกองกำลัง ทหาร (Visiting Forces Agreement: VFA) ระหว่างกันภายในสัปดาห์ สุดท้ายของ ก.พ.64 หลังจากก่อนหน้านี้ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของ ฟิลิปปินส์ ยื่นยกเลิกความตกลง VFA ต่อสหรัฐฯ เมื่อ ก.พ.63 และขอเลื่อน การยกเลิกอีกครั้งเมื่อ พ.ย.63

▶ **แนวโน้มในอนาคต**

ด้านนโยบายการต่างประเทศต่อชาติมหาอำนาจ ฟิลิปปินส์จะยังคง ให้ความสำคัญกับทั้งจีนและสหรัฐฯ อันจะเห็นได้จาก การลงนามสัญญา ก่อสร้างเส้นทางรถไฟบนเกาะลูซอน และการเตรียมยกระดับความร่วมมือ ด้านต่าง ๆ หลังวิกฤติสถานการณ์ COVID-19 ระหว่างฟิลิปปินส์และจีน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างฟิลิปปินส์และสหรัฐฯ ได้แก่ การรับมอบ ยุทธโศปกรณ์ทางทหารจากสหรัฐฯ การชะลอการยกเลิกข้อตกลงการเยือน ของกองกำลังทหาร (VFA) เป็นการชั่วคราว และเตรียมทบทวนความตกลง ทางทหารร่วมกัน ซึ่งฟิลิปปินส์ถือเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับอาเซียนและ ไทย ในการประสานประโยชน์กับชาติมหาอำนาจ

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ฟิลิปปินส์ปฏิเสธและไม่ยอมรับกฎหมายการ ใช้อาวุธหยุดยั้งเรือต่างชาติของหน่วยป้องกันชายฝั่งของจีนในทะเลจีนใต้ หลังจากจีนได้ผ่านกฎหมายเมื่อ 22 ม.ค.64 แต่ในมิติด้านเศรษฐกิจนั้น จีน อาจกำลังพยายามวางรากฐานสำหรับความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับ อาเซียน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างจีน-อาเซียนที่มีผลกระทบต่อผล ประโยชน์ของสหรัฐฯ ดังนั้นบทบาทที่เพิ่มขึ้นของจีนในฐานะผู้สนับสนุน การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในฟิลิปปินส์ อาจสร้างความหวาดระแวงแก่ สหรัฐฯ ถึงความสัมพันธ์ในฐานะพันธมิตรระหว่างสหรัฐฯ และฟิลิปปินส์

ด้านการเมืองและความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ การก่อการร้าย ยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญของฟิลิปปินส์ อันจะเห็นได้จาก กองทัพ ฟิลิปปินส์ตั้งหน่วยบัญชาการกองพันบนเกาะซูลู ซึ่งเป็นพื้นที่เคลื่อนไหว และฝึกอบรมของกลุ่มอาบูไซยาฟ ที่ประกาศเป็นสาขาของกลุ่มไอเอสใน ภูมิภาคอาเซียน



ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศคย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdsdsc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชุภกิติ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุกตะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน ในห้วง ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19

กระทรวงสาธารณสุขของบรูไน (ผู้จัดการออนไลน์: 2564) รายงานเมื่อวันที่ 27 ธ.ค.63 ไม่มีผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่ยังรักษาตัวในประเทศ ส่งผลให้จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาจนหายดีแล้วยังคงอยู่ที่ 149 ราย นอกจากนี้ ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ติดต่อกันเป็นวันที่ 17 โดยยอดผู้ป่วย ที่มาจากต่างประเทศรวมอยู่ที่ 11 ราย ตั้งแต่มีรายงานการติดเชื้อในท้องถิ่น เมื่อวันที่ 6 พ.ย.63 และทำสถิติไม่พบการติดเชื้อในท้องถิ่นติดต่อกัน 233 วัน โดยยอดผู้ป่วยสะสมทั่วประเทศยังคงอยู่ที่ 152 ราย มีผู้เสียชีวิต 3 ราย โดยกระทรวงสาธารณสุขของบรูไน (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2564) ตั้งเป้าจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (โควิด-19) ให้ครอบคลุมร้อยละ 70 ของประชากรทั่วประเทศภายในสิ้นปี 2021

▶ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

สมาพันธ์อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอาเซียน (AAF) (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2564) รายงานว่า บรูไนกลายเป็นประเทศเดียวในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN) ที่มียอดจำหน่ายรถยนต์เติบโตในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย.63 ยอดจำหน่ายรถยนต์ของบรูไนในช่วง 11 เดือนแรกของปี 63 เพิ่มขึ้น 14.2% และที่ 12,505 คัน สูงกว่าช่วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 10,949 คัน โดยยอดจำหน่ายรถยนต์ของบรูไนยังคงเติบโต 5% แม้ไม่นับรวมยอดจำหน่ายของเดือน ธ.ค.

สถานเอกอัครราชทูตจีน/บรูไน กล่าวในพิธีเปิดตัวคณะกรรมการบริหารของสภาหอการค้าจีน-บรูไน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) ในกรุงบันดาเสรีเบกาวันถึงความร่วมมือทวิภาคีจีน-บรูไนเมื่อปี 63 ได้พัฒนาและขยายตัว โดยมูลค่าการค้าระหว่างกันห้วง ม.ค.-พ.ย.63 เพิ่มขึ้นร้อยละ 104.1 จากปี 2562 สูงถึง 1,720 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยจีนนำเข้าสินค้าจากบรูไนเพิ่มขึ้นร้อยละ 415.2 ซึ่งอัตราการขยายตัวอยู่ในอันดับ 1 ในสมาชิกอาเซียนที่ทำการค้ากับจีน นอกจากนี้ ยังร่วมมือกันต่อสู้กับปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID 19

▶ สถานการณ์ความร่วมมืออาเซียน

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (SEOM Retreat) ผ่านระบบการประชุมทางไกล (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ: 2564) ซึ่งถือเป็นการประชุมครั้งแรกที่ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ทำหน้าที่ประธานอาเซียน ภายใต้แนวคิด “We care, we prepare, we prosper” โดยบรูไน ได้เสนอประเด็นสำคัญที่ต้องการผลักดันให้สำเร็จ ภายในปี 64 จำนวน 10 ประเด็น ภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟื้นฟู ด้านการเป็นดิจิทัล และด้านความยั่งยืน มีสาระสำคัญ ดังนี้

ด้านการฟื้นฟู เช่น การจัดทำเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของมาตรการที่มีใช้ภาษี (NTMs) ของประเทศสมาชิกอาเซียน การจัดทำแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยวหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 และการประกาศเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-แคนาดา **ด้านการเป็นดิจิทัล** เช่น การจัดทำแผนงานเพื่อดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน **ด้านความยั่งยืน** เช่น การจัดทำกรอบการส่งเสริมผู้ผลิตรายย่อย สหกรณ์ และวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยของอาเซียน ในด้านอาหาร การเกษตร และป่าไม้ การจัดทำกรอบเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมุ่งเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจและความยั่งยืนของภูมิภาคภายหลังการระบาดของโควิด-19

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศไทยและบรูไนหารือความร่วมมือทวิภาคีและกรอบอาเซียนในการรับมือโควิด-19 และการฟื้นฟูภายหลังการแพร่ระบาด (กระทรวงการต่างประเทศ: 2564) โดยเฉพาะด้านสาธารณสุข ความมั่นคงทางอาหาร ความร่วมมือด้านการเกษตร และการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมสนับสนุนการเป็นประธานอาเซียนของบรูไน ในปี 64 ระหว่างการหารือกับปลัดกระทรวงการต่างประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือในประเด็นที่สำคัญ อาทิ ความร่วมมือในช่วงการแพร่ระบาดและหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุข ความมั่นคงทางอาหาร ความร่วมมือด้านการเกษตร และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 2035 (Wawasan 2035) ของบรูไน

▶ แนวโน้มและผลกระทบ

บรูไนเป็นประเทศที่มีระบบการจัดการการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี และถึงแม้ว่าเศรษฐกิจทั่วภูมิภาคได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากมาตรการล็อกดาวน์ทางสังคมและธุรกิจ ซึ่งถูกบังคับใช้เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นหนึ่งในตลาดที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดในปีที่ผ่านมา แต่จำนวนยอดจำหน่ายรถยนต์ของบรูไนยังคงเติบโตได้ถึง 5% แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของบรูไนได้เป็นอย่างดี ไทยในฐานะประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อบรูไน อาจแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันทางอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์

สำหรับประเทศไทย ตำแหน่งยุทธศาสตร์ของไทยเหมาะสมสำหรับเชื่อมโยงเศรษฐกิจอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยไทยเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศในเอเชียมีข้อได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์จากเหนือ (จีน) สูใต้ (อินโดนีเซีย) จากตะวันออก (เวียดนาม) สูตะวันตก (เมียนมาร์) และเป็นจุดยุทธศาสตร์ของกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งในด้าน การผลิต การค้า การส่งออก และการขนส่ง นอกจากนี้ ไทยอยู่กึ่งกลางระหว่างกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ที่เป็น ประเทศที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว ไทยจึงเป็นตำแหน่งที่ดีที่สุดของการลงทุนในอาเซียน เพื่อเชื่อมอาเซียนกับโลกเข้าด้วยกัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศชย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศมาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชุภกิติ เกษตรวิทย์ และ นางสาว นิตยา งานไว

มาเลเซียยังคงเผชิญสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 อย่างหนัก โดยข้อมูล ณ วันที่ 27 ก.พ.64 มีจำนวนผู้ติดเชื้อกว่า 295,951 ราย และมีผู้เสียชีวิต 1,111 ราย เป็นอันดับ 3 ของอาเซียนรองจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งการแพร่ระบาดดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลของมาเลเซียจะมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดีให้กับประชาชน ด้วย

เหตุนี้ผู้เขียนจึงขอรายงานสถานการณ์การแก้ไขปัญหาแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ของมาเลเซีย ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมามาตรการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาของไทยต่อไป

▶ มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 จากภาครัฐ

สำนักพระราชวังมาเลเซียเผยแพร่แถลงการณ์เมื่อ 12 ม.ค.64 ว่า สุลต่าน अबดุลละห์ ร็อยอาตุตดิน อัลมัสตาฟา บิลละห์ ชาห์ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย ทรงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ตามคำร้องของรัฐบาลมาเลเซีย และ



ทรงเห็นว่าการแพร่ระบาดในประเทศอยู่ในขั้นวิกฤตและจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 12 ม.ค. - 1 ส.ค.64 หรืออาจเร็วกว่านั้น หากสามารถควบคุมสถานการณ์แพร่ระบาดได้ ทั้งนี้ ในห้วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มาเลเซียพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่ในรอบ 24 ชั่วโมง สูงกว่า 2,000 ราย ทำให้มาเลเซียมีผู้ติดเชื้อสะสม 28,554 ราย และอาจส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขในการรองรับผู้ป่วยติดเชื้อ COVID-19

▶ **มาตรการด้านเศรษฐกิจ**

ภาครัฐของมาเลเซียมีแผนจะขับเคลื่อนการเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ที่นำเทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการระบบการเพาะปลูกทุกขั้นตอน เนื่องจากสถานการณ์โรค COVID-19 ทำให้มาเลเซียคำนึงถึงความมั่นคงทางอาหารและการสร้างงานในภาคการเกษตรมากขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงภาคการเกษตรให้ทันสมัย สร้างผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่ม โดยภาครัฐจะกำหนดเป้าหมายให้มาเลเซียเป็นผู้นำการสร้างผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย รวมถึงสนับสนุนให้คนหนุ่มสาวเข้ามาทำงานในภาคการเกษตร เพื่อสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ที่จะช่วยเปลี่ยนมาเลเซียให้เป็นสังคมเกษตรแบบทันสมัย และในห้วงปี 2567-2568 มาเลเซียมีเป้าหมายจะลดการพึ่งพาภาคการผลิตน้ำมันปาล์มและสวนยางพารา โดยอาจนำที่ดินของรัฐมาพัฒนาการทำปศุสัตว์

ในขณะเดียวกันพรรคฝ่ายค้านในมาเลเซียร่วมกันออกแถลงการณ์เรียกร้องให้รัฐบาลมาเลเซียออกมาตรการเลื่อนการชำระหนี้อัตโนมัติต่ออีก 6 เดือน เพื่อช่วยเหลือภาคธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และประชาชนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 รวมทั้งยังแนะนำให้สำนักงานประกันสังคมมาเลเซียเพิ่มเงินช่วยเหลือค่าจ้างสำหรับลูกจ้างที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 ริงกิตต่อเดือน (ประมาณ 29,600 บาท) และขยายเวลาจ่ายเงินช่วยเหลือดังกล่าวต่ออีก 6 เดือน

นอกจากนี้กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวและการค้าในรัฐยะโฮร์ของมาเลเซียเรียกร้องให้รัฐบาลมาเลเซียหรือกับรัฐบาลสิงคโปร์ เพื่ออนุญาตให้ชาวสิงคโปร์ที่ได้รับวัคซีน COVID-19 แล้วสามารถเดินทางเข้ามาเลเซียได้โดยไม่ต้องกักตัว เพื่อกระตุ้นการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดย เสนอให้เริ่มต้นจากชาวสิงคโปร์ที่มีครอบครัว หรือมีการกิจจำเป็นเร่งด่วนในรัฐยะโฮร์

แต่อย่างไรก็ตามทางการมาเลเซียเตรียมปิดภาคธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะภาคการผลิตที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 จำนวนมาก หากจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันยังคงเพิ่มขึ้น แม้ว่าบางภาคส่วนจะไม่เห็นด้วยกับแผนการดังกล่าว แต่กระทรวงสาธารณสุขของมาเลเซียเห็นว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด เพราะในห้วง ม.ค.64 มาเลเซียพบผู้ติดเชื้อรายวันสูงถึง 3,000-4,200 ราย ทำให้ทรัพยากรของกระทรวงสาธารณสุขของมาเลเซียไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์

▶ **การจัดหาวัคซีนป้องกันโรค COVID-19**

นายไครี จามาลุดดิน รัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของมาเลเซียแถลงว่า มาเลเซียจะซื้อวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 จากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยใช้งบประมาณ 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อกระจายความเสี่ยงในการจัดหาวัคซีนสำหรับฉีดให้กับชาวมาเลเซีย 26.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 82.8 ของจำนวนประชากร โดยอยู่ระหว่างเจรจาซื้อวัคซีน Sputnik V จากสถาบันวิจัย Gamaleya ของรัสเซีย 6.4 ล้านโดส และจะซื้อวัคซีนของบริษัท Pfizer ของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กำลังเจรจาช้อนสุดท้ายกับบริษัท Sinovac Biotech และ CanSino Biologics ของจีน เพื่อซื้อวัคซีน 23.9 ล้านโดส และจะเริ่มการเจรจาซื้อวัคซีนจากบริษัท Moderna และ Johnson & Johnson ของสหรัฐฯ

โดยรัฐบาลมาเลเซียมีเป้าหมายฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ให้ได้ร้อยละ 80 ของประชากร หรือประมาณ 26 ล้านคน โดยหลังจากวัคซีนของ Pfizer-BioNTech จัดส่งมาถึงมาเลเซียแล้ว กำหนดฉีดวัคซีนระยะแรกในห้วง ก.พ.64 ให้แก่กลุ่มเสี่ยง เช่น บุคลากรด้านสาธารณสุข ผู้ที่มีโรคประจำตัว คาดว่าจะครอบคลุมประมาณ 1 ล้านคน ส่วนระยะที่สอง จะเริ่มฉีดในห้วง เม.ย.-พ.ค.64 จำนวนประมาณ 6.2 ล้านโดส โดยประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้ทางการมาเลเซียยังระบุว่า ชาวต่างชาติในมาเลเซียทุกคนกลุ่มนักเรียนต่างชาติและกลุ่มผู้อพยพเข้าเมืองผิดกฎหมาย จะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เนื่องจากแรงงานต่างชาติในมาเลเซียเป็นกลุ่มเปราะบางในการแพร่เชื้อในภาคธุรกิจการผลิต การก่อสร้าง และการเกษตร แต่การรักษาและกักตัวคนกลุ่มดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น การฉีดวัคซีนให้แรงงานต่างชาติเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันตามหลักมนุษยธรรมน่าจะช่วยให้ชาวมาเลเซียปลอดภัยมากขึ้นและเศรษฐกิจมาเลเซียฟื้นตัวเร็วขึ้นด้วย

การระบาดของโรค COVID-19 ทำให้รัฐบาลมาเลเซียมุ่งแก้ปัญหภายในประเทศ ทั้งมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาการตกงาน และเพิ่มการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในประเทศ ตลอดจนการมุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 ได้อย่างเท่าเทียม แต่เนื่องจากมาเลเซียเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดกับไทย จึงปฏิเสธไม่ได้ที่สถานการณ์ในมาเลเซียจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะการค้าและการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนที่ลดลง เนื่องจากมาเลเซียเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย มีมูลค่าการค้ารวม 198,646 ล้านบาท โดยในช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ลดลง -14.67% โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปมาเลเซีย ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ดังนั้นหากสถานการณ์ยังไม่ดีขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศในระยะยาวได้

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุนตะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ **สถานการณ์การเมือง**

กองทัพเมียนมา นำโดย พล.อ.อาวุโส มินอ่องไฮล์ง ผบ.ทสส.เมียนมา ยึดอำนาจและควบคุมตัวตัวเองของนางซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐ ประธานาธิบดีอูมยีน และผู้บริหารระดับสูงของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD/พรรครัฐบาล) พร้อมแต่งตั้งอูมยีนซเว รองประธานาธิบดีคนที่ 1 เป็นประธานาธิบดีชั่วคราว และประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศเป็น

เวลา 1 ปี (ปีปีซีไทย : 2564) ขณะที่ต่างประเทศต่างกดดันกองทัพเมียนมาให้ยกเลิกการควบคุมอำนาจ คินอานาจการบริหารประเทศให้กับรัฐบาลพลเรือน และปล่อยตัวทุกคนที่ถูกควบคุมตัวโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะนางซูจี ต่อมา สำนักเลขาธิการอาเซียนออกแถลงการณ์เมื่อ 1 ก.พ.64 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) ว่าด้วยข้อห่วงกังวลต่อสถานการณ์การเมืองในเมียนมา โดยระบุว่า ชาติสมาชิกอาเซียนได้ติดตามประเด็นดังกล่าวอย่างใกล้ชิด และเรียกร้องให้เมียนมาตระหนักถึงหลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของอาเซียนตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน คำนึงถึงหลักการประชาธิปไตย หลักนิติรัฐและธรรมาภิบาล การเคารพและ



ปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การมีเสถียรภาพทางการเมืองของสมาชิกอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญต่อเสถียรภาพ ความมั่นคงและความมั่งคั่งของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ อาเซียนสนับสนุนให้มีการหารือกันเพื่อสร้างความปรองดอง และให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเมียนมาเป็นหลัก

ช่วงเช้าของวันที่ 8 ก.พ.64 จนท.ตร.เมียนมาฉีดน้ำใส่กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงต่อต้านการรัฐประหารหลายพันคนในกรุงเนเปียด (ประชาชาติธุรกิจ : 2564) ส่งผลให้มีผู้ประท้วงได้รับบาดเจ็บหลายคน ภายหลังการฉีดน้ำสิ้นสุดลง ผู้ชุมนุมประท้วงยังคงจัดประท้วงต่อไป และสถานการณ์ตึงเครียดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในเมียนมามีการชุมนุมประท้วงอีกหลายเมือง อาทิ ภาคย่างกุ้ง พระสงฆ์ นักศึกษา และแรงงาน เดินขบวนพร้อมชูธงสัญลักษณ์ของพรรค NLD และป้ายข้อความ “ปล่อยผู้นำ” “เคารพคะแนนเสียงของเรา” “ปฏิเสธเผด็จการ” ขณะที่ จ.ทวาย ภาคตะนาวศรี ผู้ชุมนุมประท้วงแต่งกายด้วยชุดสีดำล้วน และการประท้วงในทุกพื้นที่ยังดำเนินไป

▶ สถานการณ์การ Covid-19

เงินจะให้การช่วยเหลือเมียนมาในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของ COVID-19 และยินดีจะมอบวัคซีน COVID-19 จำนวนหนึ่งให้กับเมียนมา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564) ซึ่งเป็นผลจากการเยือนเมียนมาของนายหวัง อี้ มนตรีแห่งรัฐ และ รมว.กต.จีน ระหว่าง 11-12 ม.ค.64 และได้พบหารือกับ พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย ผบ.สส. เมียนมา และเมื่อ 22 ม.ค.64 เมียนมาได้รับวัคซีน Covishield ซึ่งเป็นวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 จากอินเดียชุดแรกจำนวน 1.5 ล้านโดส (กรุงเทพธุรกิจ : 2564) และจะแจกจ่ายให้กับประชาชนจำนวน 750,000 คน ในสัปดาห์หน้า โดยบุคลากรทางการแพทย์และอาสาสมัครด้านสาธารณสุข จะได้รับการฉีดวัคซีนก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้นจะฉีดให้กับบุคคลระดับสูงของรัฐบาลและประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด

▶ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

โฆษกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (The International Monetary Fund – IMF) ระบุว่า IMF ห่วงกังวลและติดตามสถานการณ์ในเมียนมาอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก IMF เพิ่งอนุมัติเงินฉุกเฉินประมาณ 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เดลินิวส์ : 2564) ให้เมียนมาเพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ก่อนการรัฐประหารของกองทัพเมียนมา แต่หลังเกิดสถานการณ์ IMF จึงกังวลว่าเงินดังกล่าวอาจถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ด้านมนุษยธรรมที่เกี่ยวข้องกับ

การป้องกัน COVID-19 ต่อมา คิริน (Kirin) ผู้ผลิตเบียร์รายใหญ่ของญี่ปุ่นแสดงความกังวลอย่างยิ่งต่อการยึดอำนาจของกองทัพเมียนมา และได้ประกาศยุติการร่วมทุนกับบริษัท Myanmar Economic Holdings Public Company Limited (MEHL) หุ่นส่วนในเมียนมา (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564) ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกองทัพ แต่ยังไม่ระบุชัดเจนว่าการยุติทางธุรกิจดังกล่าวจะหมายถึงการถอนตัวออกจากเมียนมาด้วยหรือไม่

▶ แนวโน้มและผลกระทบ

จากการยึดอำนาจและควบคุมตัวตัวเองของชนชาติ ที่ปรึกษาแห่งรัฐ และประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศเป็นเวลา 1 ปี ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศเมียนมา และได้รับแรงกดดันจากนานาประเทศโดยเฉพาะสหรัฐฯ รัฐบาลสหรัฐฯ เสนอคว่ำบาตรเมียนมาโดยมุ่งเน้นไปที่แกนนำก่อรัฐประหาร ผู้นำกองทัพ สมาชิกครอบครัวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งใช้มาตรการควบคุมสินค้าส่งออกและระงับทรัพย์สินที่เอื้อประโยชน์ต่อเมียนมา อาจทำให้เศรษฐกิจเมียนมายากในการฟื้นตัว ในปี 2564 หากมีการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากชาติตะวันตก ธุรกิจทางเศรษฐกิจและธุรกิจได้รับผลกระทบจากควบคุมการสื่อสารโทรคมนาคม การปิดกั้นสื่อสังคมออนไลน์ การตัดสัญญาณอินเทอร์เน็ตของผู้นำกองทัพกระทบต่อภาคธุรกิจ การรัฐประหารเมียนมาส่งผลต่อความไม่เสถียรภาพทางการเมืองในเมียนมา จะทำให้การลงทุนจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ระยะยาวอาจมีการเคลื่อนย้ายทุน ซึ่งทุนดังกล่าวอาจเคลื่อนย้ายมายังประเทศไทย

การประท้วงอาจขยายไปในเมืองต่างๆ ของเมียนมาอย่างต่อเนื่อง และมีการประกาศกบฏยึดการศึกษาในภาคมณฑลหลาย ออกมาตรการห้ามชุมนุมประท้วงหรือรวมตัวเกิน 5 คน ซึ่งหากไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การประท้วงได้ อาจมีการเพิ่มเขต และระยะเวลาในการประกาศใช้กบฏยึดการศึกษา รวมถึงอาจมีการต่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศมากกว่า 1 ปี ประเทศไทยในฐานะประเทศที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเมียนมา และเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนร่วมกัน จึงถือเป็นความท้าทายในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมาและไทย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com



สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นางสาว ณัฐญา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว มิติด้านเศรษฐกิจ และสถานการณ์โควิด-19 ในห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 ดังนี้

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

เมื่อ 5 ก.พ.64 ได้มีการจัดประชุมสรุปผลงานการวางแผน การลงทุน และการเงิน ประจำปี 2563 และทิศทางการปี 2564 โดยนายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประธานในงานดังกล่าว ซึ่งได้มีการมุ่งเน้นนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจรวมถึงปัญหาหนี้สินภายในประเทศ โดยเฉพาะปัญหาหนี้สินของโครงการที่รัฐลงทุน และหนี้สินของรัฐวิสาหกิจที่รัฐต้องแบกรับหนี้สิน

นอกจากนี้ เศรษฐกิจลาวในห้วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้เติบโตต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งมีหลายปัจจัยสนับสนุน เช่น พื้นฐานเศรษฐกิจไม่เข้มแข็ง เศรษฐกิจมหภาคขาดเสถียรภาพ อัตราเงินเฟ้อสูง เงินตราต่างประเทศสำรองคงคลังน้อย ขาดดุล การชำระเงินกับต่างประเทศ และความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนในเมืองกับชนบท แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐยังไม่มีการที่

ชัดเจนในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ การส่งเสริมการผลิตในประเทศ และการสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

จากสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ทำให้เกิดการหดตัวทางเศรษฐกิจในห้วงปีที่ผ่านมาเช่นเดียวกับหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก แต่อย่างไรก็ตาม สปป.ลาว มีการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) **โครงการสร้างทางรถไฟลาว-จีน** ซึ่งเชื่อมต่อระดับภูมิภาคระหว่างเมืองคุนหมิงของจีน ไปยังสิงคโปร์ ผ่านสปป.ลาว ไทย และมาเลเซีย โครงการดังกล่าวมีความสำคัญกับ สปป.ลาว อย่างมากเนื่องจากเป็นโครงการที่ช่วยให้ประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลสามารถเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ผ่านทางการคมนาคมทางบกได้ โดยโครงการมีกำหนดเปิดใช้งานใน 2 ธ.ค.64 ซึ่งตรงกับวันชาติลาว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564) 2) **การก่อสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงจุดที่ 5** เชื่อมต่อระหว่างแขวงบอลิคำไซใน สปป.ลาว กับ จ.บึงกาฬ ของไทย ซึ่งได้เริ่มก่อสร้างภายหลังจากมีการลงนามข้อตกลงการ



ก่อสร้าง เมื่อเดือน ธ.ค.63 โดยมูลค่าการก่อสร้างประมาณ 130.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และใช้ระยะเวลาในการก่อสร้าง 36 เดือน หรือแล้วเสร็จในปี 2566 หากโครงการก่อสร้างสะพานแห่งนี้แล้วเสร็จจะทำให้แขวงบอลิคำไซ กลายเป็นศูนย์กลางการค้าของภูมิภาค และเส้นทางขนส่งที่สำคัญของ สปป.ลาว ไทย และเวียดนาม (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network : 2563) **3) การเตรียมจะสร้างเขื่อน Phou Ngoy ซึ่งเป็นเขื่อนแห่งที่ 7** จากโครงการสร้างเขื่อนทั้งหมด 9 แห่งบริเวณแม่น้ำโขงของ สปป.ลาว ซึ่งมีกำหนดก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2572 มีกำลังผลิต 728 เมกะวัตต์ และเป็นหนึ่งในเขื่อนที่จะเป็นแหล่งพลังงานที่จะทำให้ สปป.ลาว กลายเป็นแหล่งพลังงานของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

▶ **มิติด้านการเมือง**

เมื่อ 15 ม.ค.63 นายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับเลือกจากประชุมสมัชชาใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (พปบล.) ให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการใหญ่ พปบล. และประธานประเทศลาวคนใหม่แทน พ.อ.บุนยัง วอละจิด ที่เกษียณอายุทางการเมือง (สำนักข่าวเดลินิวส์ : 2564) ภายหลังการได้รับเลือกเป็นเลขาธิการใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวของ นายทองลุน สีสุลิด นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีของจีน ได้ส่งสารแสดงความยินดีกับนายทองลุน สีสุลิด ถือเป็นผู้นำประเทศรายแรกที่ส่งสารแสดงความยินดีมาถึงนายทองลุน สีสุลิด พร้อมทั้งกล่าวย้ำถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศที่มีความร่วมมือกันในหลายด้าน (สำนักข่าว MGR Online : 2564)

▶ **สถานการณ์โควิด-19 ใน สปป.ลาว**

เมื่อ 1 ม.ค.64 ดร.บุนกอง สีหาวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สปป.ลาว ได้แสดงความคับหน้าถึงการจัดหา และเตรียมให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดโควิด-19 โดยได้รับข่าวว่ารัฐบาลจีนได้ส่งมอบวัคซีนป้องกันโรคระบาดโควิด-19 จำนวน 2,000 โดส ที่ผลิตโดยบริษัท ซิโนฟาร์ม (Sinopharm) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ สปป.ลาว จะได้รับวัคซีนจากรัฐบาลรัสเซียมีชื่อว่า สปุตนิก ไฟว์ (SPUTNIK V) โดยล็อตแรกจำนวน 500 โดสจะมาถึงในวันที่ 2 ม.ค.64 ทั้งนี้จะเริ่มฉีดวัคซีนดังกล่าวกับกลุ่มเสี่ยงในลำดับแรกก่อน ได้แก่ เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร และแพทย์ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคระบาดโควิด-19 (สำนักข่าว MGR Online : 2564)

▶ **บทสรุป**

วิกฤตการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว จึงส่งผลให้ สปป.ลาว มุ่งเน้นในนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามท่ามกลางวิกฤติเศรษฐกิจของ สปป.ลาว นั้นได้มีโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพิ่มมากขึ้นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ในอนาคต นอกจากนี้สัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีน และนายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อาจทำให้ สปป.ลาว ได้รับการช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้านจาก จีน เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของ สปป.ลาว สำเร็จตามกำหนดการ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อ่องชัย ทนุกักดี และ นางสาว ณัฐ แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์มีความมั่นคง และมีมิติด้านเศรษฐกิจ ในสิงคโปร์ ในช่วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 ดังนี้

▶ **มิติความมั่นคง**

วิกฤตการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ทั่วโลกหันมาใช้เทคโนโลยีในการควบคุมการแพร่ระบาดมากขึ้น โดยสิงคโปร์เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ใช้แอปพลิเคชันควบคุมโรค COVID-19 หรือ Application TraceTogether สำหรับการติดตามควบคุมการแพร่ระบาดเชื้อ COVID-19 นอกจากการใช้เพื่อติดตามควบคุมการแพร่ระบาดเชื้อ COVID-19 เมื่อ 2 ก.พ.64 สิงคโปร์ผ่านกฎหมายให้ตำรวจเข้าถึงแอปพลิเคชันดังกล่าวเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวนคดีอาญา 7 ประเภท ได้แก่ การก่อการร้าย ความผิดทางอาญาที่ใช้อาวุธปืนและอาวุธที่เป็นอันตราย คดียาเสพติดที่มีโทษประหารชีวิต ฆาตกรรม การลักพาตัว และการคุกคามทางเพศที่ร้ายแรง กฎหมายดังกล่าวจะทำให้การเข้าถึงข้อมูลขอเจ้าหน้าที่ไม่ถึงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

▶ **มิติด้านเศรษฐกิจ**

วิกฤตโควิด-19 ส่งผลให้ทั่วโลกต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามจีดีพีในไตรมาส 4 ปี 2563 หดตัวน้อยกว่าที่นักวิเคราะห์คาดการณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลสิงคโปร์ยกเลิกมาตรการควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้มีการเปิดเศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวในปี 2564 (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network : 2564)

โดยจะเห็นว่า สิงคโปร์ มีความพยายามในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน และมีโครงการที่เสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจหลายอย่าง ได้แก่ 1) การทุ่มหลายสิบล้านดอลลาร์ เร่งการใช้งาน 5G

เชิงพาณิชย์ เพื่อเร่งรัดการปรับใช้และการพัฒนาเชิงพาณิชย์ของเครือข่ายสัญญาณ 5G (สำนักข่าวซินหัวไทย : 2564) **2) การเป็นประเทศผู้เข้าร่วมโครงการ Travel Bubble และ Green Lane** ซึ่งสิงคโปร์ได้มีความพยายามในการเจรจา เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวกับหลายประเทศ โดยจะเห็นได้จากที่ผ่านมาหากประเทศผู้เข้าร่วมโครงการนี้



นายกรัฐมนตรีสีหอนง ติ่วคังซัน สร้างความเชื่อมั่นให้ชาวสิงคโปร์

ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ ก็จะมีการประกาศระงับ ข้อตกลงตามโครงการเพื่อรอให้สถานการณ์ดีขึ้น **3) นายลีเซียนลุง นายกรัฐมนตรีของประเทศสิงคโปร์ ผู้นำชาติอาเซียนคนแรกที่รับวัคซีนโควิด-19** ทั้งนี้เรียกความเชื่อมั่นจากประชาชนว่าวัคซีนนั้นปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามหากประชาชนของสิงคโปร์ได้รับวัคซีนย่อมเรียกความเชื่อมั่นจากนักลงทุนได้เช่นกัน (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network : 2564)

▶ **สถานการณ์โควิด-19 ใน สิงคโปร์**

เมื่อ 30 ธ.ค.63 สิงคโปร์เริ่มฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดโควิด-19 ของบริษัท Pfizer และ BioNTech ซึ่งได้รับวัคซีนชุดแรกจากเบลเยียมเมื่อ 22 ธ.ค.63 ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์กลุ่มแรกจำนวน 30 คน หลังจากนั้นจะฉีดวัคซีนให้กับกลุ่มเสี่ยงที่สองในวันที่ 20 ม.ค.64 สำหรับประชาชนทั่วไปกำหนดให้ผู้ที่อายุมากกว่า 70 ปี เข้ารับวัคซีนก่อนเป็นลำดับแรก ห่วงประมาณ ก.พ.64 (สำนักข่าว The Straits Times : 2563)

▶ **บทสรุป**

สรุปได้ว่าสถานการณ์ในสิงคโปร์ในช่วง ธ.ค.63 - ก.พ.64 สิงคโปร์ยังคงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 ซึ่งนโยบายและมาตรการในการรับมือกับวิกฤติเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ทำให้เศรษฐกิจของสิงคโปร์มีแนวโน้มดีขึ้นกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ โดยการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของสิงคโปร์ได้เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ของนักลงทุนส่งผลให้ในไตรมาส 4 ปี 2563 เศรษฐกิจของสิงคโปร์หดตัวน้อยกว่าที่นักวิเคราะห์คาดการณ์

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์

และ ร.น.ท.หญิง ศิวศิษฐ์ สิริโรจน์บริหาร

จากสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ที่ได้นำเสนอจูลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - ธันวาคม 2563) ว่า เมื่อ 1 เม.ย.63 ที่ผ่านมา จีนได้ประกาศ China's Blue Sea 2020 หรือ "Bihai 2020 Initiatives" (碧海 2020) ซึ่งเป็นการริเริ่มการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเล มีระยะเวลาในการดำเนินการรวมทั้งสิ้น 8 เดือน (1 เม.ย.-30 พ.ย.63) ประกอบกับการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน เมื่อวันที่ 20 ม.ค.64 อาจเป็นชนวนเหตุให้สถานการณ์ในทะเลจีนใต้มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ห้วง ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

▶ สถานการณ์และความท้าทายในทะเลจีนใต้

จีน เมื่อ 22 ม.ค.63 ผ่านกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ โดยอนุญาตให้หน่วยป้องกันชายฝั่งของจีน (Rappler : 2021) สามารถใช้วิธีการที่จำเป็นซึ่งรวมถึงการใช้อาวุธ เพื่อหยุดยั้งหรือป้องกันภัยคุกคามจากเรือต่างชาติและเรืออวนลากปลุกสร้างของประเทศอื่น ๆ ที่สร้างขึ้นบนแนวปะการัง รวมถึงการตรวจสอบเรือต่างชาติในเขตน่านน้ำทางทะเลที่จีนอ้างกรรมสิทธิ์ได้ ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าว **ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่อนุญาตให้หน่วยยามฝั่งใช้อาวุธกับเรือต่างชาติได้**

ไต้หวัน เมื่อ 23 ม.ค.64 ไต้หวันพบเครื่องบินรบของจีนอย่างน้อยจำนวน 13 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินต่อต้าน เรือดำน้ำ Y-8 จำนวน 1 ลำ เครื่องบินเจ็ท J-16 จำนวน 4 ลำ และเครื่องบินทิ้งระเบิด H-6K จำนวน 8 ลำ บุกรุกล้ำน่านน้ำในเขตป้องกันทางอากาศ (Air defense identification zone : ADIZ) ของไต้หวัน โดยที่ผ่านมามีการล่อลวงลำเขต ADIZ ของเครื่องบินรบจีนจำนวน 1-3 ลำ เท่านั้น (Taiwannews : 2021) ซึ่งกรณีนี้กระทรวงการต่างประเทศของ สหรัฐฯ ออกแถลงการณ์เตือนจีนให้ยุติการปฏิบัติการทางทหารเพื่อกดดันไต้หวัน

โดย ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้แสดงท่าทีที่แข็งกร้าวต่อกรณีนี้ที่สหรัฐฯ แสดงจุดยืนสนับสนุนไต้หวัน ว่า **"เอกราชหมายถึงสงคราม"** (independence means war) (BBC Thai : 2021) พร้อมประกาศว่ากองทัพจีนพร้อมตอบโต้การรุกรานและการแทรกแซงจากต่างชาติในทันที นอกจากนี้ยังกล่าวว่า "ไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีนอย่างแยกไม่ออก" และเน้นย้ำว่ากิจกรรมทางทหารที่ดำเนินการโดยกองทัพจีนในช่องแคบไต้หวัน เป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ความมั่นคงในช่องแคบไต้หวันในปัจจุบัน และเพื่อปกป้องอธิปไตยและความมั่นคงของชาติ

สหรัฐฯ เมื่อ 23 ม.ค.64 ได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบินพลังงานนิวเคลียร์ ยูเอสเอส ทีโอเตอร์ รูสเวลต์ (Theodore Roosevelt Carrier Strike Group) ปฏิบัติการเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) ในเขตน่านน้ำสากลของทะเลจีนใต้ ถือเป็นการส่งเรือรบเข้าสู่ทะเลจีนใต้เป็นครั้งแรก ซึ่ง ถือเป็นการส่งเรือรบขนาดใหญ่เข้าสู่ทะเลจีนใต้เป็นครั้งแรก หลังการเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน ได้เพียง 3 วัน

นอกจากนี้ สหรัฐฯ มีท่าทีต่อประเทศที่อ้างสิทธิ์ครอบครองพื้นที่ในทะเลจีนใต้เพิ่มเติม ดังนี้

ญี่ปุ่น เมื่อ 25 ม.ค.64 พล.อ.ลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ กล่าวระหว่างการหารือทางโทรศัพท์ครั้งแรกกับนาย โนบุโอะ คิชि รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของญี่ปุ่น เมื่อ 24 ม.ค.64 ว่า สหรัฐฯ จะมุ่งมั่นในการปกป้องหมู่เกาะเซนกากุ (เกาะเตียวหยู ในภาษาจีน) ซึ่งเป็นพื้นที่พิพาทระหว่างญี่ปุ่นและจีนในทะเลจีนตะวันออก โดยยืนยันว่า ตามมาตรา 5 ของสนธิสัญญาความมั่นคงสหรัฐฯ-ญี่ปุ่น ระบุถึงพันธะผูกพันในการปกป้องญี่ปุ่น รวมถึงหมู่เกาะเซนกากุด้วย (สำนักข่าวโพสทูเดย์ : 2564)

ฟิลิปปินส์ เมื่อ 21 ม.ค.64 นาย Jose Manuel "Babe" Romualdez เอกอัครราชทูตฟิลิปปินส์ประจำสหรัฐฯ แสดงความเชื่อมั่นว่าความสัมพันธ์ระหว่างฟิลิปปินส์และสหรัฐฯ จะยังคงดำเนินไปอย่างราบรื่น และจะดำเนินต่อไป โดยเฉพาะการยอมรับชัยชนะของฟิลิปปินส์กรณีที่ดินไม่มี "สิทธิทางประวัติศาสตร์" ไต ๆ เหนือน่านน้ำในทะเลตะวันตก (CNN Philippines : 2021)

ไต้หวัน เมื่อ 28 ม.ค.64 กระทรวงการต่างประเทศไต้หวัน รายงานว่าประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน จะยังคงสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะทางการทหารของไต้หวันต่อไป และขัดขวางข้ออ้างระหว่างไต้หวันและสหรัฐฯ จะยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง (BBC Thai : อ้างแล้ว)

▶ ท่าทีต่อกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน

ญี่ปุ่น เมื่อ 9 ก.พ.64 ญี่ปุ่นคัดค้านกรณีที่ดินส่งเรือ 2 ลำรุกล้ำน่านน้ำใกล้หมู่เกาะเซนกากุ หลังจากรัฐบาลจีนออกกฎหมายเข้มงวดขึ้นต่อการละเมิดอาณาเขตทางทะเล โดย ญี่ปุ่นได้ประท้วงอย่างแข็งขันผ่านช่องทางทางการทูตทั้งในกรุงโตเกียวของญี่ปุ่นและในกรุงปักกิ่งของจีน ในเรื่องที่ดินส่งเรือยามฝั่ง 2 ลำเข้ามาในน่านน้ำญี่ปุ่นใกล้หมู่เกาะเซนกากุ (สำนักข่าวไทย : 2564) โดยกล่าวว่าญี่ปุ่นจะไม่อดทนกับการกระทำเช่นนี้อีกต่อไป



ฟิลิปปินส์ เมื่อ 8 ก.พ.64 พล.ต. เดลฟิน ลอเรนซานา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์ ระบุว่า กรณีที่ดินจีนผ่านกฎหมายการป้องกันทางทะเล โดยให้อำนาจหน่วยป้องกันชายฝั่งใช้กำลังต่อเรือต่างชาติในทะเล ดังนั้น ฟิลิปปินส์จะเรียกร้องให้ประเทศที่อ้างสิทธิ์ในพื้นที่พิพาทในทะเลจีนใต้ หาแนวทางและข้อควรตระหนัก รวมทั้งระมัดระวังต่อการนำกฎหมายไปใช้ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564) นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์จะหารือกับประเทศพันธมิตรซึ่งรวมถึงสหรัฐฯ และประเทศที่อ้างกรรมสิทธิ์ในพื้นที่พิพาท เพื่อหาทางออกในเรื่องนี้ร่วมกัน

ไต้หวัน เมื่อ 19 ก.พ.64 ไต้หวันได้เรียกร้องให้จีนและญี่ปุ่นใช้ความอดทนอดกลั้นกรณีความขัดแย้งทางทะเลบริเวณเกาะเตียวหยูตั้งเครียดขึ้น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564) โดยโฆษกกระทรวงการต่างประเทศของไต้หวัน กล่าวเมื่อ 18 ก.พ.63 ว่าไต้หวันจะไม่อ่อนข้อและจะรักษาอธิปไตยเหนือหมู่เกาะเตียวหยู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของไต้หวันโดยไม่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งปกป้องผลประโยชน์ของชาวประมงไต้หวัน โดยทำที่ตั้งกล่าวเกิดขึ้นภายหลังสื่อมวลชนญี่ปุ่นรายงาน ว่า ญี่ปุ่นจะติดอาวุธให้กับกำลังพลที่ลาดตระเวนรอบหมู่เกาะเตียวหยู หลังจากจีนผ่านกฎหมายเพิ่มอำนาจให้กองกำลังป้องกันชายฝั่งสามารถโจมตีเรือต่างชาติที่รุกล้ำน่านน้ำได้

▶ แนวโน้มในอนาคต

จีน จะยังคงเดินหน้าอ้างสิทธิ์เพียงฝ่ายเดียวในทะเลจีนใต้ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่อไป และใช้โอกาสจากท่าทีของอาเซียนเพียงบางประเทศที่คัดค้านกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน ในการแสดงถึงการอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้

สหรัฐฯ แม้ไม่ได้เป็นประเทศคู่พิพาทโดยตรง แต่ สหรัฐฯ จะยังคงยืนยันปฏิบัติการเสรีภาพในการเดินเรือและการบินเหนือน่านน้ำและน่านฟ้าในภูมิภาค (Freedom of Navigation and Overflight) พร้อมทั้งการดำรงภารกิจทางทหารผ่านภารกิจลาดตระเวนในชื่อ "Freedom of Navigation Operations" (FONOPs) ในทะเลจีนใต้ สำหรับกรณีไต้หวัน สหรัฐฯ จะยังคงสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะทางการทหารของไต้หวัน พร้อมกับกดดันจีนให้ยุติการปฏิบัติการทางทหารเพื่อกดดันไต้หวันต่อไป

อาเซียน และประเทศที่อ้างสิทธิ์ กฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน อาจเพิ่มความเสี่ยงในการใช้กำลังและการเผชิญหน้าทางทหารในทะเลจีนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อาวุธกับเรือต่างชาติ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ระหว่างจีนและอาเซียนในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศษย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. ธำรงชัย อนุทินภักดิ์

และ ร.ท.ทพญิง ธาราทิพย์ ภัคชัยนิตย

สรุป สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย ในห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีรายละเอียดสำคัญดังประเด็นต่อไปนี้

▶ **มิติด้านสังคม**

เจ้าหน้าที่อินเดียดำเนินการสืบสวนหาสาเหตุของอาการป่วยปริศนา เว็บไซต์เดอะ การ์เดียน ปีซีซี ซาแนลนิวส์เอเชีย และเดอะ เพรส ทรัสต์ ออฟ อินเดีย รายงานเมื่อ 8 ธ.ค.63 ว่าเกิดสถานการณ์การเกิดโรคประหลาดในรัฐ อานธรประเทศทางตอนใต้ของอินเดีย โดยแพทย์ในรัฐอานธรประเทศเผยถึงอาการว่าผู้ป่วยมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ไปจนถึงหมดสติ เจ้าหน้าที่เร่งสืบหาสาเหตุของโรคและความเป็นไปได้ที่อาจมาจากเกิดการปนเปื้อนในน้ำและอาหาร โดยได้เก็บตัวอย่างน้ำจากพื้นที่เกิดเหตุ ผลการสืบสวนไม่พบร่องรอยของการปนเปื้อน และผู้ป่วยเหล่านี้ก็มีผลทดสอบเชื้อไวรัสโคโรนา-19 เป็นลบ

อินเดียยืนยันพบการแพร่ระบาดของใช้หวัดนกในสัตว์ปีก สนข. Xinhua รายงานเมื่อ 23 ม.ค.64 ว่า ทางกรอินเดียนยืนยันพบการแพร่ระบาดของใช้หวัดนกในสัตว์ปีกในพื้นที่ 9 รัฐ และพบการติดเชื้อในนกอพยพ ในพื้นที่ 12 รัฐ กระทรวงการเลี้ยงสัตว์ ไก่ และประมงของอินเดียนอยู่ระหว่างการควบคุมการแพร่ระบาด โดยทำความสะอาดและฆ่าเชื้อพื้นที่ศูนย์กลางการแพร่ระบาด ได้แก่ รัฐมหาราษฏระ รัฐมธยประเทศ รัฐฉัตตีสครห์ รัฐปัญจาบ รัฐอุตตรประเทศ รัฐคุชราต รัฐอุตตราขัณฑ์ และรัฐเกรละ

▶ **มิติด้านเทคโนโลยี**

อินเดียประสบความสำเร็จปล่อยจรวดส่งดาวเทียมที่ผลิตเอง องค์การวิจัยด้านอวกาศอินเดียประสบความสำเร็จในการปล่อยจรวดส่งดาวเทียมการสื่อสารที่ผลิตขึ้นเอง พร้อมไฟเขียว บ.เอกซมมีส่วนร่วม เมื่อวันที่ 17 ธ.ค.63 เว็บไซต์สถานีโทรทัศน์อินเดีย NDTV รายงานว่า ศูนย์วิจัยด้านอวกาศอินเดีย (Indian Space Research Organisation-ISRO) ประสบความสำเร็จในการปล่อยจรวด “Polar Satellite Launch Vehicle” หรือ PSLV-C50 ขึ้นจากฐานปล่อยที่ศูนย์อวกาศสัตติชัตวัน เมืองศรีหริโคตา รัฐอานธรประเทศ จากนั้นจรวดได้ส่งดาวเทียม “CMS-01” สู่วงโคจรเป็นที่เรียบร้อย รายงานข่าวระบุว่าจรวดถูกปล่อยขึ้นจากฐานเมื่อเวลา 15.41 น. ของวันที่ 17 ธ.ค.63 และใช้เวลาเพียง 20 นาที ดาวเทียมก็แยกตัวออกมา และเข้าสู่วงโคจร โดยดาวเทียม “CMS-01” เป็นดาวเทียมสื่อสารดวงที่ 42 ของรัฐบาลอินเดีย ที่จะช่วยสนับสนุนข้อมูลด้านการจัดการภัยพิบัติ และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งจะใช้แทนดาวเทียม “GSAT-12” ที่ถูกปล่อยสู่วงโคจรเมื่อ 11 ปีก่อน

อินเดียประกาศระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันของจีน 59 รายการอย่างถาวร สนข.Reuters รายงานเมื่อ 26 ม.ค.64 ว่ากระทรวงอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศของอินเดียประกาศระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันของจีน 59 รายการ รวมถึง TikTok ที่ถูกสั่งระงับเมื่อ มิ.ย.63 เป็นการถาวร หลังจากรัฐบาลอินเดียเปิดโอกาสให้บริษัทเจ้าของแอปพลิเคชันดังกล่าวชี้แจงจุดยืนในการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย แต่รัฐบาลอินเดียไม่พอใจกับคำชี้แจงของบริษัทดังกล่าว ขณะเดียวกันรัฐบาลอินเดียภายใต้ นายกรัฐมนตรี โมดี ได้ใช้งานหน่วยงานอินเทอร์เน็ตในอินเดีย ซึ่งมีมากกว่า 500 ล้านราย เพื่อตั้งตูดบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่เพื่อให้เข้ามาลงทุนในอินเดีย

▶ **มิติด้านเศรษฐกิจ**

การประท้วงของเกษตรกรในอินเดียต่อกฎหมายปฏิรูปการเกษตร การผ่านร่างกฎหมายปฏิรูปการเกษตร 3 ฉบับ ในห้วงเดือน พ.ย.63 ทำให้เกษตรกรชาวอินเดียจำนวนมากออกมาเดินขบวนประท้วงต่อเนื่อง เนื่องจากกังวลว่ากฎหมายนี้จะทำให้สูญเสียธุรกิจและที่ดินให้กับบริษัทขนาดใหญ่ ลดข้อจำกัดในการขายผลผลิต อนุญาตให้ผู้ซื้อเอกชนมีอิสระในตลาดมากขึ้น ขณะที่รัฐบาลอินเดียนำว่าการปฏิรูปนี้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน

ภาคการเกษตรของประเทศซึ่งมีขนาดใหญ่มาก ใช้แรงงานเกือบครึ่งของทั้งหมดที่มีแต่กลับสร้างรายได้คิดเป็น 16% ของจีดีพีเท่านั้น โดยผู้ประท้วงต้องเผชิญการตอบโต้อย่างหนักจากตำรวจที่ใช้ทั้งแก๊สน้ำตาและปืนฉีดน้ำแรงดันสูงกับผู้ชุมนุม ซึ่งหลังจากถูกต่อต้านอย่างหนัก ในที่สุดรัฐบาลก็ตัดสินใจระงับการบังคับใช้กฎหมายในเดือน ม.ค.64 แต่ฝ่ายชาวยุโรปประท้วงกดดันให้รัฐบาลยกเลิกการปฏิรูปไปเลย

อินเดียลดภาษีปาล์ม รัฐบาลอินเดียได้ประกาศลดอัตราภาษีนำเข้า น้ำมันปาล์มดิบ (Crude Palm Oil) จากเดิมร้อยละ 37.5 เหลือร้อยละ 27.5 เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคน้ำมันปาล์มในประเทศและบรรเทาภาระผู้บริโภคจากราคาสินค้าหมวดอาหารที่เพิ่มขึ้น แม้ส่วนแบ่งตลาดน้ำมันปาล์มดิบของไทยในอินเดียนยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับอินโดนีเซียและมาเลเซีย แต่การลดอัตราภาษีนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบลงอีกร้อยละ 10 น่าจะช่วยเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้า น้ำมันปาล์มของไทยไปตลาดอินเดียนให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

สัญญาลดเศรษฐกิจอินเดียดีขึ้น เว็บไซต์ แซนแนลนิวส์เอเชีย รายงานเมื่อวันที่ 21 ม.ค.64 ว่า ตลาดหุ้นอินเดียนพุ่งสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ หลังการขึ้นสาบานตนเป็นประธานาธิบดีของ โจ ไบเดน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเริ่มฟื้นตัวของเศรษฐกิจท่ามกลางการเดินหน้านโยบายวัคซีนต้านโรคโควิด-19 โดยการขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ของไบเดน ได้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนว่านโยบายต่างๆ จะมีความชัดเจนยิ่งขึ้นกลายเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อหุ้นอินเดียน นอกจากนี้ S&P Global Ratings ประเมินว่า เศรษฐกิจอินเดียนจะเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤต COVID-19 ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ 2564 และจะขยายตัวร้อยละ 10 ในปีงบประมาณ 2565

▶ **มิติด้านสิ่งแวดล้อม**

ธารน้ำแข็งเทือกเขาหิมาลัยแตกทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน สนข. Reuters และ CNN รายงานเมื่อ 7 ก.พ.64 ว่ารัฐอุตตราขัณฑ์ ตอนเหนือของอินเดียประสบภาวะอุทกภัยจากกรณีธารน้ำแข็งจากเทือกเขาหิมาลัยแตกไหลชนเขื่อนผลิตไฟฟ้าบนภูเขางนแตกพัง ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 32 ศพ สูญหายราว 170 ราย ทางกรอินเดียนได้ส่งทีมนักวิทยาศาสตร์เข้าค้นหาสาเหตุ พบประเด็นที่สร้างความวิตกคือสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงนำมาสู่การเกิดภาวะโลกร้อน ที่ทำให้อุณหภูมิในชั้นบรรยากาศโลกสูงขึ้น ส่งผลหิมะละลายเร็วขึ้น ขณะเดียวกันหิมะยังคงน้อยลง สามารถเป็นตัวเร่งที่ทำให้ธารน้ำแข็งละลาย นอกจากนี้ ธารน้ำแข็ง ผู้ช่วยนักวิทยาศาสตร์ที่สถาบันสมุทรศาสตร์วูดส์ โฮล ให้ข้อมูลว่าขณะนี้ธารน้ำแข็งบนเทือกเขาสูงส่วนใหญ่ทั่วโลก กำลังละลายและลดขนาดลงอย่างน่าวิตก อันเนื่องมาจากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงและภาวะโลกร้อน โดยน้ำแข็งบนโลกกำลังละลายเร็วขึ้นถึง 57% เมื่อเทียบกับ 3 ทศวรรษก่อน โดยการละลายอย่างรวดเร็วของธารน้ำแข็งบนเทือกเขาหิมาลัยส่งผลกระทบต่อการบิน และการใช้น้ำของประชาชนหลายร้อยล้านคนในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศอินเดียนด้วย

▶ **มิติด้านการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**

ผู้นำอินเดียและเวียดนามพบหารือผ่านระบบการประชุมทางไกล กต.อินเดียนออกแถลงการณ์เมื่อ 21 ธ.ค.63 ถึงผลการประชุมสุดยอดผ่านระบบทางไกลระหว่าง นรม.นเรนทรา โมดี ของอินเดีย และ นรม.เหวียน ซวน ฟุก ของเวียดนาม โดยผู้นำทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะยกระดับความสัมพันธ์หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน พร้อมทั้งลงนามความร่วมมือและบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกัน 7 ฉบับ ได้แก่ 1) ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ 2) ความช่วยเหลือศูนย์อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ทหาร มหาวิทยาลัยโทรคมนาคมแห่งชาติ เมืองญาจาง เวียดนาม 3) ความร่วมมือระหว่างอินเดียนกับเวียดนามในการสนับสนุนปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ 4) ด้านพลังงานปรมาณูระหว่าง Atomic Energy Regulatory Board ของอินเดียและ Vietnam Agency for Radiation and Nuclear Safety 5) ด้านปิโตรเคมีระหว่าง CSIR-Indian Institute of Petroleum และ Vietnam Petroleum Institute 6) ด้านพลังงานทดแทนระหว่าง

National Solar Federation of India และ Vietnam Clean Energy Association และ 7) ด้านการรักษาโรคมะเร็งระหว่างสถาบันวิจัยและรักษาโรคมะเร็ง Tata Memorial Centre ของอินเดีย และ Vietnam National Cancer Hospital

เกิดเหตุระเบิดใกล้ สอท.อิสราเอลในกรุงนิวเดลีของอินเดีย สนข. Times Now News รายงานเมื่อ 29 ม.ค.64 ว่า เกิดเหตุคนร้ายขว้างระเบิดแสวงเครื่อง (IED) ที่บรรจุอยู่ในแจกันดอกไม้ลงบนถนน ใกล้ สอท.อิสราเอล/กรุงนิวเดลี เมื่อ 29 ม.ค.64 เวลา 17.05 (เวลาท้องถิ่น) ทำให้กระเจียรยนต์เสียหาย 3 คัน แต่ไม่มีผู้บาดเจ็บ จนท.ของอิสราเอลระบุว่าเป็นการก่อการร้าย โดยก่อนหน้านี้เมื่อปี 2555 เคยเกิดเหตุระเบิดใกล้ สอท.อิสราเอล/กรุงนิวเดลี ทำให้ภรรยา นักการทูต คนขับรถ และผู้ที่อยู่ใกล้เคียงได้รับบาดเจ็บ

อินเดียดำเนินนโยบายทางการทูตแข่งกับจีนโดยการบริจาควัคซีน COVID-19 แก่ประเทศต่าง ๆ สนข.Reuters รายงานเมื่อ 7 ก.พ.64 ว่า อินเดียดำเนินนโยบายทางการทูตวัคซีนแข่งกับจีนโดยการบริจาควัคซีน COVID-19 โดยโครงการแจกจ่ายวัคซีนให้ประเทศพันธมิตรดำเนินภายใต้ชื่อ “วัคซีนไม่ตรี” แจกจ่ายให้แก่เมียนมา เนปาล ศรีลังกา มัลดีฟส์ กัมพูชา และอัฟกานิสถาน รวมทั้งมีแผนจะบริจาคให้มองโกเลีย และกลุ่มประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก ยกเว้นเพียงปากีสถาน ทั้งนี้เพื่อช่วงชิงโอกาสเหนือจีนที่เป็นชาติคู่แข่งทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งประกาศบริจาควัคซีนให้ประเทศต่าง ๆ เช่นกัน

▶ มติด้านทหาร

อินเดีย-เวียดนามเสร็จสิ้นการฝึกซ้อมในทะเลจีนใต้ สนข.ANI รายงานเมื่อ 27 ธ.ค.63 ว่า ทร.อินเดีย และ ทร.เวียดนาม เสร็จสิ้นการฝึกซ้อม Passage Exercise เป็นเวลา 2 วันในทะเลจีนใต้ โดยการฝึกมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลระหว่างกัน โดยเรือคอร์เวต INS Kiltan ของอินเดีย เดินทางถึงนครโฮจิมินห์ เมื่อ 25 ธ.ค.63 เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือ รวมทั้งส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและสิ่งของบรรเทาทุกข์จำนวน 15 ตัน ให้แก่ชาวเวียดนามที่ได้รับผลกระทบจากพายุและอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลางของประเทศ

สิงคโปร์และอินเดียกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล สนข.Straits Times รายงานเมื่อ 20 ม.ค.64 ว่า รมว.กท.สิงคโปร์และอินเดีย เป็นพยานในการลงนามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างศูนย์ช่วยเหลือเรือดำน้ำ

ของทั้ง 2 ฝ่าย หากเรือดำน้ำประสบปัญหาขณะอยู่ในพื้นที่ของอีกฝ่าย การดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและความร่วมมือในการกู้ภัยใต้น้ำระหว่างกองทัพเรือทั้งสอง

กองทัพเรืออินเดียกระชับความร่วมมือกับกองทัพเรือกัมพูชา นสพ. Khmer Times รายงานอ้างอิงถ้อยแถลงของนาง Devyani Uttam Khobragade ออท.อินเดีย/กัมพูชา เมื่อ 11 ก.พ.64 ว่า การพบหารือกับ พล.ร.อ.เตีย วิญ ผบ.ทร.กัมพูชา เกี่ยวกับความร่วมมือของกองทัพเรือทั้งสองประเทศ ทั้งสองฝ่ายคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากความร่วมมือทวิภาคี ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาในภูมิภาค โดยกองทัพเรืออินเดียเสนอให้ความช่วยเหลือจัดหลักสูตรฝึกอบรม การสัมมนาและฝึกภาคปฏิบัติแก่กองทัพเรือกัมพูชา รวมทั้ง หลักสูตรด้านวิศวกรรม การฝึกอบรมภาษาอังกฤษ และหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะด้านให้กับทหารกัมพูชา

จากสรุปสถานการณ์ภายในประเทศอินเดียข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในมิติด้านสังคมอินเดียพบอาการป่วยปริศนาของประชาชนในรัฐอานธรประเทศ และพบการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในพื้นที่ 9 รัฐ และพบการติดเชื้อในกบพวย ในพื้นที่ 12 รัฐ มิติด้านเทคโนโลยี อินเดียประสบความสำเร็จในการปล่อยจรวดส่งดาวเทียมที่ผลิตเอง และประกาศระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันของจีน 59 รายการอย่างถาวร พร้อมทั้งใช้จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในอินเดียดึงดูดบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่ให้เข้ามาลงทุนในประเทศ มิติด้านเศรษฐกิจ มีการประท้วงกฎหมายปฏิรูปการเกษตร การประกาศลดภาษีปาล์ม และการสัญญาอนุญาตเศรษฐกิจดีขึ้นของอินเดีย มิติด้านสิ่งแวดล้อม เกิดเหตุการณ์ธารน้ำแข็งบนเทือกเขาหิมาลัยแตกทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง (ภาวะโลกร้อน) มิติด้านการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้นำอินเดียและเวียดนามหารือและเห็นพ้องที่จะยกระดับความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกัน เกิดเหตุระเบิดใกล้ สอท.อิสราเอลของอินเดีย และการดำเนินนโยบายทางการทูตแข่งกับจีนโดยการบริจาควัคซีน COVID-19 แก่ประเทศต่าง และมติด้านการทหาร อินเดีย-เวียดนามเสร็จสิ้นการฝึกซ้อมในทะเลจีนใต้ สิงคโปร์และอินเดียกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล และกองทัพเรืออินเดียกระชับความร่วมมือกับกองทัพเรือกัมพูชา

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์การก่อการร้าย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชุภกิติ เกษตรวิทย์ และ นางสาว นิตยา งานโอ

สถานการณ์การก่อการร้าย ในห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 นั้น กลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่มได้ก่อเหตุและมีความเคลื่อนไหวอยู่ทั่วโลก โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ดังนั้นรายงานสถานการณ์ฉบับนี้จึงขอสรุปความเคลื่อนไหวที่สำคัญของกลุ่มก่อการร้ายในภูมิภาคต่าง ๆ ในห้วง 3 เดือน ดังนี้

▶ กลุ่ม Islamic State (IS)

รัสเซีย หน่วยต่อต้านข่าวกรองรัสเซียสามารถยับยั้งแผนการโจมตีพื้นที่ทางตอนใต้ของสาธารณรัฐ Dagestan ของกลุ่ม IS โดยได้จับกุมผู้ต้องสงสัยจำนวน 4 คน พร้อมอาวุธปืน เครื่องกระสุน ระเบิด รวมทั้งมีติดาบบจำนวนมาก และมีแผนที่จะก่อเหตุระเบิดอาคารของหน่วยงานด้านความมั่นคง และโจมตีเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงในเมือง Makhachkala เมืองหลวงของสาธารณรัฐ Dagestan อย่างไรก็ตามเมื่อต้นเดือน ธ.ค.63 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้วิสามัญบุคคลจำนวน 2 ราย ที่มีแผนการโจมตีกำลังทหารในสาธารณรัฐ Chechnya ซึ่งติดกับสาธารณรัฐ Dagestan

อัฟกานิสถาน เจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองอัฟกานิสถาน (Naval Intelligence Department: NDS) เปิดเผยว่าสามารถยุติแผนการลอบสังหารนาย Ross Wilson เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหรัฐฯ ที่ประจำการใน

กรุงคาบูล อัฟกานิสถาน โดยเจ้าหน้าที่สามารถจับกุมตัวสมาชิกกลุ่มก่อการร้าย Islamic State (IS) จำนวน 4 คน ที่วางแผนเตรียมลอบสังหารนาย Ross Wilson และเจ้าหน้าที่รัฐบาลอัฟกานิสถานได้ที่ จ. Nangarhar อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ฯ ไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแผนการลอบสังหารดังกล่าว โดยก่อนหน้านี้ นาย Wilson ประณามการก่อเหตุร้ายในอัฟกานิสถานซึ่งหลายเหตุการณ์เป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้าย IS

อิรัก เกิดการก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย 2 ครั้ง ในเขตบับ อัลฮาร์กีที่ตั้งอยู่ใจกลางกรุงแบกแดดเมืองหลวงของอิรัก ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 32 คน และได้รับบาดเจ็บมากกว่า 110 ราย ซึ่งพลเอก Kadhim Salman ผบ.กองกำลังป้องกันพลเรือนของอิรักได้กล่าวว่าการก่อเหตุร้ายครั้งนี้เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการก่อเหตุดังกล่าว และต่อมากลุ่ม IS เผยแพร่แถลงการณ์อ้างว่าเป็นผู้ก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย 2 ครั้ง ทั้งนี้เหตุระเบิดดังกล่าวเป็นเหตุระเบิดฆ่าตัวตายครั้งใหญ่ในอิรัก และเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 3 ปี นับตั้งแต่เดือน ม.ค.61 ซึ่งเป็นสัญญาณว่ากลุ่ม IS ในอิรักอาจกำลังฟื้นตัว หลังถูกรัฐบาลอิรักปราบปรามสำเร็จเมื่อปี 2560

▶ กลุ่มอาบู ซายยาฟ (Abu Sayyaf)

ฟิลิปปินส์ กองทัพฟิลิปปินส์ตั้งหน่วยบัญชาการกองพันแห่งใหม่ที่เมือง Patikul บนเกาะซูลู ซึ่งเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวและฝึกอบรมของ



กลุ่มอาบูไซยาฟ กองทัพมึนโบายแรงปราบปรามสมาชิกกลุ่มที่ยังหลงเหลืออยู่ และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ ในพื้นที่ให้มีความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่ประชาชนในรุ่นต่อ ๆ ไป

▶ **กลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI)**

อินโดนีเซีย กลุ่ม JI ในอินโดนีเซียใช้วิธีวางกล่อรับบริจาคเพื่อรวบรวมเงินทุนสำหรับการก่อการร้าย พล.ต.จัตวา อาวี เซตโยโน โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติอินโดนีเซีย ว่าจากการสอบสวนสมาชิกกลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) 24 คน ที่ถูกจับกุม ห้วง ต.ค.-พ.ย.63 พบว่ากลุ่ม JI ระดมเงินทุนจากการวางกล่อรับบริจาคเงินตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต มินิมาร์ท สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และมีสวิตช์ ซึ่งในหนึ่งวันสามารถรวบรวมเงินได้หลายล้านรูเปีย นอกจากนี้กลุ่ม JI ยังใช้วิธีจัดตั้งมูลนิธิหรือสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้างหน้า เพื่อการระดมทุนด้วย โดยเงินที่ได้มาจะนำมาใช้ในกิจกรรมการก่อการร้าย เช่น เป็นค่าตัวโดยสารเครื่องบินไปยังซีเรียเพื่อนำสมาชิกไปฝึกทหารและยุทธวิธีการก่อการร้าย รวมถึงจัดซื้ออาวุธและวัตถุระเบิดเพื่อใช้ในการก่อเหตุ

ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ตรวจพบค่ายฝึกผู้ก่อการร้ายในเขต Gintungan ของเกาะชวากลาง โดยมีค่ายฝึกของกลุ่มก่อการร้ายสนับสนุนกลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) มากถึง 12 แห่ง และกลุ่ม Al-Nusra front รวมทั้งเคยส่งผู้ก่อการร้ายไปซีเรียแล้วอย่างน้อย 66 คน ทั้งนี้กลุ่ม JI อาศัยเงินทุนจากการปลุกปั่นปาล์มของสมาชิก JI ประมาณ 6,000 คน เป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกผู้ก่อการร้ายที่มีมูลค่าสูงถึง 4,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน (ประมาณ 135,000) อย่างไรก็ตามผู้ก่อการร้ายที่เดินทางไปสู้รบในซีเรียส่วนใหญ่เสียชีวิต และบางส่วนที่เดินทางกลับอินโดนีเซียทางการอินโดนีเซียได้จับกุมหรือระบอบุคคลลักษณะและออกหมายจับแล้ว

ในขณะที่เดียวกันทางการอินโดนีเซียได้ปล่อยตัวนายอาบู บาการ์ บาเซียร์ ผู้นำด้านจิตวิญญาณของกลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) ได้รับการปล่อยตัวแล้วในวันเดียวกัน โดยหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายของอินโดนีเซีย (Densus 88) ได้รับตัวนายบาเซียร์ออกมาจากเรือนจำ Gunung Sindur ไปยังทัณฑสถานแห่งชาติ และส่งมอบตัวนายบาเซียร์ให้แก่ครอบครัวและคณะทนายความที่มารอรับ คาดว่าเมื่อได้รับการปล่อยตัวแล้ว นายบาเซียร์จะเดินทางกลับไปยังบ้านเกิดที่เมืองโซโล จ.ชวากลาง ทั้งนี้ นายบาเซียร์ต้องสงสัยว่าอยู่เบื้องหลังเหตุระเบิดที่เกาะบาห์ลี เมื่อปี 2545 ศาลตัดสินเมื่อปี 2554 ให้จำคุก 15 ปี ในข้อหาเกี่ยวข้องกับก่อการร้าย แต่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม จากปัญหาด้านสุขภาพ และมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 จากปัญหาแออัดในเรือนจำ ขณะที่กระทรวงการต่างประเทศออสเตรเลียเรียกร้องให้อินโดนีเซียสร้างความมั่นใจว่านายบาเซียร์ จะไม่ยุ่ง ปลุกปั่นให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จะเห็นว่าได้ว่ากลุ่มก่อการร้ายมีการก่อเหตุโจมตีอยู่โดยตลอด เช่น กลุ่ม IS ในพื้นที่ตะวันออกกลาง ที่มีแนวโน้มว่ากลุ่ม IS อยู่ระหว่างการรื้อฟื้นอิทธิพลทั้งในซีเรียและอิรัก รวมถึงกลุ่ม JI ที่มีการระดมทุนและมีกิจกรรมที่สนับสนุนการก่อการร้าย แม้จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้กลุ่มก่อการร้ายอาจก่อเหตุรุนแรงรอบใหม่ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเผยแพร่แนวคิดนิยมความรุนแรง รวมถึงการระดมสรรพกำลัง และใช้สื่อออนไลน์สนับสนุนการปฏิบัติการ ขณะที่การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้รัฐบาลในประเทศสู้รบอ่อนแอลงเนื่องจากได้รับผลกระทบในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ทำให้การก่อเหตุกระทำได้ง่ายขึ้น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังกรชัย กุญชรภัทน์ และ ส.ต.ท.นิจ กิรัญชญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ ด้านการเมืองการปกครอง ภายในสหรัฐอเมริกา ห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ นายโจเซฟ ไบเดน ได้สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 46 ของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 20 ม.ค.64 ที่อาคารรัฐสภาสหรัฐฯ ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. อย่างราบรื่น พร้อมทั้งรับรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส โดยประธานาธิบดีไบเดนได้แถลงสุนทรพจน์เน้นย้ำชัยชนะของประชาธิปไตย หลังเผชิญเหตุการณ์กลุ่มผู้ประท้วงผลการเลือกตั้งบุกเข้ารัฐสภาเมื่อ 6 ม.ค.64 พร้อมทั้งเรียกร้องให้ชาวอเมริกันร่วมมือกันสร้างความปรองดอง เพื่อแก้ไขวิกฤตที่เป็นความท้าทายของสหรัฐฯ ทั้งการแพร่ระบาดของ COVID-19



ปัญหาการว่างงาน การเหยียดผิว และปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มนิยามแนวทางรุนแรงในประเทศ ขณะที่อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ไม่ได้เข้าร่วมพิธีดังกล่าว แต่ได้แถลงยินดีกับรัฐบาลชุดใหม่ และย้ำกับชาวอเมริกันว่าจะกลับมาอีกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ก่อนที่จะเดินทางจากกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

▶ ผู้นำคนใหม่ของสหรัฐฯ ทหารีอกับผู้นำแคนาดาและเม็กซิโก ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน โทรศัพท์ทหารีอกับ นายกรัฐมนตรีแคนาดา และประธานาธิบดีเม็กซิโก โดยย้ำความสำคัญในความร่วมมือทวิภาคีระหว่างสหรัฐฯ กับแคนาดา ทั้งด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ปัญหาโลกร้อน ความมั่นคง และการค้า ส่วนการทหารีอกับประธานาธิบดีเม็กซิโก ประธานาธิบดีไบเดนเน้นประเด็นการจัดการกับผู้อพยพ และการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ การที่

ประธานาธิบดีไบเดนโทรศัพท์ทหารีอกับผู้นำแคนาดาและเม็กซิโกเป็นอันดับแรก สะท้อนว่า สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับการรักษาความสัมพันธ์กับประเทศดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การยกเลิกโครงการสร้างท่อขนส่งน้ำมัน Keystone XL ของสหรัฐฯ ตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่แคนาดาไม่เห็นด้วย และการสานต่อนโยบาย Buy American ที่แคนาดาและเม็กซิโกวิตกว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการลดความขัดแย้งทางการค้าระหว่างกัน

▶ สหรัฐฯ เตรียมกลับเข้าร่วมเป็นคณะมนตรี UNHRC โดยอ้างคำกล่าวของ จนท.อาวุโสสหรัฐฯ ว่า นายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กต.สหรัฐฯ เตรียมแถลงการกลับเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council-UNHRC) ของสหรัฐฯ และมีเป้าหมายที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกในอนาคต อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐฯ กลับเข้าร่วม UNHRC อาจจะมีผลเสียระยะสั้นคัดค้านจากกลุ่มอนุรักษ์นิยมและกลุ่มสนับสนุนอิสราเอล อนึ่ง อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ ประกาศถอนตัวจากการเป็นสมาชิก UNHRC ตั้งแต่ปี 2561 พร้อมประณามชาติสมาชิกว่า มีความลำเอียงและมีอคติอย่างร้ายแรงต่ออิสราเอล

▶ สหรัฐฯ เตรียมเข้าร่วมประชุม NATO เพื่อหารือการรับมือภัยคุกคามต่อชาติสมาชิก พล.อ. ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ จะเข้าร่วมประชุมออนไลน์กับชาติพันธมิตรองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) เพื่อหารือถึงประเด็นความท้าทายต่าง ๆ ที่ชาติสมาชิกทั้ง 30 ประเทศกำลังเผชิญอยู่ การประชุมจัดขึ้นหลังจากที่ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน เรียกร้องให้สหรัฐฯ ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับชาติพันธมิตร เพื่อสามารถขยายอำนาจ รวมถึงความสามารถในการยับยั้งภัยคุกคามก่อนที่จะเกิดขึ้น ขณะที่นาง Kay Bailey Hutchison ออท.สหรัฐฯ ประจํา NATO ระบุว่า กลุ่มพันธมิตรของ NATO มีความเข้มแข็งและเป็นหนึ่งเดียวกัน สหรัฐฯ จะยังคงดำเนินบทบาทของผู้นำที่โดดเด่นในกลุ่ม NATO

▶ สหรัฐฯ จะร่วมประชุม G7 เน้นประเด็น COVID-19 เศรษฐกิจ และเงิน ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดนของสหรัฐฯ จะเข้าร่วมการประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ G7 ซึ่งประกอบด้วย สหรัฐฯ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร ผ่านระบบประชุมทางไกล โดยเน้นประเด็นการรับมือกับเชื้อ COVID-19 ซึ่งรวมถึงการผลิตและการกระจายวัคซีน การฟื้นฟูเศรษฐกิจโลก และการเผชิญความท้าทายจากจีน นอกจากนี้ นาย Mario Draghi นรม.คนใหม่ของอิตาลี จะเข้าร่วมการประชุมเป็นครั้งแรก ด้านผู้นำสหราชอาณาจักรซึ่งดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มประเทศ G7 จะขอให้ประเทศสมาชิกสนับสนุนการเร่งพัฒนาวัคซีน COVID-19

▶ หลังการสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีอย่างเป็นทางการ โจ ไบเดน ลงนามในคำสั่ง 17 คำสั่ง แบ่งเป็นคำสั่งพิเศษไม่ต้องผ่านสภา 15 ข้อ และคำสั่งทั่วไป 2 ข้อ โดยคำสั่งทั้ง 17 ข้อแบ่งออกได้เป็น 8 หมวด ได้แก่ โควิด-19 เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ความเสมอภาค สำนะโนประชากร ผู้อพยพ จริยธรรม และระเบียบการทำงาน ซึ่ง 9 คำสั่งในนั้นยกเลิกนโยบายเดิมของทรัมป์ ได้แก่ 1) กลับเข้าเป็นสมาชิก WHO 2) กลับเข้าร่วมข้อตกลงปารีส 3) ยกเลิกโครงการ Keystone Pipeline 4) ยกเลิกโครงการหลักสูตรรักษาชาติ “1776 Commission” 5) กำหนดให้บุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองรวมอยู่ในการสำรวจสำมะโนประชากร 6) ให้ผู้ถือหนังสือเดินทางจาก 6 ประเทศมุสลิม ได้แก่ อิหร่าน ลิเบีย ซีเรีย โซมาเลีย ซูดาน และเยเมน เข้าประเทศ 7) ยกเลิกมาตรการคุมเข้มคนเข้าเมืองของทรัมป์ 8) ยุติการก่อสร้างกำแพงแบ่งแยกชายแดน สหรัฐฯ – เม็กซิโก และ 9) ให้สำนักบริหารและงบประมาณปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้ทันสมัย

▶ บทสรุป

การขึ้นเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ ของนายโจ ไบเดน ตามธีม “อเมริกา รวมเป็นหนึ่ง (America United)” อาจเป็นสัญญาณสิ้นสุด “ยุคแห่งการ

แบ่งแยก” ในสหรัฐฯ อันพยายามมุ่งสะท้อนไปสู่คุณค่าร่วมกันของชาวอเมริกัน และมุ่งเตือนใจว่า “ทุกคนต้องอยู่ด้วยกันอย่างเข้มแข็งมากกว่าที่จะอยู่อย่างห่างเหิน” เหมือนคำขวัญประจำประเทศในอดีต ที่ว่า “จากหลายหลากรวมเป็นหนึ่ง/E Pluribus Unum (ภาษาลาติน)” ซึ่งเป็นความท้าทายของสหรัฐฯ อย่างยิ่ง ในการรักษารากฐานความเป็นต้นแบบประชาธิปไตย การรักษาหลักกฎหมาย และหลักนิติธรรมของสหรัฐฯ และเป็นไปตามนโยบายของพรรคเดโมแครตที่ว่า “ค่านิยมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม” ประกอบกับสุนทรพจน์ของไบเดนที่ว่า “วิสัยทัศน์ในการเอาชนะโรคระบาดการสร้างความดีให้ฟื้นคืน และการรวมเป็นหนึ่งรักษาชาติ” จึงอาจนำสหรัฐฯ กลับไปสู่ความเป็นหนึ่งและรุ่งโรจน์เช่นเดิม

จากวิสัยทัศน์ของพรรคเดโมแครตที่มีรากฐานมุ่งให้ความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน สหรัฐฯ จึงมีแนวโน้มที่จะมุ่งแสดงบทบาทต่อเรื่องนี้มากขึ้นหรือในประเด็นมาตรฐานการดูแลแรงงานที่ไม่เป็นธรรม การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ได้ ความเป็นชาติมหาอำนาจของสหรัฐฯ ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการกำหนดทิศทางการณ์ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโลกและภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรเฝ้าติดตามเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์และมาตรการต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลของประธานาธิบดีไบเดน ดังนั้น ไทยจึงควรเตรียมกระบวนการต่อรองกับสหรัฐฯ ในรูปแบบเชิงรุก โดยสามารถอธิบายมาตรฐานเกี่ยวกับหลักนิติธรรมของไทย เพื่อแสดงให้เห็นว่า การต่อรองนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังรชัช หนูบัณฑิต

และ ส.น.ทศวิญ ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

สรุป สถานการณ์สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย ในหัวเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีรายละเอียดสำคัญดังประเด็นต่อไปนี้

▶ สถานการณ์

เมื่อ 9 ม.ค.64 กองทัพอินเดียควบคุมตัวทหารจีนในพื้นที่พิพาทชายแดนที่ราบสูงหิมาลัย สนข.AFP รายงานอ้างแถลงการณ์ของกองทัพอินเดียว่า กองทัพอินเดียควบคุมตัวทหารจีน 1 นาย ในพื้นที่พิพาทชายแดนที่ราบสูงหิมาลัยในเขตแดนของอินเดีย และดำเนินการสอบสวนถึงสาเหตุที่ข้ามเข้ามาในเขตแดนของอินเดีย โดยอินเดียพร้อมส่งตัวทหารจีนกลับประเทศหากได้รับการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกองทัพจีน ด้าน The China Military Online ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของกองทัพจีนรายงานเมื่อ 8 ม.ค.64 ว่า ขอให้อินเดียส่งตัวทหารจีนโดยทันทีเพื่อรักษาสันติภาพในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ ด้าน กต.อินเดีย แถลงต่อว่าอินเดียและจีนเห็นชอบที่จะจัดการเจรจา ระหว่างระดับสูงของกองทัพและคองซ์ทางการติดต่อในระดับปฏิบัติไว้เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาการเข้าใจผิดและการพิจารณาที่ผิดพลาด

เมื่อ 25 ม.ค.64 เกิดเหตุปะทะระหว่างทหารอินเดียกับจีนบริเวณพรมแดน สนข. The Times of India รายงานว่าเกิดเหตุปะทะระหว่างทหารอินเดียบกับจีนบริเวณพรมแดนทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ในพื้นที่นาตุลาของรัฐสิกขิม ซึ่งเป็นพื้นที่พิพาทแถบชายแดนระหว่างอินเดียและจีนบนเทือกเขาหิมาลัยเมื่อวันที่ 20 ม.ค. โดยกองกำลังทหารลาดตระเวนของจีนพยายามข้ามแดนมายังฝั่งอินเดีย ก่อนเกิดการเผชิญหน้าและถูกกองกำลังทหารอินเดียไล่ต้อนให้ล่าถอยกลับไป โดยผู้บัญชาการกองกำลังในพื้นที่ได้เข้าใกล้ใกล้เหตุการณดังกล่าว กองทัพของทั้งสองฝ่ายพยายามจัดการเจรจาพูดคุยเพื่อบรรเทาความขัดแย้งเป็นระยะ ซึ่งครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 24 ม.ค.

ที่ผ่านมา โดย นสพ.Chinadaily รายงานอ้างแถลงการณ์ของ กท.จีน เมื่อ 25 ม.ค.64 ว่า จีนกับอินเดียตกลงที่จะดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพและควบคุมสถานการณ์ความขัดแย้งบริเวณพรมแดนจีน-อินเดีย รวมทั้งจะร่วมกันรักษาสันติภาพและความสงบสุขในภูมิภาค หลังเกิดเหตุปะทะกันบริเวณพรมแดน เมื่อ 20 ม.ค.64 และ จนท.ทหารระดับสูงของทั้งสองฝ่ายได้เจรจากัน โดยเห็นพ้องที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงลึกและตรงไปตรงมาเกี่ยวกับการลดความรุนแรงจากการเผชิญหน้า และคงการเจรจาไว้เพื่อร่วมกันลดระดับความขัดแย้ง นอกจากนี้ สำนักข่าวและสถาบันวิจัยของอินเดียก็ได้ออกมาเปิดเผยภาพถ่ายดาวเทียมในบริเวณพื้นที่รัฐอรูมาจัลประเทศของอินเดีย ที่ปรากฏหมู่บ้านขนาดใหญ่ซึ่งถูกสร้างโดยทางการจีน ทั้งนี้พื้นที่ดังกล่าวถือเป็นเขตแดนพิพาทระหว่างสองประเทศ โดยหมู่บ้านนี้มีขนาดใหญ่กว่าเกือบ 100 หลังคาเรือน และเพิ่งมีการก่อสร้างได้ไม่นานนัก ภายหลังอินเดียและจีนมีปัญหาทางด้านพรมแดนระหว่างกันในช่วงปีที่แล้ว ทางทหารจีนออกมายืนยันว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องปกติเนื่องจากดินแดนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่เบตได้ ในขณะที่ท่าทีของทางการอินเดียนั้นยังไม่มีความชัดเจนนักเนื่องจากอยู่ระหว่างการตรวจสอบ

เมื่อ 10 ก.พ.64 จีนและอินเดียเริ่มถอนทหารออกจากพื้นที่พิพาทชายแดนในภูมิภาค Ladakh สนข.Kyodo ของญี่ปุ่น และ Global Times ของจีน รายงานว่า กระทรวงกลาโหมจีนแถลงต่อสื่อมวลชนถึงความสำเร็จในการเจรจาระหว่างกองทัพจีนกับกองทัพอินเดียเพื่อลดความขัดแย้งตามแนวชายแดน โดยตั้งแต่ 10 ก.พ. จีนจะถอนกำลังรถถังและยานพาหนะ รวม 350 คัน และกำลังพลบางส่วนในพื้นที่ทะเลสาบ Pangong ในภูมิภาค Ladakh ทางตอนเหนือของอินเดียซึ่งติดกับจีน เพื่อลดความตึงเครียดจากเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างทหารจีนกับอินเดีย

เมื่อ 20 ก.พ. จีนเผยแพร่คลิปเหตุการณ์ปะทะระหว่างจีนอินเดีย สนข.เอเอฟพี รายงานว่าสื่อของทางการจีนปล่อยคลิปวิดีโอแสดงเหตุปะทะระหว่าง

ทหารจีนกับอินเดียในหุบเขากัลวาน แถบเทือกเขาหิมาลัย เมื่อเดือน มิ.ย.63 โดยนางหัว ซุนอิง โฆษกกระทรวงการต่างประเทศแถลงว่า ความจริงที่ปรากฏนี้ยืนยันว่าอินเดียต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ฝ่ายอินเดียละเมิดข้อตกลงและข้ามเส้นเข้าไปยังยุทธจักรจีน อันนำมาสู่การปะทะกันจนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตดังกล่าว

▶ **แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคต**

จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดียที่เกิดขึ้นในห้วง ค.ค.-ก.พ. ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการตอบโต้กันด้วยการยุทธ์หรือการรุกกล้าเข้าไป

สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. ธำรงชัย นุชนอกดี และ ร.ต.ท.หญิง กิรณชญา อุรัสรัตน

สถานการณ์ ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ห้วงเดือน ค.ค.63 – ก.พ.64 มีสถานการณ์สำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ **ออสเตรเลีย**

สงครามการค้าจีน-ออสเตรเลียตึงเครียด ด้วยเหตุการณ์ที่บั่นทอนความสัมพันธ์ระหว่างจีนและออสเตรเลีย นอกจากจีนจะแบนสินค้าที่ทำรายได้ของออสเตรเลียแล้ว ยังได้เพิ่มภาษีนำเข้าไวน์ของออสเตรเลีย ทำให้ราคาไวน์ออสเตรเลียในจีนสูงมาก โดยมีการคาดการณ์ว่า สงครามการค้านี้ยังคงตึงเครียดและยืดเยื้อ ซึ่งออสเตรเลียอาจสูญเสียรายได้ของประเทศ เนื่องจากออสเตรเลียนั้นเป็นผู้ค้าอันดับหนึ่ง และจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรท้องถิ่น ในขณะที่ก่อนหน้านี้ ออสเตรเลียได้เรียกร้องให้มีการหาที่มาของกรณีแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และแบนระบบ 5G จากจีนโดยอ้างความกังวลด้านความมั่นคง ซึ่งการแบนดังกล่าวถูกมองว่าเป็นชนวนที่ทำให้สงครามการค้า ซึ่งความหวังที่จะให้สองประเทศกลับมาความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นอาจไม่เกิดขึ้นในเร็ววัน ทำให้มีการเรียกร้องให้นายสกอตต์ มอร์ริสัน นายกรัฐมนตรีของออสเตรเลียหาวิธีแก้ปัญหาความสัมพันธ์ที่สั่นคลอน เพื่อบรรเทาปัญหาทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าในครั้งนี้



นอกเหนือจากผลกระทบต่อการส่งออก ออสเตรเลียอาจต้องตั้งรับกับการสูญเสียรายได้ของประเทศ หากทางการจีนประกาศเตือนให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังออสเตรเลีย เนื่องจากปัญหาการคุกคามทางเชื้อชาติ ซึ่งจะทำให้การฟื้นตัวภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในออสเตรเลียอาจต้องสะดุด โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและการศึกษา โดยข้อมูลจากศูนย์การวิจัยจากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นออสเตรเลียชี้ว่า การส่งออกจะได้รับผลกระทบจากสงครามการค้ามากที่สุด รองลงมาเป็นภาคการท่องเที่ยวและการศึกษา ขณะที่สหพันธ์เกษตรกรแห่งชาติออสเตรเลียแสดงความกังวลต่อสงครามการค้าที่ยืดเยื้อ และเรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายเจรจากันเพื่อหาทางออก ด้านรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลียระบุชัดเจนว่า ออสเตรเลียยังคงเปิดทางให้มีการเจรจากันระหว่างรัฐมนตรีของทั้งสองฝ่าย ด้านโฆษกพรรคแรงงานของออสเตรเลียได้เรียกร้องให้ทางการรับฟังความเห็นจากบริษัทผลิตถ่านหินและสินค้าในภาคการเกษตร เพื่อหาทางออกจากปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งย้ำภาคส่วนต่าง ๆ ว่าออสเตรเลียให้ความสำคัญต่อการค้าและความสัมพันธ์กับจีน ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ผู้ที่จะได้รับผลกระทบและเป็นผู้พ่ายแพ้คือประชาชนของทั้งสองประเทศ ขณะที่อนาคตการส่งออกถ่านหินยังตั้งอยู่บนความไม่แน่นอน หลังจากที่ภาคอุตสาหกรรมทางการเงินระงับการนำเข้าถ่านหินอย่างไม่มีกำหนด ขณะที่ที่ผ่านมา ออสเตรเลียได้ส่งออกถ่านหินไปยังจีนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้ส่งออกถ่านหินรายอื่นได้ลดจำนวนการส่งออก ส่วนตลาดของญี่ปุ่นเกาหลีใต้ และไต้หวัน ได้นำเข้าถ่านหินในจำนวนที่น้อยลง ซึ่งสงครามการค้า

ยังพื้นที่ตรงข้ามของทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เกิดจากในบริเวณพื้นที่ความขัดแย้งนั้น ยังไม่มีเส้นแบ่งเขตแดนที่ชัดเจน อีกทั้งสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในพื้นที่จึงเป็นเหตุผลที่ต่างฝ่ายต่างอ้างสิทธิ์ว่าเป็นพื้นที่ของตนเอง สำหรับกรณีที่จีนได้ดำเนินการปลูกสร้างหมู่บ้านขนาดใหญ่บริเวณเขตแดนพิพาทระหว่างทั้งสองประเทศนั้น อาจเป็นชนวนที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ดังกล่าวปะทุและทวีความรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

ที่จีนสั่งแบนการนำเข้าถ่านหินอย่างกะทันหัน ทำให้เกิดความกังวลว่าสถานการณ์การส่งออกของออสเตรเลีย อันอาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงมาตรการต่าง ๆ ต่อไป

ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมออสเตรเลียสนับสนุนการทาลดส่งออกใหม่ทดแทนตลาดจีน อ้างคำกล่าวของนาย Innes Willox ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมออสเตรเลียที่เรียกร้องให้นักการทูตและนักธุรกิจออสเตรเลียร่วมมือกัน เพื่อเอาชนะอุปสรรคทางการค้าจากจีน โดยเพิ่มตลาดส่งออกสินค้าของออสเตรเลียให้มีความหลากหลาย เช่น อาเซียน อินเดีย ประเทศในตะวันออกกลาง ลาตินอเมริกา รวมทั้งกลับไปให้ความสำคัญกับสหราชอาณาจักร และยุโรป ขณะเดียวกัน รัฐบาลออสเตรเลียควรเร่งแก้ไขปัญหาคัดแย้งกับจีนโดยเร็ว

เศรษฐกิจออสเตรเลียปี 2564 คาดว่าจะขยายตัว จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเศรษฐศาสตร์จำนวน 34 คน ห้วงระหว่าง 12-20 ม.ค.64 สรุปได้ว่า เศรษฐกิจของออสเตรเลีย ซึ่งมูลค่า GDP อยู่ที่ 1.55 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ จะขยายตัวร้อยละ 3.5 ในปี 2564 เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งการเงินและการคลัง เช่น ปรับลดอัตราดอกเบี้ย และให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ประกอบกับเศรษฐกิจในเอเชียยังคงขยายตัว และคาดว่าจะเริ่มฟื้นตัวขึ้นใน ก.พ.64 อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดจากความตึงเครียดระหว่างจีนกับออสเตรเลีย ซึ่งส่งผลให้เงินตั้งกำแพงภาษีสูงต่อสินค้าออสเตรเลีย อาทิ ถ่านหิน เนื้อวัว ข้าวบาร์เลย์ และไวน์ เช่นเดียวกับแร่เหล็กที่ยังไม่สามารถส่งไปจีนได้

ออสเตรเลียเสนอกฎหมายบังคับแพลตฟอร์ม-กูเกิล จ่ายเงินค่าข่าวให้สื่อต่าง ๆ โดยรัฐสภาออสเตรเลียเตรียมพิจารณาร่างกฎหมายกำหนดให้บริษัทเทคโนโลยีจ่ายเงินค่าเนื้อหาข่าวให้แก่องค์กรสื่อต่าง ๆ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออสเตรเลีย จอช ฟรายเดนเบิร์ก กล่าวว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้จะถูกนำขึ้นพิจารณาในรัฐสภาก่อนที่จะมีการลงมติรับรอง หากผ่านการอนุมัติแล้วบริษัทเทคโนโลยีรายใหญ่จะต้องต่อรองกับองค์กรข่าวในประเทศ เพื่อจ่ายเงินค่าเนื้อหาข่าวที่ปรากฏอยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ของเฟซบุ๊กหรือในผลการค้นหาของกูเกิลและยูทูบ โดยจะมีผู้ไกลเกลี่ยของรัฐบาลกลาง ทำหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการจ่ายเงินจำนวนนั้น ปัจจุบันรัฐบาลหลายประเทศกำลังจับตามองการปรับเปลี่ยนแนวทางการโฆษณาของบริษัทต่าง ๆ ไปยังเฟซบุ๊กและกูเกิลมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์และสำนักข่าวต่างประเทศประสบปัญหาการอยู่รอด เนื่องจากขาดแคลนโฆษณาซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์และการจ้างงาน ในกรณีของออสเตรเลีย เฟซบุ๊กและกูเกิลได้รับค่าโฆษณารวมกันเป็นสัดส่วนราว 80% ของมูลค่าการโฆษณาออนไลน์ทั้งหมดของประเทศ

จนในที่สุด Facebook ได้ปิดกั้นการให้บริการของสื่อออสเตรเลีย เพื่อต่อต้านกฎหมายแบ่งรายได้โฆษณาให้กับสื่อในประเทศ โดยปิดกั้นสื่อออสเตรเลียและผู้ใช้งานแพลตฟอร์มสื่อในออสเตรเลียแชร์หรือดูข่าวจากสื่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งการกระทำของ Facebook นี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากรัฐบาลว่า เป็นการกระทำที่เหยียดหยามและนำผิดหวัง เนื่องจากเป็นการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการสาธารณสุขด้วย ทำให้เห็นว่าบริษัทเทคโนโลยีใหญ่ต้องการกดดันรัฐสภาออสเตรเลีย

ให้ลงคะแนนเสียงเข้าข้างบริษัทเหล่านี้ ทั้งนี้ บริษัทเทคโนโลยี Google เคยคัดค้านกฎหมายดังกล่าว แต่ตัดสินใจเจรจาตกลงกับสื่อหลายสื่อของออสเตรเลียไปก่อนหน้านี้แล้ว

ออสเตรเลียจะพัฒนาระบบอาวุธเพื่อเสริมสร้างอำนาจและความมั่นคงทางทะเล กท.ออสเตรเลียออกแถลงการณ์ว่า รัฐบาลออสเตรเลียจะลงทุนพัฒนาระบบอาวุธนำวิถีเพื่อเสริมสร้างอำนาจและความมั่นคงทางทะเล ซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีที่จะทำให้กองทัพเรือของออสเตรียมีความทันสมัยในการขยายและรักษาการควบคุมอำนาจทางทะเล โดยออสเตรเลียจะพัฒนาจรวดต่อต้านเรือและจรวดพื้นสู่อากาศพิสัยมากกว่า 370 กม. ตอร์ปิโดน้ำหนักรเบ่าที่มีความทันสมัย และการพัฒนาขีดความสามารถการโจมตีทางทะเลและทางบกพิสัย 1,500 กม. ทั้งนี้ นางลินดา เรย์โนลด์ รมว. กท.ออสเตรเลีย ระบุว่า การลงทุนดังกล่าวจะครอบคลุมการพัฒนาจรวดต่อต้านเรือดำน้ำโจมตีและเรือผิวน้ำที่ดำเนินการในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้กองทัพออสเตรเลียมีทางเลือกที่หลากหลายในการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ

▶ นิวซีแลนด์

นิวซีแลนด์และจีน กระชับการร่วมมือทางการค้า เตรียมลดภาษีสินค้านิวซีแลนด์บางประเภท ขณะที่นิวซีแลนด์เตรียมเพิ่มโควตาสำหรับครูสอนภาษาจีน และมีคฤหาสน์ โดยได้ลงนามขยายความร่วมมือทางการค้า

ร่วมกันเมื่อวันที่ 26 ม.ค.64 ซึ่งจะเปิดทางให้นิวซีแลนด์ส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน โดยได้รับประโยชน์จากการลดภาษี ซึ่งการลงนามนี้เกิดขึ้นหลังจีนได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ด้านนางจาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ ระบุว่า ประเทศจีนเป็นหนึ่งในคู่ค้าที่สำคัญของนิวซีแลนด์ โดยการลงนามนี้จะทำให้การส่งออกสินค้า เช่น นม ไม้ รวมไปถึงอาหารทะเลจากประเทศนิวซีแลนด์ได้รับการยกเลิกภาษีหรือลดอัตราภาษี และยังเป็นเปิดทางให้เกิดความร่วมมือในภาคส่วนอย่างการบิน การศึกษา และการเงิน ขณะเดียวกันนิวซีแลนด์จะเพิ่มโควตาสำหรับครูสอนภาษาจีนและมีคฤหาสน์ในประเทศ ทั้งนี้ ประเทศจีนได้ลงนามในความตกลงการค้าต่าง ๆ ทั้งความตกลงการค้ากับสหภาพยุโรป และการลงนามในความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ซึ่งนิวซีแลนด์เป็นประเทศพัฒนาแล้วประเทศแรกที่ลงนามการค้าเสรีกับประเทศจีนในปี ค.ศ 2008 ทำให้จีนกลายเป็นคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของนิวซีแลนด์ในเวลาต่อมา แต่ความสัมพันธ์ทางการค้าได้ถูกทำลาย หลังจากที่รัฐบาลนิวซีแลนด์ ได้แสดงความกังวลด้านมนุษยธรรมในประเด็นกลุ่มชาติพันธุ์มูสลิมอุยกูร์ และสนับสนุนได้หวั่นในการเข้าร่วมการประชุมองค์การอนามัยโลก

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. ธำรงชัย ทุนกัณฑ์

และ นางสาว ปาณิสรา เกียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ และเรื่องวัคซีน Covid-19 ในห้วง ธ.ค.63 -ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ

ชาวรัสเซียหลายหมื่นคนรวมตัวประท้วงบนถนนในเมืองต่าง ๆ ของรัสเซีย มากกว่า 100 เมือง เรียกร้องให้รัฐบาลปล่อยตัวนาย Alexei Navalny (อเล็กซี นาวัลนี) ผู้นำฝ่ายต่อต้านรัฐบาลและผู้วิพากษ์วิจารณ์ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย ซึ่งถูกจับกุมที่สนามบินเชเรเมเตียโว (Sheremetyevo) ในกรุงมอสโก เมื่อ 17 ม.ค.63 ด้วยข้อหาฉ้อฉลทางการเงิน หลังเดินทางกลับ

จากการรักษาตัวในเยอรมนีเนื่องจากการถูกลอบวางยาพิษโดยใช้สารพิษ Novichok เมื่อ ส.ค.63 ระหว่างรอขึ้นเครื่องบินกลับกรุงมอสโก

ในขณะที่สื่อมวลชนรัสเซียประเมินว่ามีผู้ชุมนุมประมาณ 15,000 - 40,000 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จับกุมผู้เข้าร่วม/แกนนำฝ่ายค้านกว่า 5,000 คน ทั่วประเทศ ในจำนวนนี้เป็นกรจับกุมที่กรุงมอสโกกว่า 1,600 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจสั่งปิดสถานีรถไฟใต้ดิน 7 แห่ง ปิดกั้นเส้นทางเข้าสู่ใจกลางเมือง สั่งปิดร้านอาหารและร้านค้าต่าง ๆ ในย่านธุรกิจ หลังจากผู้ชุมนุมพยายามบุกเข้าไปในเรือนจำ Matrosskaya Tishina สถานที่ควบคุมตัวนายนาวัลนี

ทั้งนี้ ภายหลังจากที่ผู้ชุมนุมเรียกร้องให้ปล่อยตัวนายอเล็กซี นาวัลนี แกนนำฝ่ายค้านรัสเซียที่ถูกตำรวจจับกุมหลังชุมนุมประท้วงเมื่อปลายม.ค.64 และได้รับการปล่อยตัวแล้ว กล่าวว่าพร้อมจะจัดชุมนุมประท้วง

รัฐบาลรัสเซียต่อไปและไม่มีความเกรงกลัวต่ออำนาจของรัฐบาล โดยจะรอห้วงเวลาที่เหมาะสมและสภาพอากาศอบอุ่นขึ้นกว่าปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์จะชุมนุมประท้วงไปจนถึงช่วงที่มีการเลือกตั้งทั่วไปช่วงฤดูใบไม้ร่วง

▶ วัคซีน Covid -19

ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย แถลงการณ์ว่าวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 ที่รัสเซียพัฒนาขึ้นโดยใช้ชื่อ Sputnik V เริ่มฉีดให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ และผู้ที่ทำงานเสี่ยงต่อการติดโรค มากกว่า 200,000 คน ตั้งแต่ห้วงต้น ธ.ค.63 ที่ผ่านมา พร้อมยืนยันว่า วัคซีนของรัสเซียปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีกรยืนยันจาก The Lancet international medical journal ว่าวัคซีน “Sputnik V” ของรัสเซียมีประสิทธิภาพถึงร้อยละ 91.6 และผลการทดลองดังกล่าวได้รับการตรวจสอบจากสถาบัน Gamaleya ในกรุงมอสโก ทั้งนี้ การฉีดวัคซีนสำหรับพลเมืองรัสเซียไม่มีค่าใช้จ่าย โดยกำหนดช่วงอายุของผู้เข้ารับกรฉีดวัคซีนระหว่าง 18-60 ปี

นอกจากนี้ รัสเซียมีแผนเพิ่มการผลิตเพื่อขยายออกไปยังต่างประเทศ โดยวัคซีน Sputnik V ของรัสเซียได้รับอนุมัติขึ้นทะเบียนแล้วใน 29 ประเทศ จากเว็บไซต์ Sputnikvaccine ของรัสเซีย อ้างรายงานกองทุนการลงทุนโดยตรง (Russian Direct Investment Fund-RDIF) ว่าวัคซีน Sputnik V ได้รับอนุมัติการขึ้นทะเบียนในรัสเซีย เบลารุส อาร์เจนตินา โบลิเวีย เซอร์เบีย แอลจีเรีย ปาเลสไตน์ เวเนซุเอลา ปารากวัย เดริกเมนีสถาน อังการี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) อิหร่าน สาธารณรัฐกินี ตูนิเซีย อาร์เมเนีย เม็กซิโก นิการากัว บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา เลบานอน เมียนมา ปากีสถาน มองโกเลีย บาห์เรน มอนเตเนโกร เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ คาซัคสถาน และอุซเบกิสถาน ซึ่งกาบอง เป็นประเทศที่ 29 ของโลก และเป็นประเทศที่ 4 ในทวีปแอฟริกา



จะเห็นได้ว่า การประท้วงภายในประเทศรัสเซียถือเป็นการท้าทายอำนาจของรัฐบาลปูตินเป็นอย่างมาก รวมถึงความสามารถในการระดมมวลชนของเครือข่ายของฝ่ายค้าน/พรรคพวกของนายนาวัลนี มากกว่า 100 เมืองทั่วประเทศรัสเซีย นับว่าเป็นการประท้วงครั้งใหญ่ที่สุดของรัสเซีย นับตั้งแต่มี.ค.57 (ซึ่งมีการประท้วงมากกว่า 99 เมืองในรัสเซีย เพื่อรณรงค์เกี่ยวกับปัญหาคอร์รัปชันของรัฐบาล) นอกจากนี้ การใช้กำลังเข้าจับกุมประชาชน อาจปลุกกระแสการต่อต้านรัฐบาลในวงกว้างมากยิ่งขึ้น จากความไม่พอใจรัฐบาล ทำให้การบริหารของปูตินที่แข็งแกร่งและประชาชนเริ่มอยากเห็นการเปลี่ยนแปลง รวมถึงรู้สึกว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญผิดไปจากปกติมองว่า รัฐบาลปูตินเป็นรัฐบาลแบบเผด็จการ (แม้จะมาจากทางเลือกตั้ง) โดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่ของรัสเซียสามารถปูเส้นทางทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยตำแหน่งประธานาธิบดีในสมัย

ปัจจุบันจะครบวาระในปี 2567 และอนุญาตให้ปูตินลงสมัครรับเลือกตั้งติดต่อกัน 2 สมัย จะทำให้สามารถอยู่ในอำนาจจนถึงปี 2579 และสำหรับสถานการณ์วัคซีน Covid-19 รัสเซียถือว่าเป็นประเทศหนึ่งที่สามารถผลิตวัคซีนและเป็นที่ยอมรับต่อนานาชาติ นอกจากนี้ รัสเซียยังมีการพัฒนาวัคซีนชนิดต่าง ๆ โดยล่าสุดมีการขึ้นทะเบียนวัคซีนเป็นตัวที่ 3 ที่รัสเซียสามารถวิจัยและผลิตขึ้นใช้เองภายในประเทศ ได้แก่ Sputnik, Epivac-corona และตัวล่าสุดคือ Covivac อย่างไรก็ตาม ท่ามการการแพร่ระบาดของ Covid-19 ระลอกที่ 2 ถ้าชาติมหาอำนาจใดสามารถผลิตวัคซีนที่ประสิทธิภาพและความปลอดภัยสูง ชาติอื่น ๆ อาจใช้วัคซีนเป็นเครื่องมือเพื่อต่อรองกับชาติอื่น ๆ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในเกาหลีใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. ธำรงชัย ขุนนทิกิต

และ นางสาว ปาณิสรา เกียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ และปัญหาคาบสมุทรเกาหลี ในห้วง ธ.ค.63 -ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้ **ปัญหา**ระหว่างเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ ยังคงเผชิญอยู่ ซึ่งเกิดจากการระวาทะแวงต่อกัน อาทิ

(1) สมุดปกขาวประจำปี 2563 ของเกาหลีเหนือได้กล่าวว่าการเกาหลีเหนือขยายหน่วยขีปนาวุธและเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่กองกำลังพิเศษด้วยอาวุธที่ทันสมัย เช่น การพัฒนาขีปนาวุธให้มีขีดความสามารถโจมตีในพิสัย 15,000 กม. การลดขนาดอาวุธนิวเคลียร์ และการพัฒนาเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์รุ่นใหม่ เพิ่มกองพลน้อยขีปนาวุธ เป็น 13 หน่วย อยู่ภายใต้กองบัญชาการกองกำลังยุทธศาสตร์ และการฝึกโจมตีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เช่น ทำเนียบประธานาธิบดีเกาหลีใต้ และฐานทัพของสหรัฐฯ ในเกาะกวม เป็นต้น

(2) นายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือเป็นประธานในการสวนสนาม และขบวนพาเหรดแสดงแสนยานุภาพของกองทัพประชาชน



เกาหลี (KPA) เน้นย้ำการเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหาร และการป้องปรามสงครามนิวเคลียร์ รวมถึงป้องกันภัยคุกคามและสร้างความมั่นคงและสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งอาวุธที่เกาหลีเหนือนำออกมาจัดแสดงมีขีปนาวุธหลากหลายรุ่น ตลอดจนอาวุธที่น่าจะเป็นรุ่นใหม่

และนำออกแสดงครั้งแรก คือ ขีปนาวุธแบบยิงจากเรือดำน้ำ (LLBM)

(3) นายคิม จอง-อึน กล่าวต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคคนงาน โดยเกาหลีเหนือยังคงให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นคือการแสดงแสนยานุภาพทางทหารเพื่อส่งสัญญาณถึงสหรัฐฯ นอกจากนี้ จากรายงานการละเมิดมาตรการคว่ำบาตรของเกาหลีเหนือประจำปี 2563 ต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ว่า เกาหลีเหนือยังคงละเมิดมาตรการคว่ำบาตรอย่างต่อเนื่องด้วยการพัฒนาโครงการขีปนาวุธและอาวุธนิวเคลียร์ อาทิ การผลิตวัสดุสำหรับการพัฒนานิวเคลียร์ การใช้งานศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของขีปนาวุธ และการแสวงหาวัสดุ

และองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาโครงการดังกล่าวในต่างประเทศ รวมทั้งโจมตีทางไซเบอร์ต่อสถาบันทางการเงินเพื่อหารายได้สนับสนุนโครงการดังกล่าว โดยหวังปี 2562-2563 เกาหลีเหนือมีรายได้จากช่องทางดังกล่าวประมาณ 316.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ขณะที่ เกาหลีใต้มีความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐฯ เห็นได้จากประธานาธิบดีมุน แจ อิน ของเกาหลีใต้ กล่าวถึงการกระชับความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ภายใต้การบริหารงานของนายโจเซฟ ไบเดน ความพยายามในการพูดคุยกับเกาหลีเหนือต่อไป การพิจารณาเพื่อเข้าร่วมข้อตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership-CPTPP) สหรัฐฯ มองว่า สนับสนุนการปลดอาวุธนิวเคลียร์เกาหลีเหนือเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน และต้องมีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า การแสดงแสนยานุภาพทางทหารของเกาหลีเหนือ ไม่เพียงเป็นการข่มขู่ต่อสหรัฐฯ แต่ยังเป็นการสร้างความรู้สึกลัวหวาดกลัวต่อประเทศรอบข้าง อาจนำไปสู่สถานการณ์การแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms Race) หรือเป็นการสะสมอาวุธ (Arms Build-up) และอาจส่งผลกระทบต่อความหวาดระแวงระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สิ่งที่ผู้นำเกาหลีเหนือเน้นย้ำโดยระบุว่าสหรัฐฯ ยังคงเป็นศัตรูสำคัญที่สุดของเกาหลีเหนือ ซึ่งความสัมพันธ์ใกล้ชิดของเกาหลีใต้กับสหรัฐฯ อาจเป็นอุปสรรคประการสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ และอาจเพิ่มความตึงเครียดให้กับบริเวณคาบสมุทรเกาหลีมากยิ่งขึ้น อาจนำไปสู่ความตึงเครียดความเคลือบแคลงใจ และอาจทำให้เกิดการกลับมาจัดการซ้อมรบบริเวณชายแดนของ 2 ประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นการสุ่มเสี่ยงต่อการปะทะระหว่างกัน ทั้งนี้ หากมีการปะทะกันระหว่างเกาหลีเหนือ-ใต้ อาจเป็นการเปิดทางให้กับชาติมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และจีน เข้ามาในลักษณะของ Proxy ทำให้ทำให้การวางตัวของอาเซียนมีความยากลำบาก และเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อความสงบสุขของประชาคมอาเซียน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อ่างชัย นุชนุกิต์

และ นางสาวนุชนก โขสินไชย

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรปทางมิติด้านเศรษฐกิจและมิติการเมือง ห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

สหราชอาณาจักรลงนามข้อตกลงการค้าเสรีกับสิงคโปร์ มีการรายงานเมื่อ 10 ธ.ค.63 ว่า ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหราชอาณาจักรกับสิงคโปร์ ซึ่งจะครอบคลุมการค้ามูลค่าประมาณ 22,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีเนื้อหาคล้ายกับข้อตกลงการค้าระหว่างสหภาพยุโรปกับสิงคโปร์ โดยจะทยอยปรับลดอัตราภาษีศุลกากรการเข้าถึงตลาดในภาคบริการระหว่างกัน และลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในภาคอิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และอะไหล่



ผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม อุปกรณ์การแพทย์ และการผลิตพลังงานหมุนเวียน นอกจากนี้ นายชาน ชุน ชิง รรมว.การค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ ยังกล่าวในระหว่างการลงนามข้อตกลงร่วมกับนาง Liz Truss รรมว.การค้าและอุตสาหกรรมของ

สหราชอาณาจักรว่า ข้อตกลงนี้เป็นข้อตกลงฉบับแรกระหว่างสหราชอาณาจักรกับสมาชิกอาเซียนจะเป็นช่องทางในการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ของสหราชอาณาจักรในภูมิภาคผ่านทางสิงคโปร์

สหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรบรรลุข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน มีการรายงานเมื่อ 24 ธ.ค.63 ถึงการแถลงของนายบอริส จอห์นสัน นรม.สหราชอาณาจักรว่า สหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรบรรลุข้อตกลงการค้า โดยมีมูลค่า 660,000 ล้านปอนด์หรือประมาณ 26.8 ล้านล้านบาทต่อปี ขณะที่นางอูร์ซูลา ฟอน เดอร์ เลเยน ประธานคณะกรรมการยุโรป ระบุว่า การเจรจาที่ยาวนานได้ข้อยุติแล้ว พร้อมย้ำว่า ข้อตกลงมีความยุติธรรม เป็นธรรม และสมเหตุสมผลต่อทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ จะมีผลบังคับใช้ใน 1 ม.ค.64 อย่างไรก็ดี หลายฝ่ายกังวลว่ากระบวนการอาจเสร็จไม่ทันภายในสิ้นปี เนื่องจากต้องนำข้อตกลงดังกล่าวกลับไปให้ฝ่ายของตนเห็นชอบอีกครั้ง โดยฝ่ายสหภาพยุโรปต้องได้รับการยินยอมจากผู้นำประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 27 ชาติ ก่อนจะนำเข้าสู่รัฐสภายุโรป ซึ่งอาจมีอุปสรรคเรื่องการติดวันหยุดยาวช่วงเทศกาลคริสต์มาสและการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่วนฝ่ายสหราชอาณาจักรไม่มีปัญหาเพราะเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภาเป็นฝ่ายรัฐบาลของนายบอริส จอห์นสัน

สหราชอาณาจักรออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการ มีการรายงานเมื่อ 31 ธ.ค.63 เวลา 23.00 น. สหราชอาณาจักรสิ้นสุดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน (transition period) หรือช่วงเวลาที่ยุโรป สหราชอาณาจักรยังคงสถานะการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) ในทางปฏิบัติ นับตั้งแต่สหราชอาณาจักรออกจากสมาชิก EU เมื่อ 31 ม.ค.63 และถือ

เป็นการสิ้นสุดความสัมพันธ์ของสหราชอาณาจักรในกรอบ EU ที่มีมา 48 ปี นับตั้งแต่สหราชอาณาจักรเข้าร่วม EU เมื่อ 1 ม.ค.2516 ท่ามกลาง การคาดการณ์ถึงอนาคตของสหราชอาณาจักรที่ยังไม่แน่นอนภายหลังจาก Brexit เนื่องจากการออกจาก EU เป็นการปรับเปลี่ยนเชิงภูมิรัฐศาสตร์ครั้งสำคัญ สำหรับสหราชอาณาจักร ด้านประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ของฝรั่งเศส แถลงเมื่อ 31 ธ.ค.63 ว่า สหราชอาณาจักรจะยังคงเป็นพันธมิตร และเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดกับฝรั่งเศสต่อไปภายหลังจาก Brexit

สหราชอาณาจักรขอเข้าร่วม CPTPP มีการรายงานเมื่อ 2 ก.พ.64 ว่า สหราชอาณาจักรส่งหนังสือแจ้งเจตจำนงขอเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก หรือ CPTPP อย่าง



เป็นทางการ เมื่อ 1 ก.พ.64 โดยคาดหวังว่าจะเป็นผลดีต่อการค้าและการลงทุนของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 เนื่องจากจะช่วยเพิ่มการค้ากับประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งจะมีขนาดตลาดที่ใหญ่ ตลาดคนชั้นกลางจะขยายตัวมากขึ้น ทั้งนี้ CPTPP มีสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น แคนาดา เม็กซิโก เปรู ชิลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน และเวียดนาม และมีเพียง 7 ประเทศที่ให้สัตยาบันเข้าร่วม ได้แก่ เม็กซิโก ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย เวียดนาม และสิงคโปร์

สหราชอาณาจักรเศรษฐกิจตกต่ำที่สุดในรอบ 3 ศตวรรษ มีการรายงานเมื่อ 12 ก.พ.64 ระบุว่า เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 โดยข้อมูลจากธนาคารกลางอังกฤษระบุว่า ปี 2563 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หดตัวร้อยละ 9.9 แม้ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2563 จะมีสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ร้อยละ 1 ต่ำกว่าประมาณการและลดลงอย่างมาก เมื่อเทียบกับห้วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

บทสรุป
ภายหลังจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการของสหราชอาณาจักร ทำให้ประเทศจะต้องรับมือกับความท้าทายในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ ที่ได้รับความเสียหายอย่างมากจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 สหราชอาณาจักรได้เริ่มทำข้อตกลงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาเสถียรภาพของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วม CPTPP ที่อาจจะเพิ่มโอกาสด้านการค้าและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ รวมไปถึงการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการมีคู่ค้าและระบบห่วงโซ่อุปทานสินค้าที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นแสดงถึงการปรับตัวของสหราชอาณาจักรหลังจากออกจากสหภาพยุโรป และอาจจะก้าวไปสู่การเป็นหนึ่งในประเทศชั้นนำในเสรีการค้ายุคใหม่ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อ่างชัย นุชนุกิต์

และ อ.อ.ทพิจ สุวิมล สารโกศล พสวท

สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง ห้วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ **สถานการณ์ในประเทศซาอุดีอาระเบีย**

สหรัฐฯ จะยุติการสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารของซาอุดีอาระเบีย

ในเยเมนเพื่อยุติสงคราม ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ของสหรัฐฯ ประกาศเมื่อวันที่ 4 ก.พ.64 ตามเวลาท้องถิ่นว่า จะยุติการสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารซึ่งนำโดยซาอุดีอาระเบียในเยเมน เพื่อต้องการให้สงครามนานกว่า 6 ปีในเยเมนยุติลง โดยที่ ปธน.โจ ไบเดน ได้เสนอข้อเสนอนายโทมัส เฮนเดอร์ คิง ทูตสหรัฐฯ เป็นทูตพิเศษสหรัฐฯประจำเยเมน เพื่อความพยายามยกระดับการใช้แนวทางการทูต เพื่อยุติสงครามในเยเมน ที่มีคู่ขัดแย้งเบื้องหลังเป็นซาอุดีอาระเบียและอิหร่าน (สำนักข่าวไทย : 2564)

ผลการประเมินของหน่วยข่าวกรองแห่งชาติสหรัฐฯ ระบุว่า มกุฎราชกุมารโมฮัมเหม็ด บิน ซัลมานแห่งซาอุดีอาระเบียทรงอนุมัติปฏิบัติการที่นำไปสู่การสังหารนายจามาล คาซ็อกกี ในเมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี โดยรายงานดังกล่าวเปิดเผยเมื่อวันที่ 26 ก.พ.64 มีผลให้รัฐบาลสหรัฐฯ ประกาศมาตรการจำกัดการประทับลงตราหนังสือเดินทางหรือวีซ่า และอายัดทรัพย์สินในสหรัฐฯ ของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสังหารนายคาซ็อกกี โดยที่ รมต.กต.บาห์เรน ได้ออกมาสนับสนุนให้ซาอุดีอาระเบียปฏิเสธรายงานดังกล่าว ด้านคูเวตได้ยกย่องบทบาทซาอุดีอาระเบียในการต่อสู้กับความรุนแรงเพื่อความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคและทั่วโลก ในขณะที่สหรัฐฯ อหับอเมริกาแสดงถึงความเชื่อมั่นในระบบตุลาการที่โปร่งใสของซาอุดีอาระเบีย และการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เสียหายและผู้เกี่ยวข้องในคดีทั้งหมด (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

▶ สถานการณ์ในประเทศอิหร่าน

ข้อตกลงนิวเคลียร์ JCPOA และการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน ภายหลังจากที่ นายโจ ไบเดน เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใหม่ ได้มีการนำประเด็นข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่านหรือกับผู้นำประเทศพันธมิตรและเรียกร้องให้อิหร่านกลับมาทำตามข้อตกลงภายใต้เงื่อนไขการจำกัดโครงการนิวเคลียร์เพื่อแลกกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ โดยสหรัฐฯ จะใช้แนวทางด้านการทูต ที่มี นายโรเบิร์ต มัลลีย์ เป็นหัวหน้าคณะในการเจรจา ในขณะที่อิหร่านก็เรียกร้องให้สหรัฐฯ ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรต่ออิหร่านและพร้อมจะปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ (Joint Comprehensive Plan of Action : JCPOA) และเรียกร้องให้สหรัฐฯ กลับเข้าร่วมข้อตกลง JCPOA โดยเร็ว สำหรับท่าทีของสหรัฐฯ ถึงแม้ว่าจะแสดงเจตจำนงที่จะเจรจากับอิหร่านก็ตาม แต่หลังจากที่นายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กต.สหรัฐฯ ได้มีการประชุมทางไกลร่วมกับ รมว.กต.เยอรมนี ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร

เมื่อ 18 ก.พ.64 ซึ่งในที่ประชุมได้มีความเห็นพ้องกันว่า ควรให้อิหร่านปฏิบัติตามสนธิสัญญาห้ามแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (Non-Proliferation Treaty-NPT) และไม่พัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ โดยที่สหรัฐฯ ก็พร้อมที่จะเจรจากับอิหร่านก็ต่อเมื่ออิหร่านปฏิบัติตามข้อตกลง JCPOA ทางด้านอายุขสลุอลย์ ฮัยยิด อะลี ฮุซัยนี คอมะนะฮ์อี ผู้นำสูงสุดอิหร่าน แถลงเมื่อ 21 ก.พ.64 ยืนยันว่าอิหร่านจะละทิ้งสิทธิในการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสันติ และจะเดินหน้าโครงการพัฒนานิวเคลียร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในปัจจุบันและอนาคตต่อไป โดยอิหร่านอาจเพิ่มการเสริมสมรรถนะแร่ยูเรเนียม (centrifuge) ให้มีความเข้มข้น ร้อยละ 60 จากปัจจุบันที่อิหร่านสามารถเสริมสมรรถนะแร่ยูเรเนียมที่มีความเข้มข้น ร้อยละ 20 ได้แล้ว นอกจากนี้ ผู้นำสูงสุดอิหร่านระบุว่า ประเทศตะวันตกและพันธมิตรต้องการดึงอิหร่านออกจากความเป็นประเทศที่มีอำนาจทางการทหาร เห็นได้จากการที่ประเทศตะวันตกและพันธมิตรไม่เห็นด้วยที่อิหร่านสามารถเข้าถึงอาวุธตามแบบที่ไม่มีอาวุธทำลายล้างสูง (conventional weapons) จึงใช้ประเด็นอาวุธนิวเคลียร์เป็นข้ออ้างเพื่อบีบบังคับอิหร่าน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

▶ สถานการณ์ภายในประเทศอิสราเอล

ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ - อิสราเอล สนข.Reuters อ้างถ้อยแถลงที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ว่ารัฐบาลของประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน จะมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับอิสราเอลเกี่ยวกับประเด็นความมั่นคงในภูมิภาคและเตรียมการเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างอิสราเอลกับประเทศในตะวันออกกลาง ได้แก่ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน ซูดาน และโมร็อกโก รวมทั้งกล่าวถึงโอกาสที่จะกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันและเชิญชวนเพื่อเริ่มการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ใน

อนาคตอันใกล้ด้วยสหรัฐฯ ทั้งนี้ อิหร่านแสดงท่าทีปฏิเสธที่จะร่วมมือกับสหรัฐฯ ในประเด็นอิสราเอลและไม่เห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าว แต่ไม่ปฏิเสธที่จะทำงานร่วมกันในประเด็นน้ำมัน และอิหร่านจะไม่ยอมให้สหรัฐฯ เข้าแทรกแซงกิจการภายในของอิหร่านและแสดงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นความมั่นคงที่อิหร่านเชื่อว่า การมีอยู่ของต่างชาติในอ่าวเปอร์เซียเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง และสหรัฐฯ ควรออกจากภูมิภาค และเมื่อเดือน ก.พ.64 ผู้นำสหรัฐฯ ได้สนทนาทางโทรศัพท์กับผู้นำอิสราเอล โดยทั้งสองต่างเห็นพ้องถึงความสำคัญของการหารือกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคงในภูมิภาคตะวันออกกลาง รวมทั้งสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอิหร่าน ภายใต้นสัปดาห์เดียวกัน องค์การป้องกันซีปนาวุธของอิสราเอล สังกัดคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม และสำนักงานป้องกันซีปนาวุธของสหรัฐฯ ได้เริ่มพัฒนาระบบสกัดกั้นซีปนาวุธนำวิถีพิสัยไกลแอร์โรว์-4 (Arrow-4) ซึ่งเป็นระบบป้องกันประเทศรุ่นใหม่ของอิสราเอล ที่ใช้สกัดกั้นซีปนาวุธทั้งในชั้นบรรยากาศและอวกาศ ความเคลื่อนไหวระหว่างสหรัฐฯ กับอิสราเอล แสดงให้เห็นว่า สหรัฐฯ พร้อมที่จะสนับสนุนอิสราเอลในการสร้างความสัมพันธ์ในระดับปกติระหว่างอิสราเอลกับซาอุดีอาระเบีย และการยกระดับศักยภาพในการป้องกันรัฐของอิสราเอล

▶ เยเมน

รายงานประจำปีของสหประชาชาติ ระบุว่ารัฐบาลเยเมนฟอกเงิน สนข.Reuters รายงานเมื่อ 27 ม.ค.64 โดยอ้างรายงานประจำปีของสหประชาชาติ (UN) ระบุว่ามีการกระทำที่เป็นการฟอกเงินและการคอร์รัปชันโดยองค์กรของรัฐ รัฐบาลและธนาคารกลางเยเมนสมรู้ร่วมคิดกับบุคคลในภาคธุรกิจและการเมืองเพื่อคัดเลือกกลุ่มผู้ค้าและนักธุรกิจที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ และยังพบว่ากลุ่มกบฏชาวชีอะฮ์เผ่าฮูตีในเยเมนเรียกเก็บภาษีและเงินได้ที่ต้องนำส่งรัฐบาลเยเมนจากพื้นที่ที่กลุ่มฮูตีควบคุม (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

สหประชาชาติ (UN) สนับสนุนสหรัฐฯ ที่จะถอนชื่อกลุ่มกบฏฮูตีออกจากบัญชีกลุ่มก่อการร้ายสากล โฆษกเลขาธิการสหประชาชาติ แถลงเมื่อ 6 ก.พ.64 ว่า ยินดีที่สหรัฐฯ จะถอนชื่อกลุ่มกบฏฮูตี (Ansar Allah) ในเยเมน ออกจากบัญชีกลุ่มก่อการร้ายสากล ท่าทีดังกล่าวจะส่งผลต่อชาวเยเมนที่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการนำเข้าน้ำมันจำเป็นต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด ทั้งยังสนับสนุนความพยายามของ UN ที่ต้องการให้เยเมนรื้อฟื้นกระบวนการทางการเมืองเพื่อยุติความขัดแย้งในประเทศ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2564)

▶ บทสรุป

จากสถานการณ์ข้างต้นจะเห็นว่านโยบายต่างประเทศต่อภูมิภาคตะวันออกกลางของรัฐบาลโจ ไบเดน มีความแตกต่างกับนโยบายเดิมของรัฐบาลโดนัลด์ ทรัมป์ อย่างชัดเจน อาทิเช่น ท่าทีของสหรัฐฯ ที่มีต่ออิหร่านที่พร้อมจะเจรจาในประเด็นข้อตกลงนิวเคลียร์ที่โดนัลด์ ทรัมป์ เคยถอนตัวออกจากข้อตกลงดังกล่าวโดยใช้แนวทางการทูต แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากทั้งสหรัฐฯ และอิหร่านยังไม่มีฝ่ายใดทำตามข้อเรียกร้องของอีกฝ่ายก่อน และถึงแม้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างใช้มาตรการกดดันซึ่งกัน อุปสรรคสำคัญที่อาจทำให้การเจรจาของสหรัฐฯ และอิหร่านเป็นไปได้ยากขึ้นคือการที่สหรัฐฯ มียังคงนโยบายที่จะสนับสนุนอิสราเอลต่อไป รวมถึงซาอุดีอาระเบียที่กำลังถูกกดดันอย่างหนัก ทั้งในเรื่องของสงครามในเยเมนที่สหรัฐฯ จะยุติการสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารของซาอุดีอาระเบียที่อยู่ในเยเมนโดยให้เหตุผลเพื่อต้องการยุติสงครามโดยสหรัฐฯ จะหันมาใช้แนวทางการทูตแทน รวมถึงการที่สหประชาชาติได้ออกมาสนับสนุนสหรัฐฯ ในการถอดถอนชื่อของกลุ่มกบฏฮูตีออกจากบัญชีกลุ่มก่อการร้าย

สากล ตลอดจนการที่ UN เปิดเผยข้อมูลว่าธนาคารกลางเยเมนละเมิดกฎ การแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ควบคุมตลาดแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างประเทศ และการฟอกเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของซาอุดีอาระเบีย

ทั้งนี้ยังมีประเด็นการสังหารนายคาซ็อกกี ที่หน่วยข่าวกรองแห่งชาติของ สหรัฐฯ ระบุว่า มกุฎราชกุมารโมฮัมเหม็ด บิน ซัลมาน เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์องค์ระหว่างประเทศ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อ่างรัชย์ อนุทินกิติ

และ นางสาวอนุชญา โสธิสินเชาว์

สถานการณ์ภายในทวีปแอฟริกาในมิติด้านสังคม : สถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในช่วงเดือน ธ.ค.63 - ก.พ.64 มี ประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์

WHO ระบุว่าแอฟริกาจะได้รับวัคซีน COVID-19 จำนวน 90 ล้าน โดสภายในเดือนกุมภาพันธ์ มีการรายงาน ปริมาณวัคซีน COVID-19 เกือบ

90 ล้านโดสที่เจรจาผ่านโครงการ COVAX จะถูกจัด ส่งในแอฟริกาในเดือนกุมภาพันธ์ โดย Matshidiso Moeti ผู้อำนวยการภูมิภาคของ WHO ประจำทวีป แอฟริกากล่าวว่าการมาของวัคซีนจะเป็นก้าวสำคัญ ในภารกิจของทวีปในการควบคุมการแพร่ระบาดของ โรค แอฟริกาได้เฝ้าดูภูมิภาคอื่น ๆ เริ่มรณรงค์ การฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 จากแนวรับมานาน การเปิดตัวตามแผนนี้ เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจว่าทวีปจะได้รับการเข้าถึง วัคซีนอย่างเท่าเทียม จากข้อมูลของ WHO โครงการ COVAX เมื่อวันที่ 30 ม.ค.64 ได้แจ้งให้ประเทศในแอฟริกาทราบเกี่ยวกับแผนการจัดส่งวัคซีน COVID-19 ชุดแรกเพื่อปูทางไปสู่การขับเคลื่อนการฉีดวัคซีนจำนวนมาก ที่สุดเท่าที่เคยมีมาในทวีป ในระยะเริ่มต้นของ 90 ล้านโดสจะช่วยให้ ประเทศในแอฟริกาได้รับวัคซีน 3 เพอร์เซ็นต์ของประชากรที่มีความเสี่ยง สูงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา รวมถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้สูงอายุและ ผู้ป่วยระยะสุดท้ายในช่วงครึ่งแรกของปีและมีแผนที่จะฉีดวัคซีนอย่างน้อย 20 เพอร์เซ็นต์ของประชากรในแอฟริกาโดยมั่นใจได้ว่าจะมีปริมาณมากถึง 600 ล้านโดสภายในสิ้นปี 2564

แอฟริกาได้ระงับการฉีดวัคซีนของ AstraZeneca/Oxford ชั่วคราว มีการรายงานว่า เมื่อ 8 ก.พ.64 นาย Zweli Mkhize รมว.สธ.แอฟริกาได้ ระบุว่า แอฟริกาได้ระงับการฉีดวัคซีน COVID-19 ของบริษัท AstraZeneca/ Oxford จำนวน 1 ล้านโดสชั่วคราว ภายหลังพบว่าวัคซีนดังกล่าวมี ประสิทธิภาพต่ำในการป้องกัน COVID-19 ชนิดกลายพันธุ์ (สายพันธุ์ 501Y.V2) สำหรับอาการไม่รุนแรงและอาการปานกลาง โดยรัฐบาลจะใช้ วัคซีนจากบริษัท Johnson & Johnson และ บริษัท Pfizer ของสหรัฐฯ ไปพลางก่อน อนึ่ง แอฟริกาได้คาดหวังว่าจะสามารถฉีดวัคซีนให้กับประชาชน 40 ล้านคน (ประมาณ 2 ใน 3 ของประชากรทั้งหมด) แต่ปัจจุบันยังไม่ สามารถเริ่มฉีดวัคซีนได้ ขณะที่ สธ.ออสเตรเลียแสดงความเชื่อมั่น ประสิทธิภาพของวัคซีนของบริษัท AstraZeneca ว่ายังให้ผลที่ดีเมื่อ ประเมินจากเป้าหมายหลัก คือ ป้องกันโรคไม่ให้รุนแรงและไม่ให้ผู้ป่วยเสียชีวิต

สธ.โมร็อกโก พบว่าวัคซีน COVID-19 ของจีนมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 86 มีการรายงาน สาธารณสุขโมร็อกโก เมื่อ 9 ก.พ.64 ว่า จากการ ทดลองระยะที่ 3 ในโมร็อกโก พบว่าวัคซีน COVID-19 ของบริษัท Sinopharm ของจีน มีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อในกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 86 และมีความปลอดภัย โดยมีผลข้างเคียงเล็กน้อยในผู้รับวัคซีน 8 คน หรือคิดเป็นสัดส่วน 2.2 รายต่อ 10,000 ราย ทั้งนี้ โมร็อกโกเริ่มฉีด

วัคซีนให้กับประชาชนทั่วประเทศตั้งแต่ 29 ม.ค.64 หลังจากได้รับวัคซีน จำนวน 66 ล้านโดส จากบริษัท Sinopharm รวมทั้งมหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ดและ AstraZeneca

แอฟริกาได้จะใช้วัคซีน COVID-19 ของบริษัท Johnson & Johnson แทนบริษัท AstraZeneca นาย Zweli Mkhize รมว.สธ. แอฟริกาได้ แถลงเมื่อ 10 ก.พ.64 ว่า แอฟริกาได้จะใช้วัคซีน COVID-19 ของบริษัท Johnson & Johnson ซึ่งมีผลการศึกษาพบว่ามีประสิทธิภาพ ในการป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 กลายพันธุ์สายพันธุ์ 501Y.V2 ของ แอฟริกาได้ แทนวัคซีนของบริษัท AstraZeneca ซึ่งแอฟริกาได้เชื่อว่ามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอต่อ การป้องกันเชื้อ COVID-19 กลายพันธุ์ และสั่งระงับ การฉีดวัคซีน AstraZeneca เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ แอฟริกาได้อยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการ จัดการวัคซีนของบริษัท AstraZeneca ซึ่งได้รับจาก บริษัท Serum Institute of India (SII) มาแล้ว 1 ล้านโดส และจะหมด อายุใน เม.ย.64 อย่างไรก็ตามแอฟริกาได้ยังไม่กำหนดวันที่จะเริ่มฉีดวัคซีน ให้กับประชาชน และมีแผนจัดหาวัคซีน Johnson & Johnson จำนวน 9 ล้านโดส

แอฟริกาได้จับตามองอนาคตหลังโควิด มีการรายงานว่า คลื่นลูกที่ สามและสี่ยังคงมีความเป็นไปได้ที่ชัดเจนสำหรับแอฟริกาได้ โดย Zweli Mkhize รัฐมนตรีสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์กับ The Africa Report กล่าว ว่าหลายเดือนที่ผ่านมาโรงพยาบาลได้รับความเดือดร้อนจากการแพร่ ระบาดของไวรัสที่รุนแรงมากขึ้นในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นและสิ่งที่เรากลัวคือเราอาจมีคลื่นลูกที่สามก่อนฤดูหนาวและอาจจะเป็นครั้งที่สี่หลังจากฤดูหนาว ซึ่งการได้รับวัคซีน Johnson and Johnson จำนวน 9 ล้าน โดสครั้งเดียวน่าจะช่วยให้แอฟริกาได้มีภูมิคุ้มกันประชากรในปี 2564 สำหรับ Mkhize การแพร่ระบาดแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่แอฟริกาได้ ต้องผลักดันให้ไปสู่เป้าหมายของการประกันสุขภาพแห่งชาติ

▶ บทสรุป

สำหรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เกิดขึ้น ในทวีปแอฟริกา นั้นถือว่าเป็นสถานการณ์ที่รุนแรงต่อการรับมือ เนื่องจาก ประเทศส่วนใหญ่ในทวีปแอฟริกาประสบปัญหากับความยากจนและการ อาศัยอยู่อย่างแออัด ทำให้ช่วงแรกของการแพร่ระบาดนั้นควบคุมได้ยากจน ทำให้ทวีปแอฟริกาโดยเฉพาะแอฟริกาใต้อยู่เป็นอันดับต้นของโลก ในสถานการณ์การแพร่ระบาด แต่ปัจจุบันได้รับความช่วยเหลือด้านวัคซีนที่ เพียงพอต่อความต้องการในเบื้องต้นเพื่อใช้กับกลุ่มเสี่ยงเพื่อลดการแพร่ ระบาด อาจจะทำให้แอฟริกากลับมาสู่สถานการณ์ปกติได้เทียบเท่า ประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตามแอฟริกาทวีปที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอุดมสมบูรณ์เป็นที่ปรารถนาของประเทศมหาอำนาจ อาจ จะอาศัยจังหวะในการเข้ามาช่วยเหลือด้านสาธารณสุขที่รวมถึงผ่านการ ทูตวัคซีนในการแฝงการขยายอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจของ ประเทศ (the Africa report: 2021)

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นางสาวกสิกรภักดิ์วันนิตินา

สำคัญ สถานการณ์เศรษฐกิจในห้วงเดือน ธ.ค.63 - ม.ค.64 สามารถสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

วันที่ 3 ธ.ค.63 (BBC NEWS 2020) สำนักงานตรวจสอบการแข่งขันและตลาด (CMA) ของสหราชอาณาจักร เตรียมออกกฎหมายใหม่ ซึ่งคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในเดือนเมษายน ปี 2021 เป็นการออกกฎหมายเพื่อควบคุมไม่ให้บริษัท Google และ Facebook ของสหรัฐฯ ใช้อำนาจในการแข่งขันที่มีอยู่เพื่อกีดกันบริษัทขนาดเล็ก ซึ่งจากการกรรงจตุของอำนาจในการแข่งขันของบริษัทรายใหญ่เพียงไม่กี่รายได้ลดทอนโอกาสในการเติบโตและสกัดกั้นการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อทั้งประชาชนและธุรกิจต่าง ๆ โดยข้อมูลจาก CMA ระบุว่า ในปี 2562 ตลาดโฆษณาดิจิทัลของ UK ซึ่งมีมูลค่า 1.4 หมื่นล้านปอนด์นั้น Google และ Facebook ครอบครองส่วนแบ่งในตลาดไปถึง 80% ดังนั้น CMA จึงจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายเข้ามาควบคุมและตรวจสอบ 2 บริษัทนี้ รัฐบาลจะมีอำนาจในการระงับ และให้ยกเลิกการตัดสินใจใดๆ ของบริษัทเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยจะกำหนดบทลงโทษเป็นค่าปรับสำหรับบริษัทที่ไม่ปฏิบัติตาม

และเมื่อวันที่ 20 ธ.ค.63 สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานข่าว โหลวจี้เหว่ย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของจีน แนะนำว่าจีนอาจจะจำกัดจำนวนธนาคารที่แพลตฟอร์มธุรกิจฟินเทค สามารถเป็น พันธมิตรได้ให้

เหลือเพียงธนาคารเดียว เพื่อป้องกันไม่ให้แพลตฟอร์มได้รับส่วนแบ่งการตลาดมากเกินไป และโหลวจี้เหว่ย ยังได้กล่าวไว้ในฟอรัมการจัดการความมั่งคั่งว่า แพลตฟอร์มฟินเทคที่มีส่วนแบ่งการตลาดขนาดใหญ่อาจนำไปสู่หนี้เสียได้ และสามารถจำกัดจำนวนธนาคารที่แพลตฟอร์มใดแพลตฟอร์มหนึ่งสามารถ

ใช้งานเพื่อให้มีแพลตฟอร์มอื่น ๆ สามารถทำธุรกิจที่คล้ายคลึงกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน

จากสถานการณ์การจำกัดแพลตฟอร์มธุรกิจและการออกกฎหมายเพื่อควบคุมบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของสองประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และจีนที่เริ่มเกิดขึ้นนั้น แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ได้เริ่มมีผลกระทบและมีอิทธิพลต่อกลุ่มคนในสังคม ทั้งในแง่เศรษฐกิจ และการดำเนินธุรกิจเป็นตัวอย่งการออกมาแสดงจุดยืนเพื่อปกป้องบริษัทในท้องถิ่นจากภัยคุกคามของ Big Tech เพื่อช่วยทำให้บริษัทเทคโนโลยีในท้องถิ่นสามารถมีโอกาสที่จะเติบโตได้ลดการกรรงจตุของอำนาจในการแข่งขันของบริษัทรายใหญ่ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่อาจทำให้ในอีกหลาย ๆ ประเทศจะได้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ควรได้รับการควบคุมให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน หรือการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในอนาคตประเทศต่าง ๆ อาจมีการออกมาตรการ กฎระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อควบคุมกลุ่มบริษัทยักษ์ใหญ่ด้านเทคโนโลยีในการที่จะเข้าไปดำเนินการธุรกิจต่าง ๆ กับอีกหลาย ๆ ประเทศ เพื่อให้เกิดการแข่งขันและนำผลประโยชน์ไปสู่ผู้ใช้งานอย่างแท้จริง ซึ่งรวมไปถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน

วันที่ 12 ม.ค.64 ผู้ผลิตรถยนต์ยักษ์ใหญ่หลายราย ต้องระงับหรือชะลอการผลิตยานพาหนะ หลังจากเกิดการขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์

สำหรับชิ้นส่วนยานยนต์มากขึ้นทั่วโลก ปัญหาขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์ หรือ ชิปที่สร้างความปั่นป่วนแก่อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ทั่วโลก เริ่มลุกลามเข้าไปในอุตสาหกรรมยานยนต์สหรัฐฯ ค่าyardขึ้นนำสัญญาดีอเมริกาหลายแห่งพร้อมใจกันลดกำลังการผลิต เริ่มจากฟอร์ด มอเตอร์ โควางแผนยุติการผลิตที่โรงงานแห่งหนึ่งในหลุยส์เซียนา รัฐเคนตักกี เป็นเวลา 1 สัปดาห์ หลาย ๆ บริษัทก็พยายามแก้ปัญหาขาดแคลนชิป จนนำไปสู่การบังคับให้ต้องลดกำลังการผลิตรถยนต์ทุกประเภท ซึ่งช่วงสองสามปีที่ผ่านมามี อุตสาหกรรมรถยนต์ก้าวขึ้นมาเป็นผู้ใช้ชิปคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลรายใหญ่ เป็นคู่แข่งกับภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล เนื่องจากบริษัทต่างๆ พากันพัฒนาเทคโนโลยีรถยนต์กันมากขึ้น หันไปเน้นผลิตรถยนต์ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้าทั้งคันก็ทำให้มีความจำเป็นมากขึ้นที่ต้องใช้ระบบต่าง ๆ บนพื้นฐานของซอฟต์แวร์มากขึ้น



และเมื่อวันที่ 16 ม.ค.64 Global Times สำนักของจีนรายงานว่ารัฐบาลจีนได้ร่างกฎหมายควบคุมแร่ Rare Earth มากขึ้น โดยจัดโควตาการผลิตแร่ในประเทศรวมถึงการกำกับดูแลการลงทุนเพื่อสร้างมาตรฐานจัดการอุตสาหกรรมแร่แรร์เอิร์ธและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพสูงซึ่งผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า จะเพิ่มความผันผวนของอุปทานในตลาดผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีบางประเภท กฎหมายใหม่ของจีนยังได้กำหนดข้อจำกัดหรือห้ามส่งออกผลิตภัณฑ์ทางทหารและนิวเคลียร์ ตลอดจนสินค้าอื่นๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นในขณะที่ความตึงเครียดระหว่างจีน และสหรัฐฯทวีความรุนแรงมากขึ้น จีนสามารถใช้แร่แรร์เอิร์ธเป็นข้อต่อรองที่สำคัญต่อสหรัฐฯ ขณะที่จีนเองก็พยายามที่จะลดการพึ่งพาเทคโนโลยีของสหรัฐฯมานานแล้ว โดย Rare Earth เป็นสินแร่ที่ถูกนำมาเป็นวัตถุดิบที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมพลังงาน และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งสหรัฐฯเป็นประเทศแรก ๆ ที่ริเริ่มนำ Rare Earth มาใช้ในอุตสาหกรรม แต่จีนเป็นประเทศที่มีแรชนิดดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และสามารถผลิตได้ในสัดส่วนสูงถึง 90% ของกำลังการผลิตทั้งโลก ด้วยความที่สหรัฐฯมีบริษัทจำนวนมากที่ต้องการใช้แรดังกล่าวเป็นส่วนประกอบในการผลิต จึงต้องนำเข้าจากจีนจนกลายเป็นลูกค้ารายใหญ่ และเป็นหนึ่งในสินค้าไม่กี่ชนิดที่สหรัฐฯไม่ขึ้นกำแพงภาษี โดยสหรัฐฯนำเข้าแรร์เอิร์ธจากจีนสูงถึง 80% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด

จากแนวโน้มการขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์และความเคลื่อนไหวของการร่างกฎหมายควบคุมแร่ Rare Earth ของจีนที่เกิดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อหลายบริษัทที่ผลิตสินค้าโดยใช้แรร์เอิร์ธจากประเทศจีน รวมถึงบริษัทของสหรัฐฯด้วยเช่นกัน ซึ่งการร่างกฎหมายควบคุมในครั้งนี้ อาจเป็นการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถศักยภาพด้านแข่งขันทางเทคโนโลยีให้กับประเทศ ทั้งกำลังการผลิต การส่งออกแร่ และเทคโนโลยีการผลิตเซมิคอนดักเตอร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการผลิตเทคโนโลยีที่สำคัญ ทั้งยังเป็นการสร้างความอยู่รอดอย่างยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรม ซึ่งในอนาคตอาจจะทำให้จีนสามารถมีอิทธิพลและอำนาจต่อรองในด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอุปกรณ์เทคโนโลยี

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศคย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ด้านการทหาร

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อ่างชัย กนุนภักดิ์
และ นางสาวสิริกิติ์ เกษมพวงนุ

สำหรับ สถานการณ์การทหารในห้วงเดือน ธ.ค.63 – ก.พ.64 สามารถสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

วันที่ 3 ธ.ค.63 ประเทศเกาหลีใต้จะเริ่มการผลิตระบบ KTSSM (Korean Surface to Surface Missiles) โดยรัฐบาลเกาหลีใต้นำมติการผลิตขีปนาวุธพื้นสู่อากาศทางยุทธวิธีของเกาหลี จำนวนมากกว่า 200 ลูก โดยโครงการนี้จะเริ่มในปี 2563 และคาดว่าจะเสร็จสิ้นภายในปี 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายระบบปืนใหญ่ที่ซ่อนอยู่ในอุโมงค์ใต้ดินจากระยะไกลและต่อต้านการโจมตีของศัตรู โดยขีปนาวุธนี้มีระบบที่ใช้มีดักและมิตดคล้ายกับบางส่วนของที่ใช้โดย US Army Tactical Missile System (ATACMS) คือระบบขีปนาวุธทางยุทธวิธีของกองทัพสหรัฐฯ

วันที่ 7 ม.ค.64 การส่งมอบระบบอาวุธนำวิถีสำหรับเรือรบใหม่ของกองทัพเรือฟิลิปปินส์จะเริ่มในปี 2564 ผู้บัญชาการสำนักงานกิจการสาธารณะของกองทัพเรือ ประกาศว่าจะส่งมอบระบบขีปนาวุธแบบผิวน้ำ



สู่อากาศในเดือน ต.ค.64 ในขณะที่ขีปนาวุธพื้นสู่อากาศจะถูกส่งมอบในเดือน มี.ค.65 เป็นขีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำที่ปล่อยออกมาจากทะเล ซึ่งพัฒนาโดยสำนักงานเพื่อการพัฒนาด้านการป้องกัน

ของเกาหลีใต้ เป็นขีปนาวุธต่อต้านเรือหลายชนิดและเครื่องบินรบ หรือเครื่องบินโจมตีบางรุ่นใช้เพื่อหลีกเลี่ยงเรดาร์การตรวจจับอินฟราเรดและเพื่อลดโอกาสที่จะถูกยิงในระหว่างเข้าใกล้เป้าหมาย ขีปนาวุธมีระยะทำการตั้งแต่ 180 ถึง 200 กม. และยังเป็นเรือรบสมัยใหม่ที่สามารถปฏิบัติการบนพื้นผิวน้ำผิวย่อยทางอากาศและทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้เซ็นเซอร์อิเล็กทรอนิกส์ที่ล้ำสมัยขีปนาวุธพิสัยไกลอีกด้วย

วันที่ 25 ธ.ค.63 บริษัท Raytheon Technologies เสนอเครื่องบินแบบ Multi-int ต่อกองทัพอากาศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ เป็นความร่วมมือของ Korean Air และ Bombardier ใช้เครื่องบินเจ็ทธุรกิจของ Bombardier Global 6500 ได้รับการออกแบบและปรับปรุง บำรุงรักษาและซ่อมแซมจาก Korean-Air และระบบ Multi-int เพื่อตอบสนองความต้องการของกองทัพอากาศสาธารณรัฐเกาหลี ในภารกิจด้านการข่าว การสอดแนม การระบุเป้าหมายและการลาดตระเวนแล้ว นอกเหนือจากใช้ในภารกิจทางทหาร ยังช่วยในเรื่องการบรรเทาทางสาธารณสุขภัย มอนิเตอร์ภัยธรรมชาติ การจัดการภัยคุกคามและการป้องกันประเทศจากการโจมตีด้วยขีปนาวุธ

วันที่ 25 ธ.ค.63 ญี่ปุ่นเดินทางร่วมพัฒนาขีปนาวุธอากาศสู่อากาศใหม่ร่วมกับสหราชอาณาจักร คณะรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีโยชิฮิเดะ ซึ่งได้อนุมัติเงินสำหรับพัฒนาโครงการ โดยกระทรวงกลาโหมของญี่ปุ่นให้

หลักประกัน 1 พันล้านเยน หรือประมาณ 9.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการพัฒนากับการทดลองผลิตต้นแบบของขีปนาวุธอากาศสู่อากาศ เป็นการร่วมกันระหว่างญี่ปุ่น-สหราชอาณาจักร ทั้งสองประเทศจะมีการร่วมกันประเมินประสิทธิภาพของขีปนาวุธและตัดสินใจจะนำอาวุธดังกล่าวไปผลิตเป็นจำนวนมาก

วันที่ 21 ม.ค.64 Ghost Fleet Overlord (USV) ยานสำรวจผิวน้ำไร้คนขับ (รุ่นทดลอง) ได้เข้าร่วมการฝึกสะเทินน้ำสะเทินบกครั้งใหญ่บนชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกของสหรัฐอเมริกา ซึ่งก่อนหน้านี้ได้เดินทางไปแล้วกว่า 4,700 ไมล์ โดยการทำงานแบบอัตโนมัติทั้งหมด ซึ่งเป็นการพัฒนาภายใต้ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯและกองทัพเรือสหรัฐฯผ่านสำนักงานความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และกองทัพเป็นโครงการที่ริเริ่มร่วมกันเพื่อออกแบบและพัฒนายานสำรวจผิวน้ำไร้คนขับให้มีพฤติกรรมอิสระที่มีความสามารถมากขึ้น ยานสำรวจผิวน้ำไร้คนขับนี้สามารถใช้งานได้และสามารถขนส่งข้ามมหาสมุทร ได้เป็นเวลาหลายสัปดาห์ มีความทนทานสูง พร้อมสะเทินน้ำสะเทินบก



และวันที่ 21 ธ.ค.63 Hyundai Rotem เกาหลีใต้ตั้งเป้าเปิดตัวรถถังหลัก K1 รุ่นไร้คนขับ ทดสอบระบบในปี 2024 ซึ่งบริษัท Hyundai Rotem บริษัทของเกาหลีใต้ ได้ถูกเลือกเป็นผู้รับสัญญา เพื่อจะพัฒนาทำให้กองทัพบกของเกาหลีใต้สามารถเปลี่ยนยานเกราะที่ประเทศตนเองอยู่ เช่น รถถังหลัก / ปืนใหญ่อัตโนมัติ ไปสู่ยานยนต์ไร้คนขับ (UGV) โดยโครงการวิจัยและพัฒนาแยกจากกันสองโครงการเป็นวงเงินประมาณ 15.2 พันล้านวอนหรือประมาณ 13.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายใต้สัญญาที่ประกาศโดยศูนย์เทคโนโลยีอุตสาหกรรมกลาโหม ของสำนักพัฒนาทางกลาโหมของเกาหลีใต้ เป็นการพัฒนาระบบปฏิบัติการและการขับเคลื่อนระยะไกลที่จะสามารถนำมาประยุกต์กับกองกำลังรถรบ โดยจะใช้รถถังหลัก K1 มากกว่า 1,000 คันที่ถูกผลิตขึ้นระหว่างปี 1984 ถึงกลางปี 1990 และปืนใหญ่อัตโนมัติที่ถูกผลิตขึ้นเป็นจำนวนมากระหว่างปี 1999-2019 เพื่อที่จะปรับปรุงพัฒนาระบบ ปฏิบัติการอัตโนมัติให้เป็นรถถังหลัก K1 รุ่นไร้คนขับและจะทดสอบระบบในปี 2024

จากสรุปสถานการณ์ด้านการทหารข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละประเทศมีการพัฒนาศักยภาพด้านอาวุธยุทโธปกรณ์และเพิ่มขีดความสามารถทางด้านกองทัพที่เพิ่มมากขึ้น มีการร่วมมือกันระหว่างประเทศ การแข่งขันระหว่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีและพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ในการลดกำลังพลโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาแทนที่ เพื่อเป็นการป้องกันประเทศและภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศคย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1. การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 1/2564



ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 1/2564 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ภาคตะวันออกและพื้นที่ภาคเหนือ” ระหว่างวันที่ 13 - 20 ธ.ค.63 ในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาคความมั่นคง ภาคเศรษฐกิจ และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากหน่วยงานราชการมีการเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาโครงการฯ บ่อยครั้ง ส่งผลให้นโยบายและการปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่องและก่อให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายของการพัฒนาพื้นที่ ด้านกลไกการบริหารจัดการ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดการรับรู้กลไกในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (พมพ.) การติดตามความสำเร็จของโครงการ การบูรณาการด้านงบประมาณระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนภาคประชาสังคมยังไม่มีความพร้อมในการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณที่ตรงตามความต้องการของพื้นที่ได้ ในส่วนของการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีความล่าช้าเนื่องจากต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎหมาย ตลอดจนจนประชาชนในพื้นที่ขาดความเข้าใจข้อกำหนดบางประการ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน เป็นต้น ด้านการจัดทำฐานข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐยังมีข้อจำกัดในการจัดทำและยังไม่มีเชื่อมโยงฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ภาคตะวันออก การจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) ของหน่วยงานระดับ

นโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานทราบถึงแผนระยะปานกลางและระยะยาวที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ และให้หน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและความสอดคล้องตามเป้าหมายของโครงการฯ การจัดทำคู่มือการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ในการดำเนินโครงการฯ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรที่มารับตำแหน่งใหม่และบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน สามารถเข้าถึงความรู้และปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ให้กับบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการฯ ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ จนนำไปสู่การมีชุมชนที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนโครงการฯ ร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐต่อไปในอนาคต



2. การสนทนากับยุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2564

กฤษณ์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2564 เรื่อง “การศึกษาการแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงการปฏิบัติของกองทัพ: มิติทางเรือและไซเบอร์” เมื่อวันที่ 15 ม.ค.64 ณ ห้องเรียน บทว.1 สปท. โดยมี พล.อ.ต. ภูมิใจ เลขสุนทรารณ ผอ.ศสย.สปท. เป็นประธาน การปาฐกถาพิเศษโดย นายณนการ คัยนันท์ รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วิทยาการ ประกอบด้วย (1) พล.ร.ต. ปพน หาญไพบูลย์ ร.น. รอง ผอ.ศรชล.



ภาค 1 (2) นายเดชา วิชัยดิษฐ์ ผู้อำนวยการกองสืบสวนและปราบปราม 3 กรมศุลกากร (3) พ.ต.อ. ดร.ศิริวัฒน์ ตีพอ รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (4) พ.ต.ท. อรรถพล อินทะนิน ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนทางการเงิน กองข่าวกรองทางการเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

การปาฐกถาพิเศษ “นโยบายและกลไกการขับเคลื่อนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด” แนวคิดในการแก้ไขปัญหายาเสพติด แบ่งออกเป็น 4 แนวคิด ประกอบด้วย ยาเสพติดต้องเป็นศูนย์ (Zero Tolerance) ทำให้ถูกกฎหมาย (Legalization) มาตรการทางเลือกในการพิจารณาคดี (Judicial Alternative Measures) และการลดอันตราย (Harm Reduction) ทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย (1) ยาเสพติดและสุขภาพ (2) ยาเสพติดและอาชญากรรม (3) ยาเสพติดและมนุษยชน (4) ยาเสพติดและความท้าทายใหม่ ๆ และ (5) การพัฒนา



ทางเลือก สถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มของปัญหา ประกอบด้วย (1) สถานการณ์ยาเสพติดโลก จากข้อมูลรายงานยาเสพติดโลก ปี ค.ศ. 2020 ของ UNODC พบว่าทั่วโลกมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 269 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ของประชากรโลก ยาเสพติดที่มีสถิติผู้ใช้ การจับกุม และตรวจยึดทั่วโลกมากที่สุดคือกัญชา และยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ทั่วโลกมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสารกระตุ้นประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน โดยประเทศไทยมีสถิติในการจับกุมยาเสพติดประเภท สารสังเคราะห์ในกลุ่มของเมทแอมเฟตามีน เป็นอันดับ 2 ของโลก ที่ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ (2) สถานการณ์ยาเสพติดภายนอกประเทศ ในปี 2563 มีการจับยึดยาเสพติดในกลุ่มประเทศ CLMV เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ ไอซ์ และ (3) แนวโน้มของสถานการณ์ปัญหาเสพติดประเทศไทย พบว่าการผลิตยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำสามารถผลิตได้อย่างไม่จำกัด มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดประเภทไอซ์เข้ามาในไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดมีการขนส่งยาเสพติดปะปนมากับพืชผลทางการเกษตร โดยใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ลำเลียงจากแนวชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนในของไทย และพบการค้ายาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการส่งยาเสพติดผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ ที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดมากขึ้น นโยบายของรัฐบาลในแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้มุ่งเน้น

ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจังทั้งระบบ ซึ่งนโยบายหลักของรัฐบาลจะมีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทั้ง 3 ระดับ โดยที่แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีเป้าหมาย คือ ยาเสพติดได้รับการควบคุมและไม่เป็นอันตรายต่อประชาชน ซึ่งโครงสร้างของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563-2565 ประกอบด้วย 5 มาตรการ 9 แนวทาง 26 แผนงาน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 9 กระทรวง 26 หน่วยงาน และ 2 ส่วนราชการ

สถานการณ์การปัญหายาเสพติด และการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงการปฏิบัติ: มิติทางเรือและไซเบอร์ สรุปได้ดังนี้ (1) **ศรชล.**

ภาค ๑ สถานการณ์ยาเสพติดทางทะเลพบว่ามีกรลักลอบลำเลียงยาเสพติดโดยเฉพาะไอซ์ที่มาจากแหล่งผลิตในพื้นที่ของประเทศกัมพูชา โดยการใช้เรือ เช่น เรือท่องเที่ยว และเรือยอร์ช ผ่านช่องทางของท่าเรือเอกชน เข้าสู่ประเทศไทย (2) **กรมศุลกากร** การดำเนินการสกัดกั้นยาเสพติดในมิติทางเรือได้ขยายผลจากวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดทางอากาศยานสู่การสกัดกั้นทางเรือ ภายใต้โครงการความร่วมมือด้านปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ท่าเรือ (SITF) (3) **กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี** ขบวนการการค้ายาเสพติด นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการกระบวนการค้ายาเสพติด รวมถึงการทำธุรกรรมทางการเงินควบคู่กับการขายออนไลน์ (4) **สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน** การดำเนินการตามกฎหมายการฟอกเงิน มุ่งเน้นที่ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปัจจุบันได้มีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีเข้ามาสืบเส้นทางการฟอกเงินของผู้กระทำความผิด เนื่องจากมีการแปรสภาพการเงิน (ฟอกเงิน) ผ่านการพนันออนไลน์ เงินสกุลดิจิทัล (Cryptocurrency) หรือการเปิดธุรกิจบังหน้า มีผลทำให้การสืบเส้นทางการเงินมีความยากมากขึ้น



ประเด็นท้าทายจากปัจจัยที่เปลี่ยนไปในแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงการปฏิบัติ: มิติทางเรือและไซเบอร์ สรุปได้ดังนี้ การนำเข้า-ส่งออกทางพัสดุไปรษณีย์และพัสดุสินค้าออนไลน์ระหว่างประเทศในการลำเลียงสิ่งเสพติด การใช้เว็บมืด (Dark web) และเงินสกุลดิจิทัล (Cryptocurrency) ที่สามารถทำการซื้อขายและจัดส่งยาเสพติดไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีผลกระทบต่อความเสียหายหลักฐานเพื่อพิสูจน์ในกระบวนการยุติธรรม อาทิ พยานวัตถุ พยานเอกสาร พยานบุคคล หรือพยานหลักฐานทางการเงิน กระทำได้ยากขึ้น ตลอดจนไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสืบทรัพย์สินและทำการยึดทรัพย์สินกลุ่มผู้กระทำความผิดที่ใช้การใช้เงินสกุลดิจิทัล และการขยายผลผู้ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดจากการใช้บัญชีผู้อื่นในการทำธุรกรรมทางการเงิน



3. พิธีเปิดการศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564



ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดพิธีเปิดการศึกษาและปฐมนิเทศนักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยมี พล.อ. ศิราวุฒิชัย วงศ์ขันธ์ดี ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธี เมื่อวันที่ 4 ก.พ.64 ณ อาคารอเนกประสงค์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 มีผู้เข้ารับการศึกษารวมทั้งสิ้น 45 คน ประกอบด้วย ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย 10 นาย ข้าราชการพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์กรของรัฐ พนักงานองค์กรมหาชน และองค์กรเอกชน 35 คน โดยหลักสูตรนักยุทธศาสตร์เป็นหลักสูตรที่มีความมุ่งหมายหลัก ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกองทัพ ตลอดจนข้าราชการพลเรือนและพนักงานของรัฐและเอกชน ให้เป็นนักยุทธศาสตร์ที่มีขีดความสามารถในการประเมินภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงได้อย่างบูรณาการ ตลอดจนการคาดการณ์ถึงผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายความมั่นคงด้านต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ อันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดขององค์กรและประเทศชาติต่อไป ซึ่งการศึกษาในหลักสูตรฯ จะใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ คือ ระหว่างวันที่ 4 ก.พ.64 ถึง วันที่ 28 พ.ค.64 ทั้งนี้ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ ได้จัดการศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์มาแล้วจำนวน 13 รุ่น มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วรวม 428 คน



4. การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 1/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 1/2564 เรื่อง “Thailand Strategic Outlook



2021-2023” เมื่อวันที่ 24 ก.พ.64 ณ ห้องศรีวิภา เอ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ โดยมี พล.ท. วิชัย ชูเชิด รอง ผบ.สพท. เป็นประธาน วิทยากรการประชุมนำ ประกอบด้วย พล.อ. เจ็ดจวบ คราประยูร ที่ปรึกษาพิเศษ กองบัญชาการกองทัพไทย ดร.อมรศักดิ์ กิจจนาพันธ์ ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา อ.ว่าน ฉันทวิลาสวงศ์ อาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.ธรณ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.บุญส่ง ชลธร อาจารย์ประจำ และหัวหน้าหลักสูตรปริญญาตรีออนไลน์ วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต และ รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีสาระสำคัญดังนี้



มิติการทหารและการป้องกันประเทศ สภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและภูมิภาค คือ ความจำเป็นต้องเลือกข้างระหว่างสหรัฐฯ และจีนในบางมิติ เช่น มิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ เป็นต้น การคาดการณ์ประเทศไทยในอนาคตควรใช้เทคนิคของวิธีการมองภาพอนาคต (Foresight) และการวางแผนด้วยสถานการณ์ (Scenario Planning) เนื่องจากภัยคุกคามในปัจจุบันเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ จึงมีความจำเป็นที่ต้องรับมือด้วยแนวคิดความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Security) มิติสังคมจิตวิทยา จากการพิจารณาภาพอนาคตที่นำมาตรวจสอบสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทย พบว่า ภาพอนาคตที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วง ค.ศ.2021-2023 หรือ “สัตตลักษณ์สังคมไทย” จะประกอบด้วย ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพิ่มขึ้น สังคมผู้สูงอายุที่ยากจน การศึกษาสร้างคนที่ไม่ตอบโจทย์ ค่านิยมที่มองเพียงลักษณะภายนอก สังคมที่มีความเป็นปัจเจกนิยม สถาบันหลักทางสังคมไม่มั่นคง และความขัดแย้งของคนในแต่ละช่วงวัย มิติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การขับเคลื่อนของเทคโนโลยี (Driver of technology) จะเป็นทรัพยากรสำคัญเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

(Means) แต่ไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการพัฒนา เทคโนโลยี (Ends) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จะมีผลกระทบที่น่ากังวล 3 ประการ ได้แก่ อุปสรรคในการเข้าถึง การนำไปใช้โดยอัตโนมัติ (Automated adoption) และการไม่ยอมรับในการปรับตัว จากผู้ไม่ชอบเทคโนโลยี มิติทรัพยากรธรรมชาติ นโยบายข้อตกลงยุโรปสีเขียว (European Green Deal) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมส่งออกของไทย เนื่องจากนโยบายดังกล่าวจะเรียกเก็บภาษีคาร์บอนจาก



สินค้า (Carbon Credit) ประเทศไทยจำเป็นต้องวางแผนยุทธศาสตร์ในอนาคต โดยต้องคำนึงถึงมูลค่าที่ต้องสูญเสียไปกับเรื่องดังกล่าว มิติการเมืองและการปกครอง สถานการณ์ทางการเมืองปัจจุบัน ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ สถานการณ์โควิด-19 ที่มีผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่นำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเมือง มีอบคนรุ่นใหม่ การแก้รัฐธรรมนูญ การเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบัน สำหรับประเด็นความท้าทายในอนาคต คือ สถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำและความยุติธรรมภายในสังคม และปัญหาของระบอบประชาธิปไตยของไทยโดยเฉพาะเรื่องของอำนาจอธิปไตย มิติเศรษฐกิจ จากการวิจัย “ประเทศไทยกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงสู่ระเบียบโลกใหม่ New World Order” พบว่า การสำรวจสภาวะแวดล้อมภายนอกที่เรียกว่า “จุดอ่อนเดิม” พบว่า บาบกำเนิด (Original Sins) ของประเทศไทย มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสถาบัน หากวิเคราะห์ระเบียบโลกใหม่ที่มิติอาณาบริเวณศึกษา (Area Based Analysis) และมิติประเด็น (Issue Based Analysis) และได้จัดทำฉากทัศน์ที่ประเทศไทยต้องเผชิญทั้งในระยะสั้น 1-2 ปี และระยะกลาง 3-5 ปี โดยมีเป้าหมายดังนี้ ระยะสั้นระหว่าง

ปี ค.ศ.2021-2023 ขึ้นการอยู่รอด (Survival) เป้าหมาย คือ ประเทศไทยสามารถอยู่รอด มีอยู่ มีกิน และรอดพ้นจากผลกระทบของโควิด-19 และระยะกลางระหว่างปี ค.ศ.2023-2025 ขึ้นยั่งยืน (Sustainable) มีเป้าหมายในการรักษาระดับการพัฒนาประเทศที่ระดับประเทศรายได้ปานกลาง (Upper Middle Income Country) และเดินทางต่อไปอย่างยั่งยืน ความท้าทายของประเทศไทยในการก้าวผ่านจากวิกฤตนี้ โดยจำเป็นต้องกำหนดจุดยืนดังนี้ (1) มิติภูมิรัฐศาสตร์ ได้แก่ ท้าทายของไทยในการเป็นมิตรกับทุกประเทศ โดยประเทศไทยจะไม่แสวงหาศัตรู รักษาดุลแห่งอำนาจ เพื่อตอบสนองภาวะกดดันที่รุนแรงขึ้นของมหาอำนาจ และการให้ความสำคัญในความสัมพันธ์ของประชาคมอาเซียน



วิสัยทัศน์ ศคย. (Vision)

เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์
และความมั่นคง ด้วยการเป็น
DIGITAL และ SMART ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในอาเซียน
Strategic wisdom for people

